

voice

ATHENS

23 - 29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2025
ΤΕΥΧΟΣ 943
210 Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
WWW.ATHENSVOICE.GR
FREE PRESS ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ

2025: Η Αθήνα ανεβάζει σιροφές

Οι 25 στιγμές
που θα αλλάξουν
τον ρυθμό και τη ζωή
της πόλης

A.V. team

Κωνσταντίνος Ρήγος
Επιστρέφει στο ΚΘΒΕ
με το «Ρωμαίος και Ιουλιέτα»
Του Γιάννη Νένε

Τα Πέτρινα
Η ιστορία της πιο όμορφης
γειτονιάς της Αθήνας
Του Τάκη Σκριβάνου

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Street Food
Τα καλύτερα της πόλης

102.5
TO SOUNDTRACK
THE POLHS

Η Ελλάδα γκρινιάζει

Μια χώρα σε μόνιμο εκνευρισμό αναζητά όραμα για το μέλλον

Του ΦΩΤΗ ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Έχουν περάσει αρκετά χρόνια από την προηγούμενη καταστροφική δεκαετία. Οι μισθοί ανεβαίνουν ξανά, η ανεργία μειώνεται, ο τουρισμός σπάει το ένα ρεκόρ μετά το άλλο. Ωστόσο το κλίμα είναι περίεργο, παρόλο που τα αναγνωρίζει όλα αυτά, η Ελλάδα δυσφορεί. Είναι απαισιόδοξη, δεν ξέρει τι να περιμένει. Στα γκάλοπ απαντάει ότι δεν βαδίζουμε στον σωστό δρόμο. Κάτι της φταίει. Το χειρότερο είναι ότι δεν ξέρει καν τι της φταίει.

Αυτό που της φταίει λέγεται τέλος του πελατειακού κράτους.

Αν ρωτήσεις τους συμπολίτες μας που ψήφισαν ηρωικά Όχι στο δημοψήφισμα του 2015 τι συμπέρασμα έβγαλαν από την περιπέτεια της χρεοκοπίας, το πιθανότερο είναι ότι η μεγάλη πλειοψηφία θα επαναλάβει απλώς την επίσημη κυβερνητική εκδοχή εκείνης της εποχής: Είχαμε αυταπάτες, πιστέψαμε ότι μπορούσαμε να νικήσουμε. Το συμπέρασμα δηλαδή δεν είναι ότι αυτό που απαιτούσαμε τότε ήταν η επιλογή της στασιμότητας, η επιλογή των βολεμένων που υπερασπιζόνταν το χρεωκοπημένο σύστημα και δεν ήθελαν να αλλάξει τίποτα. Αλλά ότι, όπως πάντα, είχαμε δίκιο απλώς οι «εχθροί» ήταν ισχυρότεροι γι' αυτό ο «ηρωικός και πάντα προδομένος λαός» τελικά έχασε. Με συνέπεια ως κοινωνία να μην έχουμε βγάλει τα σωστά συμπεράσματα, ούτε γιατί χρεοκοπήσαμε ούτε πώς να ξεπεράσουμε τη χρεοκοπία. Να μην ξέρουμε τι πρέπει να αλλάξει, να μην ξέρουμε καν ότι πρέπει κάτι να αλλάξει.

Το συμπέρασμα που βγάλαμε από εκείνη την εποχή ήταν ότι απλώς κάποιοι ανεδαφικοί, ανεργμάτιστοι ρομαντικοί έλεγαν πράγματα που δεν μπορούσαν να κάνουν. Και όχι ότι τα πράγματα που έλεγαν ήταν οπισθοδρομικά, αντίθετα με το συμφέρον της κοινωνίας. Ως αποτέλεσμα, ακόμα και 10 χρόνια μετά, η κοινωνία μας δυσφορεί, εξοργίζεται, μελαγχολεί μπροστά στα ίδια πάντα προβλήματα, χωρίς να μπορεί να τα εξηγήσει, χωρίς να μπορεί να κάνει το επόμενο βήμα, χωρίς με άλλα λόγια η μεταρρυθμιστική συνείδηση να γίνει πλειοψηφική.

Η αιτία είναι ότι το πελατειακό σύστημα της μεταπολίτευσης, λόγω της ομαλής εναλλαγής και των δύο παρατάξεων για ίδιο περίπου χρονικό διάστημα στην εξουσία, οδήγησε μεγάλα τμήματα της ελληνικής κοινωνίας σε μια δανεική μεν, πλην όμως πραγματική ευημερία. Η περίοδος της μεταπολίτευσης ήταν μια συνεχής βελτίωση του ελληνικού ατομικού εισοδήματος, χρηματοδοτούμενη όμως από τα δανεικά και τις κοινοτικές ενισχύσεις και όχι αποτέλεσμα της δικής μας παραγωγικότητας. Το πρόβλημα ήταν ότι στήθηκε με τα ευρωπαϊκά «πακέτα» και κυρίως με τα δανεικά λεφτά των άλλων. Αλλά τα αποτελέσματα ήταν υπαρκτά και θεωρήθηκαν κεκτημένα για πάντα. Και όπως συμβαίνει σε αυτές τις περιπτώσεις, όταν τελειώσαν τα λεφτά των άλλων, τελείωσε και το πάρτι.

Έτσι κάπως φτάσαμε στο υψηλότερο ποσοστό ιδιοκατοίκησης και δεύτερου εξοχικού σπιτιού. Με καταπατήσεις δημόσιας γης, αυθαίρετη δόμηση, νομιμοποίηση αυθαιρέτων, Κτηματολόγιο και Δασικούς Χάρτες που ποτέ δεν ολοκληρώνονται. Έτσι, μητέρες ανηλίκων τέκνων στα 45 τους και εργαζόμενοι των ΔΕΚΟ στα 52 έβγαιναν στη σύνταξη στην πιο παραγωγική τους ηλικία, μετατρεπόμενοι σε εισοδηματίες του Δημοσίου, με αποτέλεσμα το υψηλότερο ποσοστό δημόσιας συνταξιοδοτικής δαπάνης στην Ευρώπη. Κάπως έτσι, με φοροδιαφυγή, εισφοροδιαφυγή, ελάχιστα τεκμήρια, φοροαλλαγές, οριζόντια επιδόματα, όλοι σχεδόν είχαν «τον τρόπο τους» σ' αυτή τη χώρα, ανεξήγητα αλλά πραγματικά. Οι «απέξω» από το πάρτι... ας πρόσεχαν.

Το σύστημα βέβαια είχε ένα ακόμα κόστος εκτός από το τεράστιο χρέος. Ονομαζόταν ιδιωτικός πλούτος - δημόσια φτώχεια. Το κράτος δανειζόταν και τα μοίραζε τους «πελάτες» του. Το ελληνικό πελατειακό κράτος

ήταν πολύ καλό για τους πελάτες του, κράτος σοβαρό δεν ήταν. Δεν υπήρχαν λεφτά για κρατικές υπηρεσίες, κατευθύνονταν στην ιδιωτική κατανάλωση. Η ελληνική κοινωνία δεν δυσφορούσε που δεν είχε τρένα. Αγόραζε αυτοκίνητο. Δεν την εννοίαζε που δεν είχε μετρό. Αγόραζε και δεύτερο Ι.Χ. για τα ζυγά. Αν δεν υπήρχε ασφάλεια, υπήρχαν εταιρείες σεκιούριτι. Ο τόνος πάντα έμπαινε στο πελατειακό, όχι στο κράτος.

Τα λεφτά κάποτε τελείωσαν, δεν φτάνουν πια για την πλατιά διανομή της προηγούμενης περιόδου. Τα δανεικά είναι λιγότερα, τα πελατειακά δίκτυα πάντα υπάρχουν, αλλά πια είναι πολύ πιο στενός ο κύκλος των πελατών. Και δεν είναι μόνο ότι οι πρόσοδοι ξαφνικά μειωθήκαν, ότι οι insiders γίνονται όλο και λιγότεροι. Η ελληνική κοινωνία ανακαλύπτει καθυστερημένα ότι και η οργάνωση της κρατικής μηχανής «μπάζει» από παντού. Και δεν παίρνουμε σύνταξη στα πενήντα, και δεν έχουμε συκοινωνίες.

Το οικονομικό μοντέλο, που μέχρι τώρα παρείχε ευκαιρίες χρηματοδοτούμενες από τα κρατικά δάνεια, πλέον κινείται σε χαμηλή τροχιά. Τα πανεπιστήμια δεν βγάζουν πτυχιούχους με εφόδια για την πραγματική οικονομία. Κατασκευάζεται τώρα μια γραμμή μετρό σχεδόν 25 χρόνια μετά τις πρώτες δύο γραμμές του Σημίτη. Το μετρό της Θεσσαλονίκης ξεκίνησε προχθές, χρειάστηκαν 37 χρόνια μέχρι να παραδοθεί. Συζητάμε πότε θα ξεκινήσει ο ΒΟΑΚ στην Κρήτη. Πότε θα τελειώσει η εθνική οδός Πάτρας-Πύργου. Η υποθαλάσσια σύνδεση ενέργειας με την Κρήτη. Ο σωλήνας ύδρευσης στην Αίγινα. Μιλάμε δηλαδή για έργα που στην Ευρώπη έγιναν τον προηγούμενο αιώνα. Δακρύζουμε και θυμώνουμε όλοι για τα δυστυχήματα, τραγουδάμε στις συναυλίες για τα Τέμπη, χωρίς να ξέρουμε τι φταίει, γινόμαστε εύκολα θύματα κάθε λαϊκιστή. Εδώ βρισκόμαστε τώρα.

Η ελληνική κοινωνία ζει ανάμεσα σε δύο ιστορικές φάσεις. Στο πελατειακό κράτος της μεταπολίτευσης, που χρεοκόπησε, και στην επόμενη μέρα, την οποία το πελατειακό κράτος χωρίς τα δανεικά δεν μπορεί να χρηματοδοτήσει πια.

Η «Κανονικότητα» που διαδέχτηκε την Κρίση, τώρα πια δεν επαρκεί.

Θα επανεφεύρει τον εαυτό της, θα δημιουργήσει από μόνη της τον πλούτο και την ευημερία που της λείπει ή θα συμβιβαστεί με μια ζωή χαμηλών προσδοκιών και στασιμότητας; Ξέρει ότι θέλει κάτι παραπάνω από αυτή τη ζωή που ζούμε. Δεν ξέρει όμως πώς να το επιτύχει. Δεν ξέρει ότι για να το επιτύχει χρειάζεται να αμφισβητήσει όσα έκανε μέχρι τώρα, ότι χρειάζεται να αλλάξει παγιωμένες πρακτικές δεκαετιών.

Οι χώρες του πρώην Ανατολικού Μπλοκ, που πριν από τρεις δεκαετίες ήταν κατεστραμμένα τοπία, εκσυγχρονίζονται με τόσο ταχείς ρυθμούς, που έχουν σχεδόν όλες περάσει την Ελλάδα. Από το 2004, που έλεγαν για την Ελλάδα ότι είναι «Η Αμερική των Βαλκανίων», μοιάζει να έχει περάσει ένας αιώνας· οι άλλοι επιτάχυναν, εμείς δεν μπορούμε να ξεκολλήσουμε. Οι λαϊκιστές δεξιό ή αριστερό, αντιδραστικοί πάντα, θρηνούν τον χαμένο ιδιωτικό πλούτο του πελατειακού κράτους και συγχρόνως αντιστέκονται σε κάθε αλλαγή. Οι οργανικοί διανοούμενοι, αυτή η «προοδευτική» εμπροσθοφυλακή της ακινησίας, δίνουν μάχες, «έχει περάσει πια η εποχή των μεταρρυθμίσεων» γράφουν, «δεν ζούμε στην περίοδο του εκσυγχρονισμού, αλλά στην εποχή των ταυτοτήτων και των αποκλεισμών». Να μην αλλάξει τίποτα, η μόνιμη δεξιά και αριστερή επωδός.

Το έχουμε πια καταλάβει. Μπήκαμε σε μια εποχή δύσκολη, επικίνδυνη, πολλά από όσα θεωρούσαμε δεδομένα καταρρέουν μπροστά στα μάτια μας. Θα επιβιώσουν αυτοί που κατανοούν τους καιρούς, αυτοί που έχουν ανθεκτικότητα, αυτοί που μπορούν να δημιουργήσουν το μέλλον τους. Οι χώρες του πλανήτη εργάζονται πυρετωδώς

για να μετασχηματιστούν, να προλάβουν τη μετάβαση στην ψηφιακή οικονομία, έχουν ήδη αρχίσει να ξεχωρίζουν ποιοι θα είναι οι πρωταγωνιστές του 21ου αιώνα και ποιοι οι χαμένοι. Και στην Ελλάδα οι περισσότερες πολιτικές δυνάμεις προσπαθούν να παρατείνουν τον 20ό.

Μπορούμε όμως να λέμε ακόμα «Όχι στην αξιοκρατία, όχι στην αξιολόγηση», αλλά να ζητάμε να δουλεύει καλύτερα το κράτος; Μπορούμε να λέμε «Όχι στην ανεργία των νέων», αλλά να ζητάμε να μην αλλάξει τίποτα στα πανεπιστήμια, να συζητάμε το 2025 προβλήματα του 1970, την πανεπιστημιακή αστυνομία και τις καταλήψεις; Μπορούμε να λέμε «Όχι στους χαμηλούς μισθούς», αλλά να είμαστε αντίθετοι σε κάθε αλλαγή που εκσυγχρονίζει το παραγωγικό μοντέλο;

Πριν από λίγες μέρες έκλεισαν 137 περιττά στρατόπεδα. Χρειάστηκαν 15 χρόνια. Θα μπουν κάμερες στους δρόμους. Χρειάστηκαν 30 χρόνια. Ξεκίνησε το Μετρό Θεσσαλονίκης. Χρειάστηκαν 37 χρόνια. Οι καθυστερήσεις αυτές δεν έγιναν τυχαία, δεν ήταν φυσικά φαινόμενα. Κάποιοι έδωσαν μάχες για να μην προχωρήσει τίποτα. Ξέρουμε εδώ και δεκαετίες ότι τα πανεπιστήμια παράγωγης πτυχιών κατάλληλων για μοριοδότηση δημοσίων υπαλλήλων είναι άχρηστα σ' αυτή την εποχή. Ξέρουμε ότι το θέμα δεν είναι να έχουμε πολλά νοσοκομεία, με ποσοστό θνησιμότητας στην πανδημία τεράστιο, αλλά λιγότερα και καλά εξοπλισμένα. Λιγότερους διευθυντές κλινικών και περισσότερους νοσηλευτές. Λιγότερους στρατηγούς και περισσότερα σύγχρονα όπλα. Ξέρουμε ότι, στην περίπλοκη εποχή μας, οι δημόσιοι λειτουργοί πρέπει να είναι άνθρωποι με υψηλή κατάρτιση και ανεπτυγμένο αίσθημα ευθύνης και όχι τα διορισμένα «δικά μας παιδιά».

Σε κάθε σημείο της κρατικής μηχανής και σε κάθε τομέα της οικονομικής δραστηριότητας απαιτούνται γρήγορες αλλαγές για να προλάβουμε την εποχή της ψηφιακής οικονομίας. Αυτό το προφανές λείπει από τον δημόσιο διάλογο. Τα κόμματα διαγωνίζονται ποιο είναι πιο «φίλος του λαού», ποιο θα δώσει περισσότερες αυξήσεις και επιδόματα. Αν προσέξεις, στα τηλεοπτικά πάνελ μιλούν συνέχεια για λεφτά, όχι για πολιτικές προτάσεις. Μιλάνε πάντα για παροχές, όχι για επιλογές. Και ποτέ για δύσκολες επιλογές.

Η ελληνική κοινωνία είναι δύσθυμη και αυτό είναι καλό σημάδι, γιατί δείχνει ότι δεν έχει συμβιβαστεί με την ιδέα ενός μέλλοντος χαμηλών προσδοκιών. Δεν ξέρει όμως ακόμα ποιοι την κρατάνε καθηλωμένη στην προηγούμενη φάση, δεν ξέρει ότι οι λαϊκιστές κάθε χρώματος, που την κολακεύουν και προτείνουν την «Αντίσταση» σε κάθε τι καινούργιο, είναι οι υπεύθυνοι της δυσφορίας της. Από το «Οπισθεν ολοταχώς» των θρησκευτικών ταγών ως την «Αντίσταση στο μέλλον» της αριστερής εκδοχής του ελληνικού συντηρητισμού, η κυρίαρχη ιδεολογία της χώρας αποστρέφεται την πρόοδο.

Όμως το πραγματικό δίλημμα παραμένει: Αν συνεχίσουμε με την ίδια οργάνωση κράτους, το ίδιο οικονομικό μοντέλο -οικοδομή, τουρισμό, καφετέριες- αυτό περίπου θα είναι το επίπεδο ζωής μας. Κατανοητή επιλογή, αλλά τότε ας μη δυσφορούμε, αυτή είναι η χώρα μας. Καλά ζούμε κι έτσι, αν σκεφτείς τι γίνεται στη γειτονιά μας. Και συγκριτικά, καλύτερα τα πηγαίνουμε τα τελευταία χρόνια, όλοι οι δείκτες είναι θετικοί. Σε σχέση με το παρελθόν όμως, όχι με το μέλλον. Έχουμε περιθώρια χρόνου;

Αν θέλουμε κάτι πραγματικά παραπάνω, αν θέλουμε μια άλλη χώρα, αυτό προϋποθέτει όραμα και εθνικό στόχο. Ο οποίος δεν μπορεί να είναι άλλος από την Ελλάδα του ψηφιακού 21ου αιώνα. Αυτό όμως δεν είναι σύνθημα, απαιτεί ένα σοκ άμεσων αλλαγών παντού. Θα βρούμε ως κοινωνία τον χαμένο νεανικό δυναμισμό για να ξεφύγουμε από την καθυστασιακή έλξη της ακινησίας; Αυτό δεν το ξέρω. **Α**

Info-diet

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΑΝΟΙΞΕ ΤΟ ΤΡΙΩΔΙΟ

My Style Rocks. Το καλύτερο καρναβάλι είναι του Σκάι.

ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ ΓΛΥΝΙΑΔΑΚΗ

6 χρόνια μετά τη βράβευσή της με το Κρατικό Βραβείο Ποίησης, η αγαπημένη συνεργάτιδα της Athens Voice είναι ξανά φέτος υποψήφια για το ίδιο βραβείο με τη συλλογή της «Ημέρες καλοσύνης» (εκδ Πόλις). «Να μάθεις να χορεύεις με την απειλή», ο στίχος που ξεχωρίζω και αγαπώ.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Μια αναντικατάστατη Πρόεδρος της Δημοκρατίας (μας). Θα μας λείψουν όλα όσα έκανε με τόση επάρκεια, χαλαρότητα και στιλ.

ΤΟ NEWSLETTER

ΤΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

Η στιγμή που η μηχανή της σκέψης σου παίρνει μπρος. Σχολιάζει με τρυφερότητα, ακρίβεια και γνώση αυτόν τον κόσμο τον μικρό τον μέγα. Αρχίστε να τον διαβάσετε κι εσείς.

ΝΕΟ ΣΤΕΚΙ ΒΙΒΛΙΩΝ

Το Βακχικόν βιβλιοπωλείο ήρθε στη νέα του στέγη, στο κέντρο της Αθήνας. Ωραίος χώρος, ωραία βιβλία, ωραίες λογοτεχνικές και ποιητικές δράσεις, αλλά και bazaar παλαιότερων επιλεγμένων τίτλων.
(Πατησίων 14, στην ιστορική Στοά Φέξη)

Ο ΜΑΖΩΝΑΚΗΣ ΜΕ ΠΙΤΖΑΜΑ ΣΤΟ «THE VOICE»

Και κιτρινο-λαχανι-φλουο-λουστρινί παπούτσι. Γιατί μπορεί!

ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Το σουξέ της φετινής Πρωτοχρονιάς από τον γνωστό ζαχαροπλάστη της γειτονιάς μας. Χειροκροτήσαμε όλοι.

Η ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Μην ψάχνεις εκθρούς. Προϋποθέτει καθημερινό οκτώωρο.

ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ ΤΡΑΜΠ

Ήταν μια φορά ένας τρελός, ένας θεότρελος και 10 δισεκατομμυριοίχοι...

ΤΟ ΟΧΙ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Όχι στα καπέλα με μεγάλο μπορ.
Όχι στα καπέλα που κρύβουν τα μάτια.
Όχι στα καπέλα που εμποδίζουν τα φιλιό.

ΣΚΑΒΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΞΑΝΑ

Φεύγει ο ένας, έρχεται ο άλλος. Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις στην Πανεπιστημίου! Για έναν μήνα και καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου, θα πραγματοποιείται προσωρινή και τμηματική διακοπή της κυκλοφορίας των οχημάτων.

Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΠΕΚΤΗΣΕ ΨΗΦΙΑΚΟ ΒΟΗΘΟ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ CHATBOT AGENT

Το ρωτήσαμε: Για ποιο λόγο σκάβουν ξανά την οδό Πανεπιστημίου;
Απάντηση: Δεν έχω αρκετές πληροφορίες για να απαντήσω σε αυτό το ερώτημα.

Η ΜΑΡΙΑ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΚΑΛΛΑΣ

Η πρώτη απογοήτευση της χρονιάς.

Σε βλέπω!

Της ΛΕΝΑΣ ΔΙΒΑΝΗ

Σε είδα με τον πιο τοξικό άντρα του κόσμου

Είναι γνωστό πια ότι παρακολουθώ στενά τα πιο αξιοπερίεργα φαινόμενα της εποχής. Ξοδεύω πολύ χρόνο, αλλά δεν μπορώ να κάνω αλλιώς. Θέλω να καταλάβω. Μέσα σε όλα τα φρούτα αυτού του παλαβού μπαξέ που είναι ο 21ος αιώνας, στη λίστα μου προστέθηκε προσφάτως και ο Φειδίας. Το παλικάρι είναι Κύπριος, 24 ετών, αδιστακτος, φιλόδοξος και λατρεύει τη φήμη του ως youtuber, τα συνεπακόλουθα φράγκα και τη θέση που κέρδισε, με το σπαθί του, στο ευρωκοινοβούλιο ως άσχετη απολιτική curiosity! Ο τύπος είναι πανέξυπνος και ανθεκτικός – να φανταστείτε, πήγε και στήθηκε μέρες και μέρες έξω από το γραφείο του Ίλον Μασκ μέχρι που ο μεγιστάνας δέχτηκε να τον αγκαλιάσει!

Ο Φειδίας έχει κάνει πολλά χρήζοντα ψυχ-αναλύσεως. Αυτή τη φορά, όμως, το πήγε ακόμα πιο μακριά: κάλεσε στο κανάλι του στο YouTube τον μεγαλύτερο ανδριστή (το αντίθετο του φεμινιστή) που κυκλοφορεί (όταν δεν είναι φυλακί), τον Άντριου Τέιτ. Το αποτέλεσμα ήταν να φρικάρει, νομίζω, και ο ίδιος ο συνηθισμένος στα φίδια Φειδίας. Αφού τον τσάκισε κάνα μισάωρο να ωρύεται κατά των γυναικών που δεν αναλαμβάνουν τον φυσικό τους ρόλο στην κουζίνα, με αποτέλεσμα να ευνουχίζουν τους άντρες, οι οποίοι είναι πλέον αβοήθητοι, κατέθεσε το εξής λαμπρό επιχείρημα:

«Αν πρέπει να είμαστε ίσοι, να είμαστε ίσοι και στους παιδικούς σταθμούς. Και σε ρωτώ: θα άφηνες εσύ το τετράχρονο κοριτσάκι σου στα χέρια αντρών;»

«Ναι», λέει αυθορμητώς ο Φειδίας.

«Νο!» ουρλιάζει ο Άντριου Τέιτ.

Και δυστυχώς ο Φειδίας δεν τον ρωτάει: «Γιατί όχι, ρε μπρο; Πιστεύεις ότι όλοι οι άντρες είναι βιαστές και κακοποινίτες; Πιστεύεις δηλαδή, ότι όλοι είναι σαν κι εσένα;»

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το φωτογραφίζει ο **Κωνσταντίνος Ρήγος**, με αφορμή την παράσταση «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» που ανεβαίνει στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος. Ο Κωνσταντίνος Ρήγος είναι χορογράφος και σκηνοθέτης. Το 1990 ίδρυσε το Χοροθέατρο ΟΚΤΑΝΑ. Παραστάσεις του έχουν παρουσιαστεί σε πάνω από 40 διεθνή φεστιβάλ σε όλο τον κόσμο. Από τον Ιανουάριο του 2018 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του Μπαλέτου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.

Athens Voices

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ
panikoval500@gmail.com

Λόγια που ακούστηκαν δημοσίως στην Αθήνα

«Με τι ασχολείσαι, πατέρα;»

(Νυχτερινός ταξιτζής στον συντάκτη της στήλης, Σάββατο βράδυ, Σύνταγμα)

«Επίσης, μια που ξεκίνησαν με το λάδι... να ενημερώσω ότι στα χωριά υπάρχει και παρεμπόριο αυγών. Η θεία μου αγοράζει από τη γειτόνισσα... Ευτέρπη τη λένε. Αν ενδιαφέρετε η κυβέρνηση μπορώ να δώσω και επώνυμο...»

(Σημείωση από κάτω:

«Άει στον κόρακα πλιθιοι»

(Τοιχοκολλημένο, χειρόγραφο σημείωμα στο X)

Δάσκαλος:

«Προχωράτε! Γιατί σταματήσατε όλοι εδώ;»

Δεκάδες παιδάκια όλα μαζί:

«Βλέπουμε ένα γατάκιωι!»

(Εκπαιδευτική εκδρομή στο Γαλλικό Ινστιτούτο)

-Σου λέω. Όταν βλέπεις εταιρεία ή άγνωστο νούμερο να μην το σηκώνεις. Τι το σήκωσες; -Ε, περιέργεια.

(Παπούδες σε καφέ Veneti, μετρό Μέγαρο Μουσικής, Σάββατο πρωί)

(Οι ίδιοι παπούδες):

-Ο Μπαμπινιώτης λέει να λέμε: Καλημέρα, γεια σας, χαιρετε. Στις 12 καλό μεσημέρι. Μετά τη 1 και μισή καλησπέρα και μετά τις 3 καλό απόγευμα.

-Και στις 7 τι να λέμε; Καληνύχτα;

«Από τότε όποτε βλέπω πιάνο, μα σε σπίτι, μα σε ρεστοράν, τρέμω ολόκληρη».

(Πλούσια κυρία έξω από το Παλλάς, περιγράφει παιδικά τραύματα, Σάββατο βράδυ)

Τα νούμερα της εβδομάδας

ΤΟΥ ΣΤΑΜΑΘΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

47ος πρόεδρος των ΗΠΑ ορκίστηκε ο Ντόναλντ Τζον Τραμπ. Είχε υπηρετήσει ξανά, ως 45ος πρόεδρος. Είναι μόλις ο δεύτερος που καταφέρνει να επιστρέψει στον Λευκό Οίκο έπειτα από ήττα στις προηγούμενες εκλογές.

78 εκτελεστικά διατάγματα της εποχής Μπάιντεν ακύρωσε ο Τραμπ με το καλημέρα σας, υπογράφοντας επίσης σχεδόν 100 νέα, παρόντων των οπαδών του στο κλειστό γήπεδο Capitol One. Μιλάμε πλέον για μια νέα Αμερική, για έναν διαφορετικό πλανήτη.

1.600 καταδικασμένοι χούλιγκαν-οπαδοί του Τραμπ, οι οποίοι είχαν εισβάλει το 2021 στο Καπιτώλιο, έλαβαν χθες προεδρική χάρη. Η εποχή της ασυδοσίας επανέρχεται.

75 ημέρες «παράταση» ζωής έλαβε το TikTok στις ΗΠΑ, σύμφωνα με άλλο διάταγμα του Τραμπ.

2 φύλα μόνο αναγνωρίζονται πλέον από τις ΗΠΑ, με διάταγμα που καταργεί παλαιότερο (της εποχής Μπάιντεν), το οποίο προωθούσε την αποδοχή της ταυτότητας φύλου.

3 γυναίκες όμηροι (από τους 33 που προβλέπεται συνολικά) απελευθερώθηκαν την Κυριακή από τη Χαμάς. Έτσι θυμηθήκαμε ότι οι τρομοκράτες είχαν πάρει ομήρους γυναίκες, ηλικιωμένους αλλά και παιδιά, το μικρότερο των οποίων ήταν ηλικίας μόλις 2 ετών. Εκτός από τους ομήρους, επέστρεψαν και οι νταήδες της Χαμάς με στρατιωτικές περιβολές, οι οποίοι κρύβονταν επι μακρόν.

1.329.089 άτομα πέρασαν τις πύλες του Μετρό Θεσσαλονίκης τον Δεκέμβριο, σύμφωνα με τον αρμόδιο υπουργό, Χρήστο Σταϊκούρα. Το πόσοι πλ-

78 ετών άφησε τον σουρεαλιστικό μας κόσμο ο διάσημος σκηνοθέτης David Lynch.

10 ταινίες μεγάλου μήκους και μια εμβληματική σειρά (Twin Peaks) ήταν αρκετά για να του χαρίσουν την αθανασία.

177 κριτικοί από όλο τον κόσμο, ερωτηθέντες το 2016 από το BBC, ανακρούσαν το Mulholland Drive ως την καλύτερη ταινία του 21ου αιώνα.

ρωσαν είναι άλλου παπά ευαγγέλιο.

10% είναι η μείωση των οχημάτων στο κέντρο της Θεσσαλονίκης λόγω της λειτουργίας του μετρό. Πα μαλ.

9% αυξήθηκαν οι επικυρώσεις των εισιτηρίων το 2024 σε σχέση με το 2023, σύμφωνα με τον ΟΑΣΑ. Στην Αθήνα, δηλαδή.

29% αυξήθηκαν τα έσοδα από την πώληση εισιτηρίων και καρτών το 2023 σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τον τελευταίο δημοσιευμένο ισολογισμό.

«**Δεύτερη ευκαιρία**» λέγεται το βιβλίο του Στέφανου Κασσε-

λάκη, το οποίο και περιγράφει τη σύντομη –μέχρι στιγμή– καριέρα του στην ελληνική πολιτική σκηνή. Ο συγγραφέας παρουσίασε το βιβλίο το βράδυ της Πέμπτης στο Πολεμικό Μουσείο, παρόντων πολλών επωνύμων. Μεταξύ άλλων λαμπερών παρουσιών ήταν η κυρία Δήμητρα Λιάνη, ο κύριος Ευάγγελος Αντώνιος, ο πρώην πολιτικός αρχηγός Δημοσθένης Βεργής και ο κύριος Δημήτρης Στανιδής aka Πορνομετανάστης.

15,75 ευρώ είναι η τιμή του βιβλίου στον ιστότοπο του εκδοτικού οίκου.

400 σελίδες είναι το σύνολο του έργου, μέσα στις οποίες περιγράφεται η –επί έναν χρόνο– «σφαγή» του συγγραφέα με τα «ορθόδοξα» στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ.

40 διαφορετικό κόμμα στο οποίο εντάσσεται ο πρώην βουλευτής Ηρακλείου και γιατρός Πάννης Μιχελογιαννάκης, είναι το Κίνημα Δημοκρατίας του Στέφανου Κασσελάκη. Ο κριτικός πολιτικός είχε αποχωρήσει από τον ΣΥΡΙΖΑ όταν ανέλαβε πρόεδρος ο Κασσελάκης, σε ένδειξη διαμαρτυρίας. Γεννάει και τα κοκόρια του προέδρου. Συνωστισμός στο Κίνημα.

2 ημέρες είχε διαρκέσει η απεργία πείνας που πραγματοποιήσε το μακρινό 2014 ο κύριος Μιχελογιαννάκης σε ένδειξη συμπαράστασης στους πρόσφυγες από τη Συρία, στον Νίκο Ρωμανό, αλλά και σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τον προϋπολογισμό και τα νέα μέτρα. Μια καταρακτώδης βροχή του οδήγησε στη θαλπωρή του καφενείου Εθνικών. Και οι αγωνιστές δικαιούνται μια ανάπαυλα και ίσως ένα ζεστό κρουασάν.

5% θα είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας του ΠΑΣΟΚ με τον

ΣΥΡΙΖΑ ή και τα spin off κόμματα (Ζωή, Βαρουφάκης κ.λπ.), σύμφωνα με τον Νίκο Παπανδρέου.

3 στελέχη από τον «προοδευτικό χώρο» εκτιμάται (από τους αντιπάλους τους) πως έκαναν «πρόβα νυφικού», καθώς παρουσίασαν ομόθυμα, βιβλίο με τον ειρωνικό τίτλο «Μια θητεία - Το «επιτελικό κράτος» του Κυριάκου Μητσοτάκη (2019-2024)». Πρόκειται για τους κκ. Γεροβασίλη, Αχτσιόγλου και Γερούλανο. Από ΣΥΡΙΖΑ, Νέα Αριστερά και ΠΑΣΟΚ αντίστοιχα.

2 στελέχη είχαν προηγουμένως «διαλέξει τις μπομπονιέρες» (πάντα κατά τις εκτιμήσεις των άσπονδων εχθρών τους), καθώς παρουσίασαν στοιχεία για την πορεία απορρόφησης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης σε εκδήλωση ενός Ινστιτούτου προσκείμενου στην Αριστερά. Πρόκειται για τον ευρωβουλευτή ΣΥΡΙΖΑ Νίκο Φαραντούρη και (ξανά) τον Παύλο Γερούλανο.

12 μονάδες είναι πλέον η διαφορά της ΝΔ από το ΠΑΣΟΚ, σύμφωνα με νέα δημοσκοπήση της Alco.

26,5% λαμβάνει η ΝΔ στην πρόθεση ψήφου, έχοντας κερδίσει 2,5% από την προηγούμενη μέτρηση.

14,5% λαμβάνει το ΠΑΣΟΚ, έχοντας χάσει 1,4% από την προηγούμενη μέτρηση.

1 εκατ. δολάρια φέρεται να ιδιοποιήθηκε Ελληνίδα υπάλληλος του ΟΗΕ κατά το διάστημα 2014 έως 2021. Η δράση της αποκαλύφθηκε ύστερα από τυχαίο έλεγχο, όπου διαπιστώθηκε ότι η ίδια έφτιαχνε εξοδολόγια με πλαστά παραστατικά. Είναι γνωστό άλλωστε ότι οι Έλληνες διαπρέπουν μόλις ξεφεύγουν από τη μιζέρια της ψωροκώστανας.

να σκιαστούν οι ψηφοφόροι και να λακίσουν.

ΕΛΕΝΗ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

«Για ένα παιδί μας, καθώς φαίνεται μέχρι τώρα τουλάχιστον, άμωμης σύλληψης, αφού κανείς δεν μπορεί να καυχήσει ότι είναι ο πολιτικός του πατέρα, εκτός από τον Στέφανο Κασσελάκη». Η υπερδιάσημη δημοσιογράφος μιλά για την ελπίδα. Χρησιμοποιεί μια παρομοίωση και μας χαρίζει ένα από τα αριστουργήματά της κλασικής μπακαλιολογίας. Η στρατευμένη τέχνη είχε πάντοτε μια λατρεία προς την πατρική φιγούρα. Είτε ονομάζονταν πατέρας (όπως στην περίπτωση μας) είτε πατερούλης. Λατρεία.

VERBA VOLANT

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

«Τα λεγόμενα «ήρεμα νερά» δεν μπορεί να είναι αυτοσκοπός, καθώς δεν πρόκειται να έχουν διάρκεια, εφόσον δεν συνοδεύονται από την κατάλληλη δική μας στρατηγική για την αντιμετώπιση των τουρκικών βλέψεων». Ο πρώην πρωθυπουργός παρέμεινε σιωπηλός όταν η χώρα καταστρεφόταν. Ακόμη και όταν κυβερνούσε. Τώρα όμως είναι η ώρα να νουθετηθεί –σαν σοφός Νέστορας– την κυβέρνηση Μητσοτάκη και δεν χάνει ευκαιρία να εκφράζει την ανησυχία του για τα ελληνοτουρ-

κικά. Αν δε συμβεί τίποτα από όσα καταστροφικά υπονοεί, θα πει ότι απλώς εξέφραζε την ανησυχία του. Πού βρίσκετε το κακό;

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΣΣΕΛΑΚΗΣ

«Βοήθησα τα παιδιά του Κυριάκου Μητσοτάκη και έκανα ότι δεν με ήξερε». Αθώο μου παιδί, δεν ήξερες ότι «ουδείς αχαριστότερος του ευεργετηθέντος»; Σε πλησίασαν διότι ήσουν ισχυρός. Πρώτα τους κάνεις μάγκες και μετά κάνουν ότι δεν σε ξέρουν. Κανόνας.

ΡΕΝΑ ΔΟΥΡΟΥ

«Πλέον τα βλέμματα όλων είναι στις προκλήσεις της «μετά τη γενοκτονία» περιόδου, στη στάση της κυβέρνησης

#Νετανιάχου». Στο ημερολόγιο της Ρένας της Δούρου δεν υπάρχει η ημερομηνία 7 Οκτωβρίου 2023. Στο μυαλό της δεν υπάρχουν όμηροι ηλικίας 2 ετών. Δεν υπάρχουν βιασμοί. Υπάρχει μόνο γενοκτονία. Α, και αυταρχική αριστερή ιδεοληψία, θα προσέθετα, αν μου επιτρέπετε.

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΚΑΤΡΙΝΗΣ

«Και με τον ΣΥΡΙΖΑ, και με τη Νέα Αριστερά, για να κάνουμε κυβέρνηση». Ο συμπαθής πολιτικός από την Ηλεία ίσως δεν κατάλαβε την ξεκάθαρη γραμμή του ΠΑΣΟΚ, η οποία είναι: Συνεργαζόμαστε μόνο με προοδευτικούς, οι οποίοι είναι ο ΣΥΡΙΖΑ, ο Βαρουφάκης, η Νέα Αριστερά και η Ζωή. Αλλά δεν το λέμε συχνά, γιατί ενδέχεται

The New Order Deal

Πολιτική της κερκίδας και χούλιγκαν πολιτικοί

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Το πλήθος ήταν προφανώς εκστασιασμένο, αν όχι σε κατάσταση συλλογικής υστερίας. Ο χώρος, το Capitol Arena, ιδανικός για να φιλοξενήσει ένα τέτοιο event. Πάντα τα γήπεδα, αυτοί οι μαζικοί χώροι που πολλαπλασιάζουν ωςάν γιγαντιαία χόανη τους αλλαγμούς των οπαδών, ταίριαζαν σε εκδηλώσεις ενίσχυσης της εικόνας του «Αρχηγού», του «Ηγέτη», του Φύρερ δηλαδή.

Ο πρόεδρος είχε μόλις ορκιστεί, δίνοντας με το δημόσιο διάγγελμά του το στίγμα του. Με αργά βήματα ώστε να ενισχυθεί η εντύπωση της επιβλητικότητας, ανέβηκε τα λίγα σκαλοπάτια που τον οδήγησαν σ' ένα αυτοσχέδιο πόντιουμ με το έμβλημα του Προέδρου της Αμερικανικής Δημοκρατίας. Κρατούσε υπό μάλης έναν μαύρο χαρτοφύλακα. Κάθισε κι άρχισε να υπογράφει διατάγματα, μόνος του αυτός στο κέντρο της «αρένας». Τα υπέγραφε σαν να ήταν «πετσετάκια», όπως θα έλεγε και ο τραγουδοποιός. Υπέγραψε τελικά πολλά έγγραφα με τα οποία τερμάτιζε δικαιώματα και κανόνες και πολιτικές συνθήκες και κερκημένα δεκαετιών, ακόμη και αιώνων, όπως το δικαίωμα στην αμερικανική ιθαγένεια για κάθε παιδί που γεννιέται επί αμερικανικού εδάφους, το περίφημο δικαίωμα «of soil».

Το θέαμα ήταν συντονισμένο σε όλες του τις λεπτομέρειες, χωρίς ίχνος αυθορμητισμού ή αυτοσχεδιασμού. Ο στόχος προφανής. Ο «Ηγέτης» εφάρμοζε κατά γράμμα όλα όσα είχε προαναγγείλει, αλλά μόνος του. Χωρίς να περιστοιχίζεται από υπουργούς, θεσμικούς ή συμβούλους. Ήταν αυτός μόνος στο επίκεντρο και γύρω του οι ψηφοφόροι, σε μια σχέση χωρίς διαμεσολαβητές ή μεσάζοντες. Το όνειρο, δηλαδή το φτηνό τρικ που παρουσιάζεται ως το απόλυτο δόλωμα κάθε «Φύρερ» φαιού ή ερυθρού χρώματος και εκδοχής πάνω σε τούτη δω τη Γη. Το δόλωμα της δήθεν «άμεσης δημοκρατίας», το οποίο είναι στην πραγματικότητα το απόλυτο εργαλείο χειραγώγησης.

Λίγο πριν ή λίγο μετά, δεν έχει απολύτως καμία σημασία, ο «Μέγας Χορηγός» χαιρέτησε με υψωμένο το χέρι του, δύο μάλιστα φορές. Όταν του θύμισαν πως αυτή η χειρονομία είναι ναζιστικός χαιρετισμός, απάντησε με έκδηλη φυσικότητα. «Κουράσατε πια με τις συνεχείς αναφορές στον Χίτλερ και τους Ναζί». Ο Ίλον Μασκ με δύο κουβέντες κατέδειξε το πώς θα διαρθρωθεί εφεξής η ιδεολογική επιχειρηματολογία της διακυβέρνησης στις ΗΠΑ. Στόχος η αποδαιμονοποίηση του απόλυτου Κακού. Γυρίζουμε πίσω πολλές δεκαετίες.

Λίγες ώρες πριν, στο Καπιτώλιο, πίσω από τον πρόεδρο είχαν στηθεί οι νέοι «φρούραρχοι» της Νέας Τάξης Πραγμάτων. Είχαν δει τον συνολικό τζίρο τους να αυξάνεται μέσα στο 2023-2024 κατά περίπου 13 τρισεκατομμύρια δολάρια. Για να συνεννοηθούμε: Ο συνολικός τζίρος της Big Tech αυξήθηκε περίπου 130 φορές περισσότερο από το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα της Ελλάδας. Και η Ελλάδα δεν είναι από τις φτωχότερες χώρες του κόσμου. Πώς είναι δυνατόν να κατανοήσει ο απλός πολίτης μιας χώρας σαν την Ελλάδα το μέγεθος της ισχύος των «χορηγών» του Ντόναλντ Τραμπ, όταν η αύξηση του τζίρου τους σε μόλις δύο χρόνια ξεπερνά κατά 130 φορές κατά προσέγγιση τον συνολικό ετήσιο πλούτο της χώρας μας; Αλλά αυτό ισχύει και για τον απλό κάτοικο της Αϊόβα στις ΗΠΑ. Πώς είναι δυνατόν ο καλλιεργητής πατάτας σ' αυτή την πολιτεία να συλλάβει την πραγματική διαφορά που τον χωρίζει από εκείνους που τον διοικούν.

Ο υπόγειος κόσμος

Του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Όταν τα θηριώδη αυτά μεγέθη προκαλούν αναπόφευκτα κοινωνικές κρίσεις, όταν οι κρίσεις αυτές πολλαπλασιάζονται από τις αντιφάσεις του συστήματος, όταν οι ανισότητες γίνονται καώδεις και μη διαχειρίσιμες, τότε κάποιοι προσφεύγουν αναγκαστικά σε «New Deal» για να μαζέψουν τις ζημιές.

Ένας Δημοκρατικός, ο Ρούσβελτ, συμμαζέψανε την κατάσταση μετά τη Μεγάλη Κρίση στον Μεσοπόλεμο και τροχοδρόμησε το «αμερικανικό όνειρο» για τα καλά. Το «New Deal» κράτησε δεκαετίες. Το κηδεύονταν τον ανάρτησε ο Ρόναλντ Ρίγκαν καταργώντας τις πρόνοιές του. Την τελική πράξη ταφής όμως την έβαλαν δύο Δημοκρατικοί. Ο Μπιλ Κλίντον και ο Μπαράκ Ομπάμα. Έκτοτε άνοιξε ο δρόμος για τον «υπερκαπιταλισμό», που από τη Δευτέρα που μας πέρασε φιλοδοξεί να πυροδοτήσει ο νέος ένοικος του Λευκού Οίκου. Γράφει ο Τομά Πικετί στη Le Monde ένα 24ωρο πριν από την ορκωμοσία.

«Σε αυτή την παγκόσμια μάχη μεταξύ Δημοκρατίας και Ολιγαρχίας, ελπίζουμε ότι οι Ευρωπαίοι θα βγουν από τον λήθαργο και θα παίξουν πλήρη τον ρόλο τους. Η Ευρώπη εφάρμοξε το κοινωνικό κράτος και τη σοσιαλδημοκρατική επανάσταση τον εικοστό αιώνα και έχει να χάσει τα περισσότερα από τον τραμπικό υπερκαπιταλισμό. Και εδώ πρέπει να παραμείνουμε αισιόδοξοι: Μετά την πανδημία, η κοινή γνώμη περιμένει πολλά από την Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι λιγότερο επιφυλακτική από τους ηγέτες της. Ας ελπίσουμε ότι αυτοί θα σταθούν στο ύψος των περιστάσεων και θα καταφέρουν να απεγκλωβιστούν από την αμοιβαία δυσπιστία και τη μόνιμη αυτομαστίγωση, που τους εμποδίζουν να προχωρήσουν μπροστά».

Ο Ντόναλντ Τραμπ σπκώθηκε ήρεμα, πέταξε κάτι στιλό στις κερκίδες εν είδει συμβολισμού, χαιρέτησε και κατέβηκε από το αυτοσχέδιο πόντιουμ. Τα πλήθη ήταν πλέον εκτός εαυτού. Τη δεκαετία του '30 στη Γερμανία δεν υπήρχε τηλεόραση ούτε social media και διαδίκτυο. Δεν υπήρχαν δορυφόροι που αναμεταδίδουν σε δευτερόλεπτα εικόνα και ήχο. Αλλά μια χαρά έκαναν τη δουλειά τους τότε και τα ραδιόφωνα, που μετέδιδαν τους αλαλημούς του πλήθους σ' εκείνες τις εκδηλώσεις λατρείας προς τον «Ηγέτη» στα στάδια και τις πλατείες της Ευρώπης.

Τώρα η δουλειά των ειδικών στην πολιτική επικοινωνία είναι απειρώς ευκολότερη. Και αποδοτικότερη. Αυτή η αμεσότητα μεταξύ «Ηγέτη» και οπαδών, η τέλεια παγίδα, αποτελεί την επιτομή της σύγχρονης άποψης περί αναπαραγωγής του πολιτικού θεάματος. Δύο 24ωρα πριν από την ορκωμοσία, σε μια ανήκουστη για τα πολιτικά δρώμενα στις δυτικές δημοκρατίες κίνηση, ο Ντόναλντ Τραμπ σε δημόσια παρέμβαση του εξήγγειλε τη διάθεση του δικού του κρυπτονομίσματος. Ζήτησε από τους πολίτες να «το(ν) αγοράσουν». Πρωτοφανές ακόμη και για τα ήθη ενός φαρμακείου υπερκαπιταλισμού. Διαβάζουμε στη Le Monde:

«Στις 9 το βράδυ (της Κυριακής 19 Ιανουαρίου), ο εκλεγμένος πρόεδρος δημοσίευσε την όψη αυτού του κρυπτονομίσματος, η οποία τον απεικονίζει με τη γροθιά του υψωμένη να κραυγάζει "Fight, fight, fight", φράση που ειπώθηκε τον Ιούλιο του 2024 μετά την απόπειρα δολοφονίας του στην Πενσιλβάνια. "Ήρθε η ώρα να γιορτάσουμε όλα όσα προεβέβουμε. Τη νίκη! Γίνετε

μέλος της πολύ ιδιαίτερης κοινότητάς μου για τον Τραμπ. Αποκτήστε το νόμισμα Τραμπ σας τώρα", προέτρεψε ο νέος πρόεδρος στο κοινωνικό δίκτυο Truth.

» Οι κερδοσκόποι αναρωτήθηκαν αν επρόκειτο για φάρσα. Δεν ήταν όμως φάρσα. Το νόμισμα Τραμπ, που πουλήθηκε για 10 δολάρια, εκτινάχθηκε γρήγορα πάνω από τα 70 δολάρια. Η πώληση οργανώθηκε από την CIC Digital, μια εταιρεία που συνδέεται με τον Οργανισμό Τραμπ, ο οποίος διαχειρίζεται τα συμφέροντα της οικογένειας Τραμπ. Η συνολική αξία αυτών των ψηφιακών tokens, τα οποία δεν έχουν εσωτερική αξία και αριθμούνται με το ομοίωμα του Τραμπ, εκτινάχθηκε στα 12 δισεκατομμύρια δολάρια (11,7 δισεκατομμύρια ευρώ). Λαμβάνοντας υπόψη τα tokens που κατέχει η οικογένεια Τραμπ αλλά δεν είναι διαπραγματεύσιμα στο χρηματιστήριο, η αποτίμηση ήταν περίπου 60 δισεκατομμύρια δολάρια το πρωί της Κυριακής».

Με απλά λόγια: Ο πρόεδρος των ΗΠΑ χρησιμοποιεί τη θέση του προκειμένου να αυξήσει, πουλώντας τον εικονικό εαυτό του, την περιουσία του. Για τα μέχρι σήμερα πολιτικά ήθη της Δύσης μια τέτοια ενέργεια θα ήταν απολύτως καταδικαστέα και ποινικά κολάσιμη. Στην Αμερική του 2025 προφανώς και δεν είναι.

Ένα 24ωρο μετά, η προεδρική σύζυγος ανάρτησε στην ιστοσελίδα της πως διαθέτει και αυτή κρυπτονομίσματα. Το αποκαλούμενο και #MELANIA. Η διάθεση αυτού του κρυπτονομίσματος προκάλεσε κάθετη πτώση κατά 70% της αξίας εκείνου του Ντόναλντ Τραμπ. Προφανώς υπάρχει μια εσωτερική αδυναμία συνεννόησης. Η απλώς ο άγριος υπερκαπιταλισμός ισχύει και εντός της προεδρικής οικογένειας.

Και το συμπέρασμα: Πάνω απ' όλα, η πώληση του νομίσματος Τραμπ δείχνει ότι ο εκλεγμένος πρόεδρος ημπορεύεται ήδη το όνομα και την εξουσία του για να

αυξήσει την περιουσία του. Η δεύτερη θητεία Τραμπ φαίνεται ότι θα είναι μια θητεία συμπαίγνης και τεράστιας σύγκρουσης συμφερόντων, για να μην αναφέρουμε την ξένη επιρροή, όπως επισημαίνει ο Άντονι Σκαραμούτσι, πρώην διευθυντής επικοινωνίας στον Λευκό Οίκο του Τραμπ, στο X: «Το πιο επικίνδυνο πράγμα για τη χώρα όσον αφορά το νόμισμα Τραμπ είναι αυτό που έρχεται στη συνέχεια. Από τώρα και στο εξής, οποιοσδήποτε στον κόσμο μπορεί πρακτικά να καταθέσει χρήματα στον τραπεζικό λογαριασμό του προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών με μερικά μόνο κλικ. Όλες οι χάρες —γεωπολιτικές, εμπορικές ή προσωπικές— είναι πλέον προς πώληση, μέρα μεσημέρι», κατήγγειλε ο πρώην συνεργάτης του Αμερικανού προέδρου το πρωί της Κυριακής, ένα μόλις 24ωρο πριν από την ορκωμοσία.

Είναι προφανές πώς για τη γενιά του Μάν του '68 και, επί το ελληνικότερον, της γενιάς της Μεταπολίτευσης, το μονόπρακτο της ορκωμοσίας του Αμερικανού προέδρου, τουλάχιστον συμβολικά, επισφραγίζει εκείνη την απαράδεκτη για δεκαετίες αίσθηση περί τέλους των ψευδαισθήσεων. Πόσο δε μάλλον όταν ο μοναδικός, έστω και πρώην, πολιτικός που βρέθηκε στην αντίπερα όχθη του Ατλαντικού τις μέρες αυτές, ήταν ο Πάνος Καμμένος, ο οποίος και πολυφωτογραφήθηκε με τη μέλλουσα... πρέσβειρα των ΗΠΑ, υπό τις επευφημίες του ομογενειακού πλήθους. Μία φωτογραφία χίλιες λέξεις... δυστυχώς! **A**

Η διαφορά ανάμεσα σε μια πλατφόρμα —όπως, π.χ. το Facebook για τους μεγάλους και το TikTok για τα παιδιά— και στα βιβλία, αν θέλεις, είναι ότι οι μεν πλατφόρμες κάνουν ό,τι κόλλο μπορούν να σκαρφιστούν για να σε κρατήσουν δέσμιό τους —πετούν φλεγόμενους πυρσούς στον αέρα, καταπίνουν σπαθιά, βγάζουν γυμνά μπαλέτα στο πάλκο, περιφέρουν τον τρελό του χωριού πάνω στους ώμους τους, ουρλιάζουν με τον τηλεβόλο πόσο ωραίο είναι να ζεις βουτηγμένος στο ψέμα, πόσο μοναδική εμπειρία, τι τέλειο πράγματι, αχ πόσο απί-

θανο—, ενώ το βιβλίο —δεν μιλάμε για τα βιβλία της μπασκλασαρίας τώρα, για όνομα του καλού Θεού, μιλάμε για κανονικά βιβλία— κάθεται απλά εκεί και περιμένει εσένα να κάνεις το πρώτο βήμα· και το δεύτερο· και το τρίτο· και όλα τα υπόλοιπα. Δεν θα σου κάνει τη χάρη

να σε παρακαλέσει, να σε δελεάσει, να σε φυλακίσει εκεί. Δεν θα σου τσιμπήσει με τις ρώγες του δείκτη και του αντίχειρα το μαγουλάκι τραβώντας την πέτσα και κουνώντας τη δεξιά-αριστερά. Όλα τα βιβλία, ακόμη και εκείνα που λέμε ότι «δεν μπορείς να τα αφήσεις από τα χέρια σου». Γιατί φυσικά και μπορείς να τα αφήσεις, αλίμονο· δεν ζεις σε γυάλα, ο κόσμος είναι γεμάτος περιπάσεις. Μα, όσο σου το επιτρέπει ο κακός καιρός —πάντα κάνει κακό καιρός, πάντα μπουμπουνίζει και βρέχει και έχει κρύο—, δεν το αφήνεις, γιατί επιλέγεις να παίξεις για πολλοστή φορά αυτό το ωραίο, παλιό, δοκιμασμένο παιχνίδι με τις πολύχρωμες μάσκες: να δεις τον κόσμο, ή έστω μία εκδοχή του —δεν υπάρχει μία κατάσταση του

κόσμου, έτσι κι αλλιώς, όπως δεν υπάρχει και ένας μόνο κόσμος—, υπό την οπτική ενός τρίτου ανθρώπου, ενός Άλλου: κάποιου επινοημένου, ενός χάρτινου ή ψηφιακού ήρωα, ενός λογοτεχνικού homunculus. Τι σημασία έχει, έτσι κι αλλιώς —όλοι είμαστε επινοημένοι. Ο ήρωας αυτού ή εκείνου του βιβλίου, και ο τρόπος που σκέφτεται, τα ρούχα του και τα παπούτσια του, οι έξεις του και οι συνήθειές του, οι λαχτάρες του και τα όνειρά του, τα ραγίσματα και τα σπασίματά του, οι απώλειες και τα πένθη του, οι νίκες και οι ήττες του, τα λάθη και

τα ανομήματά του, οι έρωτες και τα μίσση του, τα πάντα επάνω του και γύρω του είναι —όπως και να το δει κανείς, με όποια μεζούρα και να τα μετρήσει— πολύ πιο αληθινά από όλο το content (Χριστέ μου, πόσο κιτς όρος...) της πλατφόρμας που σου στέλνει φιλάκια από απέναντι, ξέ-

ροντας πόσο σου αρέσουν τα φιλάκια — όσο τα τρις αρέσουν στα σκυλιά, και κάτι παραπάνω. Ετεροθαλής αδελφός του υπερβατικού διαλογισμού που σε φέρνει σε επαφή με τον βαθύτερο εαυτό σου, ο ήρωας σε παίρνει από το χέρι —μα κοίτα: η δικιά του παλάμη δεν είναι ιδρωμένη— και, βουτώντας ακόμη πιο βαθιά, περιπλανιέστε για λίγο σε μια περιοχά πλημμυρισμένη ψήγματα αλήθειας, κόκκους δημιουργικότητας και νιφάδες φαντασίας, μια περιοχά καλά περπατημένη από χίλιες μυριάδες άλλους πριν από εσένα: όλα τα βιβλία —τα κανονικά, όχι της μπασκλασαρίας, μην τα ξαναλέμε— μοιράζονται αυτό τον ίδιο υπόγειο κόσμο, που είναι εξίσου αληθινός με τον «πραγματικό». Είναι ένα σύμπαν που σου αξίζει. **A**

Ο Τραμπ ημπορεύεται ήδη το όνομα και την εξουσία του για να αυξήσει την περιουσία του

Το βιβλίο κάθεται εκεί και περιμένει εσένα να κάνεις το πρώτο βήμα· και το δεύτερο· και το τρίτο· και όλα τα υπόλοιπα.

Διαδικτυακό Φεστιβάλ Εθνικής Λυρικής Σκηνής

«ΚΥΜΑΤΑ ΦΩΤΟΣ»

Όταν η ενέργεια μεταμορφώνεται
σε τέχνη

Σε καλλιτεχνικά τοπία μεταμορφώνονται
πέντε ιστορικοί ατμοηλεκτρικοί σταθμοί της ΔΕΗ

Η ενέργεια δεν είναι μόνο ένας φυσικός πόρος, αλλά και μια κινητήριος δύναμη για δημιουργία, πρόοδο και πολιτισμό. Από τις πρώτες προσπάθειες εξηλεκτισμού της Ελλάδας μέχρι τη μετάβαση στην εποχή της πράσινης ενέργειας, οι χώροι που γέννησαν φως και κίνηση έχουν μετατραπεί σε μάρτυρες μιας μακράς ιστορίας ανθρώπινης εργασίας, τεχνολογικής εξέλιξης και κοινωνικής αλλαγής. Σήμερα η ΔΕΗ, πρωτοπόρος στην ενεργειακή ανάπτυξη της χώρας, επαναπροσδιορίζει αυτούς τους χώρους μέσα από την τέχνη, εντάσσοντάς τους σε ένα συναρπαστικό πολιτιστικό αφήγημα. Με το διαδικτυακό φεστιβάλ «Κύματα Φωτός», σε συνεργασία με την **Εθνική Λυρική Σκηνή (ΕΛΣ)**, η ενέργεια συναντά την τέχνη, γεφυρώνοντας το παρελθόν με το μέλλον.

Ένα φεστιβάλ που «φωτίζει» την κληρονομιά

Το φεστιβάλ «Κύματα Φωτός» φέρνει στο προσκήνιο πέντε ιστορικούς ατμοηλεκτρικούς σταθμούς της ΔΕΗ: στο Αλιβέρι, την Πτολεμαΐδα, τη Μεγαλόπολη, τον Λάδωνα και το Λαύριο. Οι χώροι αυτοί, που κάποτε υπήρξαν ζωτικής σημασίας για

Τα υλικά κατάλοιπα ως μαρτυρίες

Από τον Ατμοηλεκτρικό Σταθμό Νέου Φαλήρου έως τα ανενεργά λιγνιτωρυχεία του Αλιβερίου και της Πτολεμαΐδας, τα υλικά κατάλοιπα του εξηλεκτισμού παραμένουν ισχυρές μαρτυρίες μιας εποχής έντονης παραγωγικής δραστηριότητας. Αυτά τα εμβληματικά τοπία, άλλοτε πηγές ανάπτυξης, αποτελούν πλέον πολύτιμα στοιχεία της βιομηχανικής κληρονομιάς της χώρας.

Η ΔΕΗ, αναγνωρίζοντας την πολιτιστική τους αξία, συνεργάζεται με επιστημονικούς και πολιτιστικούς φορείς για την αξιοποίηση των αρχείων και των χώρων αυτών. Παράλληλα, προωθεί δράσεις που γεφυρώνουν την τέχνη με τη βιώσιμη ανάπτυξη, υποστηρίζοντας τη μετάβαση από τον λιγνίτη σε ένα μέλλον πράσινης ενέργειας.

ΜΕ ΤΟ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ
«ΚΥΜΑΤΑ
ΦΩΤΟΣ»,
Η ΔΕΗ ΔΕΝ
ΑΝΑΔΕΙ-
ΚΝΥΕΙ
ΜΟΝΟ ΤΗ
ΒΙΟΜΗΧΑ-
ΝΙΚΗ ΤΗΣ
ΚΛΗΡΟ-
ΝΟΜΙΑ
ΑΛΛΑ ΚΑΙ
ΤΟ ΟΡΑΜΑ
ΤΗΣ ΓΙΑ
ΕΝΑ
ΒΙΩΣΙΜΟ
ΜΕΛΛΟΝ

τον εξηλεκτισμό της Ελλάδας, μεταμορφώνονται σε καλλιτεχνικά τοπία. Πέντε ομάδες δημιουργών επισκέπτονται τα παλιά εργοστάσια και, εμπνεόμενες από την αρχιτεκτονική, την ιστορία και τις προσωπικές μαρτυρίες των ανθρώπων που εργάστηκαν εκεί, δημιουργούν μοναδικές site-specific βιντεοπαραστάσεις. Αυτά τα έργα τέχνης, σχεδιασμένα αποκλειστικά για την ψηφιακή πλατφόρμα GNO TV της ΕΛΣ, αποκαλύπτουν πώς η ενέργεια –όχι μόνο ως φυσική αλλά και ως πολιτιστική δύναμη– μπορεί να μεταμορφωθεί σε τέχνη.

Η έναρξη: «Το φως επιστρέφει»

Το πρώτο βίντεο του φεστιβάλ, με τίτλο «L' éclairage revient» («Το φως επιστρέφει»), παρουσιάζεται δωρεάν στην GNO TV από τις 9 Ιανουαρίου 2025. Δημιουργοί του είναι οι Παντελής και Μιχάλης Καλογεράκης, σε συνεργασία με τον σκηνοθέτη Παναγιώτη Ανδριανό. Το έργο γυρίστηκε στον Ατμοηλεκτρικό Σταθμό Αλιβερίου και είναι εμπνευσμένο από τα τετράδια με σημειώσεις που βρέθηκαν στον χώρο.

Στο βίντεο, η ποίηση του **Αρθούρου Ρεμπώ** «συνομιλεί» με τις σκέψεις των ανθρώπων που δούλεψαν στο εργοστάσιο, δημιουργώντας έναν βαθιά συγκινητικό και νοσταλγικό ηχητικό κόσμο. Οι ήχοι του εργοστασίου, η σιωπή, η λύρα και ο ηλεκτρισμός δένουν αρμονικά, αναδεικνύοντας τον ισχυρό δεσμό ανάμεσα στην εργασία, την τεχνολογία και την καλλιτεχνική δημιουργία. Το αποτέλεσμα είναι μια μουσική εμπειρία που όχι μόνο αφηγείται την ιστορία του χώρου, αλλά την επαναφέρει στη ζωή μέσα από την τέχνη.

Ένα όραμα για το μέλλον

Με το φεστιβάλ «Κύματα Φωτός», η ΔΕΗ δεν αναδεικνύει μόνο τη βιομηχανική της κληρονομιά, αλλά και το όραμά της για ένα βιώσιμο μέλλον. Η σύνδεση της ενέργειας με τον πολιτισμό δημιουργεί νέες ευκαιρίες για καινοτομία και έμπνευση, ενώ ενισχύει την πολιτιστική ταυτότητα της Ελλάδας.

Η ενέργεια που τροφοδότησε την ανάπτυξη της Ελλάδας εξακολουθεί να φωτίζει, αυτή τη φορά μέσα από την τέχνη. Το φεστιβάλ «Κύματα Φωτός» είναι μια γέφυρα που ενώνει το παρελθόν με το μέλλον, δείχνοντας πώς η ιστορία μπορεί να εμπνεύσει νέες μορφές δημιουργίας.

Με αυτή την πρωτοβουλία, η ΔΕΗ μεταμορφώνει τους ιστορικούς της χώρους σε ζωντανά πολιτιστικά τοπία, προσφέροντας στο κοινό μια μοναδική εμπειρία που αναδεικνύει τη δύναμη της συνεργασίας, της δημιουργίας και της ανανέωσης. Στον πυρήνα αυτής της δράσης βρίσκεται το όραμα για έναν κόσμο όπου η τέχνη και η ενέργεια, το παρελθόν και το μέλλον, βαδίζουν χέρι-χέρι για να εμπνεύσουν και να ενώσουν.

Πριν από σπίτια σαν αυτό υπήρχαν οι παράγκες: η καθεμία δύο επί δύο, με ολόκληρες οικογένειες να ζουν σε αυτές

Η μεγάλη προσφυγική πολυκατοικία στον περιφερειακό του Φιλοπάππου. Χτίστηκε το 1967 και έχει 55 ανεξάρτητα διαμερίσματα, τα οποία κατοικούνται όλα και σήμερα.

ΤΑ ΠΕΤΡΙΝΑ, Η ΠΙΟ ΟΜΟΡΦΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Η ιστορία της
συνοικίας που
κάποτε έγινε ταινία
και σήμερα μοιάζει
με καρτ ποστάλ

Του ΤΑΚΗ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ

Τα Πέτρινα, οι περίπου 170
πέτρινες κατοικίες που
παραδόθηκαν μεταξύ
1955 και 1957

Είναι κάτι μεσημέρια που τη σπκόνουν την μπίρα. Ένα τέτοιο μεσημέρι καθόμουν στη «Βραζιλιάνα», στην πλατεία Μερκούρη, στα Άνω Πετράλωνα, και κάζενα τους περαστικούς. Το τρόλεϊ 15 έκανε στάση πότε πότε ακριβώς μπροστά, μαμάδες γυρνούσαν τα παιδιά τους από το σχολείο και κάποιοι τουρίστες με τις βαλίτσες τους έψαχναν το Airbnb διαμέρισμά τους. Άλλαξαν πολύ τα Πετράλωνα τα τελευταία 15 χρόνια. Εκεί κοντά, όμως, πολύ κοντά, πέντε-έξι τετράγωνα προς τον λόφο του Φιλοπάππου, βρίσκεται μια από τις πιο όμορφες γειτονιές της Αθήνας, που θυμίζει κάτι από τα πολύ παλιά: ο Ασύρματος, ή Ατταλειώτικα, ή Πέτρινα.

Οι προσφυγικές παράγκες, στις οποίες γυρίστηκε εξ ολοκλήρου η ταινία «*Η συνοικία το όνειρο*» του Αλέκου Αλεξανδράκη, δεν υπάρχουν πια, υπάρχουν όμως οι άνθρωποι δεύτερης γενιάς, κάποιοι από τους οποίους έζησαν τα πρώτα χρόνια της ζωής τους σε αυτές τις παράγκες – και μένουν στη γειτονιά μέχρι και σήμερα.

Παράγκες από τσίγκο, χαρτόνια και πέτρες

Η ιστορία άρχισε το 1922 με τη Μικρασιατική Καταστροφή, όταν περίπου 800 οικογένειες έρχονται και εγκαθίστανται εδώ. Οι περισσότεροι από την Αττάλεια (η παραθαλάσσια πόλη που, φανταστείτε, βρίσκεται στο ύψος κάπου μεταξύ Ρόδου και Κύπρου) αλλά και από άλλες περιοχές της Μικράς Ασίας, ενώ μαρτυρίες υπάρχουν και για ανθρώπους που έφτασαν από μέρη της Ελλάδας, όπως την Ήπειρο. Οι άνθρωποι αυτοί εγκαταστάθηκαν σε παράγκες. Η κάθε μία ήταν δύο επί δύο, με δύο μέτρα ύψος, με «δρόμο» ενός μέτρου να περνά από μπροστά, μέχρι, δηλαδή, την απέναντι παράγκα. Οι τελευταίες από αυτές τις παράγκες υπήρχαν μέχρι και τη δεκαετία του 1970.

Σε μια τέτοια έζησε τα δύο πρώτα χρόνια της ζωής της, μέχρι το 1957, η **Δέσποινα Ευαγγελίδου**, ενώ σε παράγκα ζούσε μέχρι το 1972 η γιαγιά της – ήταν, μάλιστα, η τελευταία που γκρεμίστηκε. Πίναμε τις μπίρες μας στη Βραζιλιάνα, με τη Δ. Ευαγγελίδου και την **Όλγα Χριστοφίδου**, οι οποίες ζουν και σήμερα στη γειτονιά, και άρχισαν τις ιστορίες: «*Μη φανταστείς, ένα δωμάτιο ήταν η κάθε παράγκα και τις έφτιαχναν όπως μπορούσαν, από τσίγκο, χαρτόνια, πέτρες*». Η Δέσποινα και η Όλγα, μια και είπαμε να μιλάμε στον ενικό, μιλούν για πρωτόγονες καταστάσεις. Για τις ανάγκες τους υπήρχαν δημόσιες τουαλέτες ή... το βουνό. Ήταν η εποχή που η UNRRA (ο Οργανισμός Περίθαλψης και Αποκατάστασης των Ηνωμένων Εθνών, στον οποίο κυρίαρχο ρόλο διαδραμάτιζαν οι ΗΠΑ) μοίραζε συσσίτιο για τα παιδιά. «*Γάλα σε σκόνη, τσάι, κανένα σταφιδόψωμο, τέτοια πράγματα. Και μπορούσαν να πάνε μόνο δύο παιδιά από κάθε οικογένεια, έτσι κάθε μέρα πήγαιναν και άλλα παιδιά*», θυμάται η Δέσποινα. Παντού αλάνες και χωματόδρομοι, η χαρά του παιδιού, που μέσα στις δυσκολίες έβρισκαν τρόπο να παίξουν. Όπως όταν περνούσε ο καταβρεχτήρας, ένα φορτηγό που έτρεχε νερό από κάτω του για να κάθεται η σκόνη, τα κορίτσια σήκωναν τα φουστάνια τους για να βραχούν. «*Εκεί μεγαλώσαμε, στον δρόμο και στο βουνό, παίζοντας μίλα, κουτσό και μακριά γαϊδούρα και βλέποντας πότε πότε σινεμά και Καραγκιόζη που έφερναν τα καλοκαίρια*», αναφέρει η Δέσποινα. Λίγα χρόνια νωρίτερα, ο δημοσιογράφος Κώστας Νίτσος έγραφε στην εφημερίδα *Τα Νέα*: «2.569 άνθρωποι υδρευόνταν από 12 κοινές βρύσες, το 92% των σπιτιών δεν είχε αποχωρητήριο, το 64% δεν είχε κουζίνα, μόνο το 26% είχε ηλεκτρικό ρεύμα και οι περισσότερες από τις μισές κατοικίες είχαν εμβασμό μικρότερο των 10 τετραγωνικών μέτρων».

«Τουρκόσπορους και άλλες βρισιές μας έλεγαν»

«*Η κοινωνία μας ήταν κλειστή και με τους παραξένους δεν είχαμε πολλά. Δεν μας ήθελαν, δηλαδή. Τουρκόσπορους και άλλες βρισιές μας έλεγαν, γιατί οι άνθρωποι τούρκικα μιλούσαν, ο πατέρας μου δεν μίλησε ποτέ καθαρά ελληνικά. Μέσα στον χώρο υπήρχαν τα δικά μας μαγαζιά, καφενεία, τεκέδες, φούρνοι, μπακάλικα.*

Οι άνδρες δούλευαν ως οικοδόμοι, μανάβηδες, σκουπιδιάρηδες, άνθρωποι του μεροκάματου, ενώ οι γυναίκες πρόσεχαν τα παιδιά και το σπίτι, ήταν και μεγάλες οι οικογένειες, και οι λίγες που εργάζονταν ήταν παραδουλεύτρες ή σε εργοστάσια», λέει η Όλγα. Θυμάται που υπήρχαν δύο δημοτικά σχολεία, το 77ο και το 78ο. «*Το 77ο ήταν το Ατταλειώτικο, που πήγαιναν τα παιδιά των προσφύγων, ενώ το 78ο ήταν το αριστοκρατικό, που πήγαιναν τα παιδιά των Αθηναίων, των Πετράλωνιτών. Αλλά δεν χωρούσαν όλα τα δικά τους παιδιά στο “αριστοκρατικό” και τα έφερναν με κλάματα οι γονείς τους στο δικό μας*».

Η περιοχή λέγεται και **Ασύρματος**, από τον Ασύρματο της Σχολής Πολέμου του Πολεμικού Ναυτικού που βρισκόταν στον Φιλοπάππου. Οι εγκαταστάσεις της σχολής πυρπολήθηκαν στα Δεκεμβριανά του 1944 και αποφασίστηκε με τις περίτεχνες πέτρες του κτιρίου της σχολής, αλλά και άλλες, να κατασκευαστούν κατοικίες για τους πρόσφυγες. Έτσι, μεταξύ του 1955 και του 1957 παραδόθηκαν περίπου 170 πέτρινες κατοικίες (γι' αυτό η περιοχή λέγεται και **Πέτρινα**), καθώς και κατοικίες για προσφυγική λαϊκή στέγαση. Σε ένα πέτρινο σπίτι ζει και σήμερα η Όλγα, σε ένα σπίτι λαϊκής στέγασης η Δέσποινα – ένα δρομάκι τα χωρίζει. Η διανομή των σπιτιών έγινε με κλήρωση και ανάλογα με το πόσα παιδιά είχε η κάθε οικογένεια. Μια οικογένεια με 11 παιδιά έπαιρνε μια μονοκατοικία, σημερινό τριάρι. Η οικογένεια της Δέσποινας πήρε ένα σπίτι 45 τ.μ. όπου ζούσαν 8 άτομα. Αλλά πολλές οικογένειες χωρίστηκαν. Αν ένας αδελφός έπαιρνε σπίτι εδώ, ο άλλος ή ο άλλοι έπρεπε να φύγουν, κι έτσι πολλοί από αυτούς πήγαν σε Αιγάλεω, Περισσό, Ταύρο, Κολοκυνθούς και αλλού.

Οι ανάγκες ακόμη δεν μπορούσαν να καλυφθούν κι έτσι ανεγέρθηκε η μεγάλη πολυκατοικία στον περιφερειακό του Φιλοπάππου, στο αριστερό μας χέρι στον δρόμο προς Θησείο. Η πολυκατοικία χτίστηκε το 1967, σε σχέδια της αρχιτέκτονα Έλλης Βασιλικιώτη, και αποτελείται από 55 ανεξάρτητα διαμερίσματα σε τέσσερις ορόφους, ενώ κάτω βρίσκονται 8 ισόγεια καταστήματα. Όλα τα διαμερίσματα κατοικούνται και σήμερα, όπως καταλαβαίνει κανείς από τα απλωμένα ρούχα στα μπαλκόνια και τα φροντισμένα λουλούδια.

Η συνοικία το όνειρο

Μέσα στις παράγκες του Ασυρμάτου, οι οποίες εκτείνονται από το εκκλησάκι της Αγίας Σωτήρας, που έχτισαν πρόσφυγες, μέχρι το Αστεροσκοπείο, γυρίστηκε η ταινία «*Συνοικία το όνειρο*», σε σκηνοθεσία και παραγωγή του Αλέκου Αλεξανδράκη, ο οποίος είχε συμπρωταγωνίστρια την Αλίκη Γεωργούλη. Δεκάδες κάτοικοι έκαναν τους κομπάρσους, ανάμεσά τους και η γιαγιά της Δέσποινας. Τελικά, η ταινία λογοκρίθηκε και με τα πολλά επιτράπηκε να προβληθεί μόνο μία λογοκρίμενη εκδοχή της και μόνο στα αστικά κέντρα.

Τα Πέτρινα, τα οποία διατηρούν ακόμη το χρώμα της γειτονιάς «*και νοιαζόμαστε ο ένας για τον άλλον*», όπως λέει η Όλγα, βρίσκονται στο περίπου ανάμεσα στις οδούς Τρώων, Σησι-κλέους, Τιμοδήμου και Ακάμαντος. Αναφέρει ότι δεν είναι και πάρα πολλά τα χρόνια που άρχισαν να αλλάζουν τα πράγματα με τη ρατσιστική αντιμετώπισή τους από τους άλλους κατοίκους. «*Εκεί, στις αρχές του '80, όταν φτιάχτηκε ο περιφερειακός, φωταγωγήθηκαν οι δρόμοι, τοποθετήθηκε ασφαλτός, τότε που άρχισε και η ποιότητα της ζωής μας να αλλάζει. Σήμερα, οι γενιές των γονιών μας έχουν “φύγει”, παιδιά έχουν πάει σε άλλες περιοχές, άλλα σπίτια ενοικιάζονται για Airbnb, άλλα πουλήθηκαν. Εμείς είμαστε η δεύτερη γενιά και ζούμε κι εμείς το τέλος της εποχής, της δικής μας εποχής*».

Να κάνετε μια βόλτα με την πρώτη ευκαιρία, να δείτε τις φροντισμένες, γεμάτες λουλούδια αυλές, τους τοίχους από πέτρα, τις γειτόνισσες να μιλάνε στα στενά δρομάκια. Εδώ, από την αύρα αυτής της όμορφης γειτονιάς, εμπνεύστηκαν ο Τάσος Λειβαδίτης και ο Μίκης Θεοδωράκης τους στίχους και τη μουσική, αντίστοιχα, του τραγουδιού «*Βρέχει στη φτωχογειτονιά*», που ερμήνευσε ο Γρηγόρης Μπηθικότσης στη «*Συνοικία το όνειρο*»: «*Αχ ψεύτη κι άδικε ντιουνιά, άναψες τον κανό μου, είσαι μικρός και δε χωράς, τον αναστεναγμό μου*». **A**

A young couple in period costumes are shown in a close embrace, kissing on the lips. The woman has long, straight red hair and is wearing a white blouse with a lace collar and puffed sleeves. The man has dark, curly hair and is wearing a dark jacket with a white ruffled collar. They are set against a dark, blurred background, likely a stage.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΗΓΟΣ, ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ 18 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΟ ΚΘΒΕ ΜΕ ΤΟ «ΡΩΜΑΙΟΣ ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΕΤΑ»

Μετά την επιτυχία του φετινού χειμώνα, το «*Brokeback Mountain*» στο θέατρο Κνωσός, ο Κωνσταντίνος Ρήγος ανεβαίνει και πάλι στο ΚΘΒΕ, έπειτα από 18 χρόνια, ως σκηνοθέτης, χορογράφος και σκηνογράφος, για να παρουσιάσει το «*Ρωμαίος και Ιουλιέτα*» με μια νέα ματιά. Λίγο πριν από την πρεμιέρα το Σάββατο 25. 01, μιλήσαμε μαζί του.

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

— Κωνσταντίνε, το «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» πώς έγινε;

Όταν μου ζητήθηκε να επιστρέψω, έπειτα από 18 χρόνια, στο ΚΘΒΕ για να κάνω μια παράσταση, αρχικά είχα διαλέξει ένα άλλο έργο, αλλά μετά, επειδή μ' έτρωγε αυτό, αποφασίσαμε με τον διευθυντή, τον Αστέριο Πελεκή, να ξαναδώ το «Ρωμαίος και Ιουλιέτα», για να αποκαταστήσω μέσα μου το έργο, αλλά και γιατί ήθελα να το κάνω – πραγματικά αισθανόμουν ότι δεν το είχα ολοκληρώσει στην εκδοχή που είχα κάνει κάποια χρόνια πριν. Και είμαι χαρούμενος, να σου πω την αλήθεια, γιατί επιστρέφω σε ένα θέατρο έπειτα από τόσα χρόνια και οι άνθρωποι που ήταν εκεί τότε με αγκαλιάζουν και μιλούν γι' αυτές τις στιγμές και για τις εμπειρίες μας. Τότε, με το ΚΘΒΕ γυρίσαμε όλο τον κόσμο. Πριν κλείσει το Χοροθέατρο – γιατί έκλεισε όταν έφυγα, και είναι τραγικό αυτό που συνέβη στην πόλη – κάναμε περιοδείες... στο Καρακάς, στο Σάο Πάολο, στη Σιγκαπούρη, στο Κάιρο, στη Λιόν, στο Βερολίνο και αλλού. Λίγο καιρό αφότου έφυγα από κει, ο διευθυντής το έκλεισε. Ουσιαστικά σχεδόν όλη εκείνη η ομάδα σταμάτησε τον χορό, κάνανε κάτι άλλο. Μόνο μια κοπέλα από αυτούς είναι τώρα βοηθός σκηνής στο θέατρο. Όλοι οι υπόλοιποι με τους οποίους συνεργαζόμασταν, αν και Θεσσαλονικείς, φύγανε από την πόλη. Πλήρης διάλυση. Και, ξέρεις, αυτό ήταν μια εμπειρία πολύ τραυματική, γιατί ήταν μια ομάδα η οποία, πραγματικά, εκείνη τη στιγμή βρισκόταν στην καλύτερη περίοδό της. Και αισθάνομαι πως η πόλη έχει ανάγκη να πάρει πίσω το Χοροθέατρο. Οι νέοι που κάνουν χορό πρέπει να έχουν ένα σημείο αναφοράς στην πόλη. Επειδή λοιπόν είχα αφήσει εκκρεμότητες με το «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» και επειδή κατά καιρούς έχω πάει με παραστάσεις χορού στη Θεσσαλονίκη, ήθελα να πάω με κάτι τελείως διαφορετικό, να δείξω και αυτή την πλευρά μου, που δεν είναι τόσο γνωστή στην πόλη. Η ομάδα των ηθοποιών είναι από το ΚΘΒΕ και είναι όλοι τους εξαιρετικοί, δοσμένοι στην παράσταση και πολύ ταλαντούχοι. Νομίζω, για κάποιους απ' αυτούς θα μιλάμε στο μέλλον.

— Θα έχει κάτι το επαναστατικό πάλι η σκηνοθεσία σου;

Δεν είναι ο «Ρωμαίος και η Ιουλιέτα» όπως το φαντάζεται κανείς. Καμιά φορά μπερδεύουμε το ρομαντικό με το ρομάντζο. Το έργο αυτό είναι ρομαντικό, μιλάει για τον θάνατο, δεν είναι ρομάντζο, αλλά ένα πολύ σκληρό έργο. Οι πρωταγωνιστές του είναι έφηβοι, αυτό τα λέει όλα. Ουσιαστικά μιλάμε γι' αυτή την πρώτη εφηβεία, που τα πάντα είναι στο κόκκινο. Τα πάντα είναι στο όριο του να ζήσω ή να πεθάνω. Η ειρωνεία, το χιούμορ, το δράμα είναι όλα στην κόκκινη γραμμή, κι αυτό είναι ένα στοιχείο του έργου που με ενδιαφέρει πάρα πολύ, διότι μέσα απ' αυτό δικαιολογείται για μένα και όλο το έργο. Το μετατοπίζω σε ένα άχρονο σήμερα, σε ένα δυστοπικό περιβάλλον. Από τη μία πλευρά της σκηνής ένα εγκαταλεημένο αυτοκίνητο – που έχει γεμίσει βλάστηση σαν να είναι στο Τσερνόμπιλ, και συμβολίζει την ύπαιθρο, τον δρόμο, το δάσος – και από την άλλη μια σκαλωσιά που στηρίζει το διαλυμένο σπίτι της οικογένειας των Καπουλέτων, με το δωμάτιο της Ιουλιέτας και το μπαλκόνι. Ο τρόπος και η ακρότητα με τα οποία θέλω να παίξουν τα παιδιά είναι η άποψη της παράστασης. Τσακώνονται, τρολάρουν, κλαίνε, γελάνε, κάνουν έρωτα, ζουν, πεθαίνουν. Αλλά κρατάω αμιγώς την αφήγηση του έργου στη μετάφραση του Δ. Καψάλη, που λειτουργεί καταλυτικά, φέρνει το έργο στο σήμερα, αλλά δεν ακυρώνει την ποιητικότητα του Σαίξπηρ. Οπότε νομίζω ότι αυτό που θα δουν οι θεατές στη Θεσσαλονίκη δεν είναι αυτό που θα περιμένουν. **Α**

INFO

Ουίλιαμ Σαίξπηρ,
«Ρωμαίος και Ιουλιέτα» – Νέα παραγωγή
ΚΘΒΕ. Μετάφραση
Διονύσης Καψάλης
Σκηνοθεσία-
Χορογραφία-Σκηνικά
Κωνσταντίνος Ρήγος
Θέατρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών
Πρεμιέρα Σάββατο
25/01

2025: Η Αθήνα αν

ΟΙ 25 ΣΤΙΓΜΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΑΛΛΑΞΟΥΝ Τ

Μετά τις ευχές και τις προσδοκίες, η νέα χρονιά φέρνει γεγονότα. Έργα μεταμορφώνουν επαναπροσδιορίζουν τοπίο της Αθήνας, εικόνες, ήχοι και διεθνείς προσω

Των ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ, ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΔΑΚΗ, ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ,

νεβάζει σιροφές

ΤΟΝ ΡΥΘΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

γειτονιές, καινούργια μουσεία αναδεικνύουν την πολιτιστική ταυτότητα, αναγεννήσεις κτιρίων πικότητες προσκαλούν διαφορετικές γενιές να αλληλεπιδράσουν. What's next?

ΜΠΑΜΠΗ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ, ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ, ΝΙΚΗΣ-ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΣΚΙΝΑ, ΤΑΝΙΑΣ ΣΚΡΑΠΑΛΙΩΡΗ

01 ΣΤΟΑ AGORA Ο υβριδικός πολυώροφος εστίασης

Αρχές καλοκαιριού του 2025 αναμένεται να ανοίξουν οι πόλες της ΣΤΟΑΣ, του φιλόδοξου πρότζεκτ που συνδυάζει τη γαστρονομία, τον πολιτισμό και τη λιανική αγορά ένδυσης κάτω από την ίδια στέγη. Σύμφωνα με τους ανθρώπους της Legendary Food, που ανέλαβε τις εργασίες ανάπλασης της ιστορικής Στοάς Αρσακείου, ο στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα «τοπόσημο» στα πρότυπα αντίστοιχων επιχειρημάτων σε διάφορες μητροπόλεις του κόσμου, που θα αποτελείται από έναν ενιαίο, υβριδικό πολυώροφο εστίασης. Ουσιαστικά, και στο πλαίσιο μιας παγκοσμίας τάσης, πρόκειται για έναν χώρο «συνεστίασης» (τύπου food hall) με επίκεντρο τη μεσογειακή γαστρονομία, ο οποίος θα περιλαμβάνει πρωτότυπα θεματικά εστιατόρια, ελληνικό streetfood, pop-upstores και ειδικά μελετημένους κοινόχρηστους χώρους, αλλά και το μεγαλύτερο κατάστημα στην Αθήνα διάθεσης και ανάδειξης ελληνικών προϊόντων από μικρούς και μεσαίους Έλληνες παραγωγούς, το ΣΤΟΑ AGORA. Εκεί οι επισκέπτες θα μπορούν να περιπλανηθούν και να επιλέξουν ανάμεσα σε μικρότερα ή μεγαλύτερα εστιατόρια, dine in και street food, θεματικές κουζίνες, καφέ, wine bar, κάβα και ζαχαροπλαστείο, να προμηθευτούν προϊόντα απ' όλη την Ελλάδα. -Κ.Κ.

02 Η Kylie Minogue θα στήσει το μεγαλύτερο pop party στην πλατεία Νερού

Το **Release Athens 2025** υποδέχεται την Kylie Minogue την Παρασκευή 18 Ιουλίου, στην Πλατεία Νερού. Η Αυστραλή super star και απόλυτο pop ícon της παγκόσμιας σκηνής από τα τέλη των 80s μέχρι σήμερα, έρχεται στην Αθήνα στο πλαίσιο της σαρωτικής Tension Tour, της μεγαλύτερης περιοδείας που έχει πραγματοποιήσει τα τελευταία 15 χρόνια, με απανωτά sold-out στις μεγαλύτερες αρένες σε ολόκληρο τον κόσμο. Περισσότερα ονόματα θα ανακοινωθούν σύντομα. **-Δ.Α.**

03 Green Day: Το punk ραντεβού της χρονιάς στο ΟΑΚΑ

Για τα 20ά του γενέθλια, το EJEKT Festival αποφάσισε να τραγουδήσει «*Do you have the time to listen to me whine about nothing and everything all at once?*» και να παρουσιάσει για πρώτη φορά στην Ελλάδα τους Green Day. Επιτέλους, οι Billie Joe Armstrong, Mike Dirnt και Tre Cool μπροστά στα μάτια πολλών γενιών που μεγάλωσαν μαζί τους, σε ένα stadium show από αυτά που δεν έχουμε την τύχη να παρακολουθούμε συχνά στη χώρα. – Δ.Α.

04 Η άνοιξη του νέου MINION

Την άνοιξη του 2025 αναμένεται να εγκαινιαστεί το νέο MINION, το ιστορικό εμπορικό κέντρο που αποτέλεσε σημείο αναφοράς για τους Αθηναίους από τη δεκαετία του 1930 έως και αρχές των 90s που έκλεισε. Η ελληνική εταιρεία επενδύσεων σε ακίνητα Dimand, αγόρασε το κτίριο με σκοπό να του δώσει μια νέα πνοή, εγχείρημα που θα αναβαθμίσει την ευρύτερη περιοχή της Ομόνοιας. Έπειτα από 25 περίπου χρόνια λοιπόν, το θρυλικό MINION αναμένεται να ξαναλειτουργήσει όχι ως το πολυκατάστημα που υπήρξε στο παρελθόν, αλλά ως ένα βιοκλιματικό κτίριο μεικτής χρήσης, που θα περιλαμβάνει καταστήματα, γραφεία, διαμερίσματα και εμπορικούς χώρους. Μέχρι στιγμής έχει γίνει γνωστό πως στο κτίριο θα λειτουργήσουν γραφεία της ΔΕΗ και μεγάλο κατάστημα ZARA. Την αρχιτεκτονική επιμέλεια του νέου MINION έχει ο αρχιτέκτονας Μίνως Διγενής, που ζει ανάμεσα σε Ισπανία και Ελλάδα. – Κ.Κ.

© PETROS NIKOLITSOS

05 Σεπόλια Underground

Πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα και σημαντικότερα εν εξελίξει σιδηροδρομικά έργα και αφορά την υπογειοποίηση του σιδηροδρομικού διαδρόμου στην περιοχή των Σεπολίων. Είναι ένα έργο που αναμένεται να βελτιώσει κατά πολύ την καθημερινότητα των κατοίκων της περιοχής, όπως επίσης και να αναβαθμίσει το σιδηροδρομικό δίκτυο σε συνδυασμό με τις σχετικές εργασίες στον Σταθμό Λαρίσης. Ο νέος, τετραπλός σιδηροδρομικός διάδρομος θα έχει συνολικό μήκος 2,36 χιλιομέτρων, εκ των οποίων τα 1,33 περίπου θα είναι υπόγεια. Η σήραγγα θα ξεκινά από την οδό Σεπολίων και θα καταλήγει στην οδό Σιώκου στις Τρεις Γέφυρες, με το μέγιστο βάθος της να είναι 19 μέτρα. Μετά το πέρας της υπογειοποίησης, αναμένεται να αποκατασταθεί η κυκλοφορία και επικοινωνία εννέα κάθετων οδών που αυτή τη στιγμή διακόπτονται από τη λειτουργία του υπέργειου σιδηροδρόμου. Το έργο αναμένεται να παραδοθεί στα τέλη του 2025. – Μπ.Κ.

06 Open House Athens 2025: Η free αρχιτεκτονική ξενάγηση της χρονιάς

Το 12ο OPEN HOUSE Athens θα πραγματοποιηθεί το Σαββατοκύριακο 5-6 Απριλίου 2025. Πρόκειται για έναν από τους σημαντικότερους διεθνείς θεσμούς για την ανάδειξη και προώθηση της αρχιτεκτονικής (ξεκίνησε στο Λονδίνο το 1992 και στην Αθήνα έγινε για πρώτη φορά το 2014). Κατά τη διάρκεια του OPEN HOUSE, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να ξεναγηθούν δωρεάν σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, οι οποίοι ανοίγουν ειδικά για την περίπτωση, ενώ η πόλη ουσιαστικά μετατρέπεται σε ένα μεγάλο μουσείο, με εκθέματα τα ίδια της τα κτίρια. Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα, τις παράλληλες δράσεις και τους διαγωνισμούς της φετινής εκδήλωσης στο openhouseathens.gr. –Κ.Κ.

07 Η Marlene Dumas για πρώτη φορά στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

Η Μαρλέν Ντιμά, μία από τις πιο χαρακτηριστικές φωνές της σύγχρονης τέχνης, εκθέτει για πρώτη φορά στην Ελλάδα, στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης. Η έκθεση «Marlene Dumas: Cycladic Blues», που θα ξεκινήσει στις 5 Ιουνίου, θα περιλαμβάνει πάνω από 30 έργα της, ζωγραφικά και σε χαρτί, τα οποία θα συνδιαλέγονται με τις αρχαιότερες της μόνιμης συλλογής

του Μουσείου. Η Νοτιοαφρικανή καλλιτέχνη, γνωστή για τις προκλητικές αναπαραστάσεις του ανθρώπινου σώματος, επέλεξε προσωπικά τα έργα της και τα αρχαία εκθέματα που θα παρουσιαστούν. Η επιμέλεια της έκθεσης ανήκει στον **Ντάγκλας Φογκλ**, σε στενή συνεργασία με την ίδια την Ντιμά. Η έκθεση θα περιλαμβάνει έργα από την τελευταία εικοσαετία της καλλιτεχνικής της πορείας, καθώς και πρόσφατες δημιουργίες της, ώστε να μπορέσει ο επισκέπτης να έρθει σε επαφή με ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα της δουλειάς της Νοτιοαφρικανής καλλιτέχνης. -Ν.Κ.

08 Ο Διονύσης Σαββόπουλος θα ροκάρει στο Rockwave

«Τα παιδιά με τα μαλλιά και τα μαύρα ρούχα» θα είναι εκεί. Το 1972 ο Διονύσης Σαββόπουλος δήλωνε «είμαι ένας Έλληνας που παίζει ροκ». Το 2025 θα είναι ένας Έλληνας που θα παίζει ροκ στο Rockwave, με το φεστιβάλ να γιορτάζει τα 30 χρόνια του. Δύο ιστορικές εμφανίσεις, που θα λάβουν χώρα σε δύο σκηνές του Rockwave. Το Σάββατο 14 Ιουνίου στο **Terra Vibe** στην Αθήνα και το Σάββατο 21 Ιουνίου, στο θερινό πλυσταίο, θα γιορτάσει με χιλιάδες ανθρώπους την Παγκόσμια Ημέρα Μουσικής

στο πρώτο Rockwave στην ιστορία του φεστιβάλ που θα διεξαχθεί στη Θεσσαλονίκη, στο **Terra Republic** – μια επιστροφή στην πατρίδα του, απρόβλεπτη και ιδιάζοντως ανατρεπτική. Ο Διονύσης Σαββόπουλος έγινε ο κύριος εκφραστής του επίμονου αιτήματος για αλλαγή, σύμβολο της γενιάς του και πηγή έμπνευσης για τις επόμενες. Όπως είχε πει ο Μάνος Χατζιδάκις στον Λευτέρη Παπαδόπουλο: «*Θεωρώ τον Σαββόπουλο τον σημαντικότερο εκπρόσωπο της γενιάς σου, που διαδέχτηκε τη δική μας*». Σε αυτές τις συναυλίες, σχεδιασμένες αποκλειστικά για τα 30 χρόνια του Rockwave Festival, ο Διονύσης Σαββόπουλος θα μας ταξιδέψει στην πρώτη καλλιτεχνική του περίοδο μέσα από τραγούδια που σημάδεψαν τη ροκ φάση του. – **Δ.Α.**

09 Το Filippos Glee κατεβαίνει (και) στην Αθήνα

Είναι υπερ-ταλαντούχες, έχουν το **Ωδείο Φίλιππος Βέροια**, το πιο ωραίο στην Ελλάδα, και μια υπέροχη οικογενειακή ιστορία. Τις ανακαλύψαμε στο τσίμλαιν μας και μας κράτησαν παρέα όλη την προηγούμενη χρονιά, όταν τα βιντεάκια που ανεβάζουν στα σόσιαλ άρχισαν να γίνονται viral: νέα κορίτσια σε σε ένα κρεβάτι, στο πάτωμα, μπροστά από ένα πιάνο, γεμίζουν το πλάνο με τα λαμπερά τους πρόσωπα και αυτές τις υπέροχες φωνές που τραγουδούν πολυφωνικά. Τραγούδια των Beatles, παλιά ή σύγχρονα, παραδοσιακά ή pop, από Bob Dylan, Arianna Grande, Δανάη, Χατζηδάκι, Μαίρη Λίντα, μέχρι Κωνσταντίνο Βήτα, αστεία ή συγκινητικά, το εφέ πάντα ίδιο: μας φτιάχνουν τη διάθεση. Είναι η **Νεφέλη** και η **Νίκη Μπραβάκη** και τα μέλη της ομάδας Filippos Glee, και το τελευταίο και πιο exciting νέο τους είναι η ομάδα που ξεκινούν από τον Φεβρουάριο του 2025 και στην Αθήνα (μαζί με Θεσσαλονίκη και Βέροια), με σκοπό να φέρουν και τους Αθηναίους σε επαφή με το πολυφωνικό τραγούδι μέσα από τη δική τους ματιά. Μέχρι 1η Φεβρουαρίου θα κάνουν τον πρώτο κύκλο ακροάσεων, αλλά θα υπάρξει και συνέχεια. «Ουσιαστικά θα φτιάξουμε μια πολυφωνική ομάδα σε κάθε μία από αυτές τις πόλεις που θα κάνει μαζί μας συναυλίες, ή και παραστάσεις μιούζικαλ, εργαστήρια και ό,τι προκύψει. Άλλωστε, έτσι είναι η φύση της ομάδας μας. Ένα ζωντανό πράγμα που όλο αλλάζει. Και ποιος ξέρει πώς θα γίνει στο τέλος; Ελάτε να το μάθουμε μαζί!» Αναζητήστε τη συνέντευξη που μας έδωσαν και απολαύστε τα βιντεάκια τους στο athensvoice.gr –**Δ.Γκ.**

10 Τατόι Fast Forward

Μέσα στο 2025, ο ιστορικός πυρρίνας του πρώην βασιλικού κτήματος στο Τατόι θα αποτελέσει έναν σημαντικό νέο πόλο αναψυχής και ευεξίας στο λεκανοπέδιο, με τις υποδομές του να είναι έτοιμες να αφηγηθούν ένα σημαντικό μέρος της νεότερης ιστορίας της χώρας μας. Η «Οικία του Δασοφύλακα» έχει ήδη μετατραπεί σε κέντρο ενημέρωσης για τους επισκέπτες, με φυσικά και ψηφιακά εκθέματα εντός του κτιρίου. Στο πλαίσιο της αναδιαμόρφωσης του χώρου, έχει προχωρήσει η αποκατάσταση εννέα συνολικά κτιρίων. Στον χώρο θα εκτίθενται μεταξύ άλλων οι άμαξες και τα αυτοκίνητα της τέως βασιλικής οικογένειας, ενώ θα υπάρχουν πλούσιες ιστορικές αναφορές στην αγροκτηνοτροφική παραγωγή του κτήματος. Μέχρι σήμερα περισσότερα από 22.000 αντικείμενα έχουν καταγραφεί, στο πλαίσιο των έργων ψηφιοποίησης και τεκμηρίωσης των συλλογών του χώρου. –**Μη.Κ.**

11 Το food project που μαζεύει τους foodies στον Κεραμεικό

Ένα παρατημένο οικόπεδο στον Κεραμεικό μεταμορφώνεται σε ένα πρωτοποριακό food project εμπνευσμένο από τη φιλοσοφία των Box Parks της Αμερικής και του Λονδίνου, που έχει ως αρχή τη βιωσιμότητα (σ.σ. η παλιά εικόνα του οικοπέδου υπάρχει ακόμη στο Google Maps κι αξίζει να την ψάξετε για να καταλάβετε το μέγεθος της αλλαγής). Το **Athens Street Hub** είναι μια τεράστια αυλή (τη λες και πλατεία) που στις άκρες της φιλοξενεί containers-καντίνες και στο κέντρο της απλώνει τραπέζια για να συναντιόμαστε όλοι. Λειτουργεί ήδη από τον Ιούνιο με το Four Hands, μία καντίνα όπου φτιάχνουν burgers οι βραβευμένοι με δύο αστέρια Michelin σεφ Θάνας Φέσκος και Πώργος Παπαζαχαρίας, ένα street bar με την υπογραφή του bartender Μάριου Ηλιοπούλου, το Piccola όπου ψήνεται αυθεντική ιταλική pizza με ζυμάρι 48ωρης ωρίμασης, ενώ μόλις άνοιξε και κάτι εντελώς πρωτότυπο: το La Cave, που είναι μια γαλλική καντίνα-wine bar και έχει σκοπό να κάνει τη γαλλική κουζίνα προσιτή σε όλους! Στρείδια, γαλλικά κρασιά, χαβιάρι, εμβληματικές σπεσιαλιτέ της γαλλικής κουζίνας και το καλύτερο ζαμπόν της πόλης, όλα σε πολύ καλές τιμές και street food διάθεση. Magnifique! –**Κ.Β.** [Κεραμεικού 111](#)

12 Η Sofia Kourtesis στην πιο feelgood clubbing Κυριακή

Αν ένα event πρέπει να σημειώσουν στις ατζέντες τους οι λάτρεις της ηλεκτρονικής μουσικής που δίνουν την ίδια αν όχι μεγαλύτερη βαρύτητα στη δεύτερη λέξη του genre είναι η έλευση της Sofia Kourtesis στην Αθήνα, την Κυριακή 23 Φεβρουαρίου, για ένα άκαστο set στο πλαίσιο των κυριακάτικων **EDEN parties** στο **Ωδείο Αθηνών**. Η Περουβιανή DJ και παραγωγός που, με έδρα το Βερολίνο, αλώνει πανάξια τα τελευταία χρόνια τα μεγαλύτερα φεστιβάλ του κόσμου, υπηρετώντας πιστά την προσωπική της αισθητική αλλά και την ηλεκτρονική τέχνη, είναι ένα σύγχρονο ίσον που αξίζει κάθε βλέμμα που τραβάει πάνω της. Μουσικότητα, καλλιτεχνία, φως και απόλυτα θετικά vibes, σε μια βραδιά που θα χαρίσει στο αθηναϊκό κοινό μια απόλυτα feelgood clubbing στιγμή για το 2025. **-Τ.Σ.**

13 Το Εθνικό Μουσείο Εναλίων Αρχαιοτήτων στον Πειραιά φέρνει θησαυρούς

Το Εθνικό Μουσείο Εναλίων Αρχαιοτήτων στον Πειραιά θα είναι έτοιμο να υποδεχτεί τους επισκέπτες του στα τέλη του 2025 ή το αργότερο στις αρχές του επόμενου έτους. Αναμένεται να φιλοξενήσει περισσότερα από 2.500 εκθέματα, έχοντας ταυτόχρονα ειδικά διαμορφωμένους αποθηκευτικούς χώρους και εργαστήρια συντήρησης. Το νέο μουσείο πρόκειται να αναδείξει την ιστορία και τους θησαυρούς που κρύβουν οι ελληνικές θάλασσες, αποτελώντας την ίδια στιγμή σημείο αναφοράς για το μεγαλύτερο λιμάνι της χώρας. Το έργο χρηματοδοτείται από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, τους οποίους διαχειρίζεται το Υπουργείο Πολιτισμού. Το Μουσείο Εναλίων Αρχαιοτήτων θα λειτουργήσει στο ιστορικό βιομηχανικό **κτίριο SILO** στον Πειραιά, στο οποίο θα πραγματοποιηθεί ενεργειακά αποδοτική ανακαίνιση. Το εμβληματικό κτίριο μετρά σχεδόν εννέα δεκαετίες ζωής, έχοντας συνδεθεί με την ιστορική εξέλιξη της πόλης του Πειραιά, ως σιταποθήκη του λιμανιού. **-Μπ.Κ.**

© DANMEDIHURST

© MARIO BANUSHI

14 Το «Mami» του Μάριο Μπανούσι στην Στέγη

Τον γνωρίσαμε μέσα από το έργο του «Goodbye Lindita», που ανέβηκε στο Εθνικό για τρεις συνεχόμενες χρονιές, σημείωσε απαντωτά sold out, έλαβε βραβεύσεις και ταξίδεψε και στο εξωτερικό. Η νέα δημιουργία του Μάριο Μπανούσι –που αναμένεται στη Στέγη Ιδρύματος Ωνάση τον Φεβρουάριο– έχει τον τίτλο «Mami» και εστιάζει στη σχέση μητέρας και παιδιού. Μέσα από μια παράσταση που χαρακτηρίζεται ως οπτικό ποίημα, το έργο αναπαριστά την ένταση και τις αντιφάσεις αυτής της σχέσης, αναγνωρίζοντας τη δύναμη και το βάρος της λέξης «μαμά». Η σκηνή μετατρέπεται σε ένα τοπίο μνήμης, όπου οι ερμηνευτές αναδεικνύουν τις συγκινήσεις και τα συναισθήματα που συνδέουν μητέρα και παιδί. Η παράσταση αποτελεί έναν φόρο τιμής στις γυναίκες που μας έθρεψαν, αναζητώντας να κατανοήσει και να εκφράσει την περίπλοκη αυτή σύνδεση που παραμένει ανεξήγητη, αλλά και άρρητα σημαντική. –**N.K.** Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, 6 Φεβρουαρίου έως 22 Μαρτίου

15 «Βερενίκη» του Καστελούτσι με πρωταγωνίστρια την Ιζαμπέλ Ιπέρ

Ο Ρομέο Καστελούτσι έρχεται τον Μάρτιο στη Στέγη Ιδρύματος Ωνάση για να σκηνοθετήσει τη «Βερενίκη» του Ρακίνα, ένα από τα πιο ριζοσπαστικά κείμενα της δυτικής λογοτεχνίας. Στον κεντρικό ρόλο η Ιζαμπέλ Ιπέρ –μαζί με 14 άντρες επί σκηνής– σε μια παράσταση για την τρέλα, την αλήθεια, το ψέμα του ν' αγαπάς και ν' αγαπιέσαι. Ο διάσημος Ιταλός σκηνοθέτης δημιουργεί ένα σκηνικό σύμπαν γεμάτο σιωπή και ένταση, με κοστούμια της Ολλανδής σχεδιάστριας μόδας Ίρις βαν Χέρπεν και μουσική του Σκοτ Γκίμπονς, που ενισχύουν την ατμόσφαιρα μοναξιάς και εγκατάλειψης. Η παράσταση εμβαθύνει στην ανθρώπινη ψυχή και στη βία που κρύβεται στο σώμα, εξερευνώντας την ερωτική νοσηρότητα. Όπως αναφέρει ο ίδιος ο σκηνοθέτης, «η «Βερενίκη» είναι ίσως η πιο ακίνητη, στατική και ανησυχαστική «τραγωδία» που έχει συλληφθεί ποτέ. Κι όμως μας φέρνει δάκρυα στα μάτια, γιατί στη «Βερενίκη» θα μπορούσε να πει κανείς «είμαι εγώ»». –Ν.Κ. Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, 26 έως 30 Μαρτίου

16 The Ilisian: Ο νέος χαρακτήρας του Χίλτον

Το ξενοδοχείο Χίλτον, το ιστορικό κτίριο με τις προσόψεις-έργα τέχνης του Γιάννη Μόραλη, αλλάζει. Ονομάζεται The Ilisian, ανανεώνει την εμφάνισή του και αποκτά νέο χαρακτήρα. Μια επένδυση ύψους 340 εκατ. ευρώ, με στόχο την ανάπλαση του αθηναϊκού τοποσήμου της Βασιλίσσης Σοφίας, η οποία υπολογίζεται να ανοίξει 1.760 νέες θέσεις εργασίας. Το εμβληματικό ξενοδοχείο της δεκαετίας του 1960 γίνεται ο προορισμός που θα ενώσει την παράδοση με τη σύγχρονη αισθητική και βιωσιμότητα, με την Ιονική Ξενοδοχειακή να δημιουργεί 278 δωμάτια, 55 πολυτελείς κατοικίες, εστιατόρια, καταστήματα και έναν διάδρομο τρεξίματος 720 μέτρων. Το The Ilisian της TEMES, είναι ένα από τα πιο συζητημένα στοιχεία του 2025, μια και αναμένεται να ανοίξει τις πόρτες του στο τέλος της χρονιάς, φέρνοντας μαζί του μια νέα εποχή για την πόλη και τον τουρισμό. -E.B.

17 JA Europe GEN-E 2025: Ο μεγαλύτερος ευρωπαϊκός διαγωνισμός νεανικής επιχειρηματικότητας

Στην Αθήνα θα λάβει χώρα φέτος το καλοκαίρι, από 1 έως 3 Ιουλίου, ο μεγαλύτερος ευρωπαϊκός διαγωνισμός νεανικής επιχειρηματικότητας «JA Europe GEN-E 2025». Οι διοργανωτές της Junior Achievement Greece αναμένεται να υποδεχτούν περισσότερους από 1.000 επισκέπτες, μεταξύ των οποίων φοιτητές επιχειρηματίες, αξιωματούχοι, εκπαιδευτικοί και στελέχη επιχειρήσεων από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Η επιλογή της Ελλάδας για τη διοργάνωση του φετινού τελικού έρχεται ως επιστέγασμα για τα σημαντικά επιτεύγματα της χώρας μας τα τελευταία χρόνια, συμπεριλαμβανομένης της κατάκτησης για δύο συνεχόμενες χρονιές (2022 και 2023) του πρώτου πανευρωπαϊκού βραβείου. Ο πανευρωπαϊκός διαγωνισμός «JA Europe GEN-E 2025» αποτελεί την κορύφωση των εκδηλώσεων του Junior Achievement, όπου περισσότεροι από 650.000 μαθητές και φοιτητές από όλη την Ευρώπη δημιουργούν τις δικές τους startup επιχειρήσεις από τα μαθητικά και φοιτητικά θρανία τους. -Μπ.Κ.

18 950 νέα αντιρρυσπανικά λεωφορεία έρχονται στους δρόμους της πόλης

Μέχρι το καλοκαίρι του 2025, αναμένεται να ενσωματωθούν 950 νέα αντιρρυσπανικά λεωφορεία στα δρομολόγια της Αθήνας και της ευρύτερης Αττικής. Τα νέα αυτά οχήματα πρόκειται να αντικαταστήσουν σταδιακά τα ήδη υπάρχοντα παλαιάς τεχνολογίας, ενώ στόχος του Υπουργείου Μεταφορών είναι μέχρι το 2027 να έχει ανανεωθεί πλήρως ο στόλος των λεωφορείων. Ο στόχος των 950 λεωφορείων αντιστοιχεί στο 75% του στόλου των λεωφορείων του νομού. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν 100 πλε-

κτροκίνητα λεωφορεία στα αμαξοστάσια, τα οποία αναμένεται να προστεθούν στα 140 ήδη υπάρχοντα. Παράλληλα υπάρχουν και 27 οχήματα που λειτουργούν με φυσικό αέριο. Τα νέα λεωφορεία πρόκειται να είναι στο σύνολό τους φιλικά προς το περιβάλλον, να έχουν επαρκή κλιματισμό, όπως επίσης να χαρακτηρίζονται από πλήρη προσβασιμότητα για τους συμπολίτες μας με αναπηρία. -Μπ.Κ.

19 Το Μουσείο Καρόλου Κουν γίνεται πραγματικότητα

Ένα ιστορικό κτίριο της Πλάκας, στην οδό Διοσκουρών 7, πρόκειται να μετατραπεί σε Μουσείο Καρόλου Κουν μέχρι το τέλος του έτους. Το ιστορικό θέατρο Τέχνης «Κάρολος Κουν» υπήρξε σε μεγάλο βαθμό υπεύθυνο για την επαφή και εξοικείωση του ελληνικού κοινού με τους μεγάλους Έλληνες και ξένους θεατρικούς συγγραφείς, όπως μεταξύ άλλων ο Πιραντέλο, ο Σαίξπηρ, ο Μπρεχτ, ο Μπέκετ, ο Ντάριο Φο και φυσικά οι αρχαίοι Έλληνες τραγικοί ποιητές. Το Μουσείο Καρόλου Κουν αναμένεται να φιλοξενήσει υλικό από τα 80 και πλέον χρόνια ιστορίας του Θεάτρου Τέχνης. Πρόκειται για συλλογή εικαστικού και κυρίως ενδυματολογικού υλικού που δημιουργήθηκε για τις παραστάσεις του Θεάτρου και το οποίο έχει καταγραφεί, αξιολογηθεί και συντηρηθεί. Το μουσείο θα στεγαστεί σε κτίριο ιδιοκτησίας του Υπουργείου Πολιτισμού, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου προγράμματος αξιοποίησης των ακινήτων του στην περιοχή της Πλάκας. -Μπ.Κ.

20 Η ΗΑΑί στήνει dancefloor στο Ωδείο Αθηνών

Η ΗΑΑί, κατά κόσμον Teneil Throssell, είναι μια από τις παρουσίες της σύγχρονης ηλεκτρονικής μουσικής σκηνής που δεν μπορεί

να περάσει απαραίτητη. Γεννημένη στην Αυστραλία και πλέον με έδρα το Λονδίνο, έχει κερδίσει το κοινό με τον τρόπο που συνδυάζει πολύχρωμα synths, φωνητικά και εκρηκτικά beats σε μια hardcore φόρμα με βαθύ μπάσο. Με δισκογραφικές κυκλοφορίες σε εμβληματικά labels, όπως η Mute Records, και με διακρίσεις όπως το BBC Essential Mix of the Year, καθιερώθηκε ως μια από τις πιο ενδιαφέρουσες DJ και παραγωγούς της γενιάς της. Το DJ set της στα EDEN Parties του Ωδείου Αθηνών την Κυριακή 26 Ιανουαρίου υπόσχεται μια χορευτική εμπειρία. Baby, we're Ascending. **-Τ.Σ.**

21 80 χαρακτηριστικά του Γκόγια στην Εθνική Πινακοθήκη

Η πρώτη χαρακτηριστική δουλειά του Φρανθίσκο Γκόγια και η μόνη που παρουσιάστηκε όταν ο καλλιτέχνης ήταν ακόμη εν ζωή εκτίθεται τον Ιανουάριο στην Εθνική Πινακοθήκη, σε επιμέλεια **Κατερίνας Ταβαντζή**. Η σειρά «Los Caprichos» περιλαμβάνει 80 χαρακτηριστικά που χρονολογούνται από το 1797-98 και εκτυπώθηκαν το 1803, ενώ βρίσκεται στην κατοχή της Εθνικής Πινακοθήκης ήδη από το 1962. Μέσω αυτών των έργων, ο Γκόγια ασκεί σφοδρή κριτική στην ισπανική κοινωνία του τέλους του 18ου αιώνα, επισημαίνοντας τη ματαιοδοξία, τη διαφθορά της Εκκλησίας, την κοινωνική αδικία και τις σκοτεινές πλευρές της ανθρώπινης φύσης. Χρησιμοποιώντας παραμόρφωση και ζωομορφισμό, αποτυπώνει φαντασιακές και σκοτεινές σκηνές, απεικονίζοντας τις διαστρεβλωμένες ψυχές των ανθρώπων. Τα έργα αυτά παραμένουν επίκαιρα, θέτοντας διαχρονικά ερωτήματα για τα ανθρώπινα πάθη και τις κοινωνικές αδικίες. **-Ν.Κ.**
Εθνική Πινακοθήκη, 22 Ιανουαρίου έως Σεπτέμβριο 2025

22 Σινεμά Ψ 2025: Η σεξουαλικότητα στη μεγάλη οθόνη

Μέσα από πέντε επιλεγμένες ταινίες, ο κλάδος «Τέχνη και Ψυχιατρική» της Ελληνικής Ψυχιατρικής Εταιρείας συνεχίζει για 17η χρονιά το πρόγραμμα προβολών του, εστιάζοντας φέτος στις πολιτισμικές εκφάνσεις της σεξουαλικότητας. Στον **κινηματογράφο Τριανόν**, ο Κύκλος Προβολών Σινεμά Ψ 2025 θέτει επί τάπητος το εν λόγω θέμα, το οποίο και κυριαρχεί τις τελευταίες δεκαετίες στον δημόσιο διάλογο. Η διαφορετικότητα, η πολυπολιτισμικότητα, οι ψυχολογικές και κοινωνιολογικές θεωρήσεις της σεξουαλικότητας, έννοιες οι οποίες περιγράφονται μέσα από τη σύγκρουση με τις κοινωνικές νόρμες που στέκονται εμπόδιο στην ελεύθερη αυτοέκφραση και τον αυτοπροσδιορισμό. Την προβολή των ταινιών συνοδεύουν ομιλίες Ειδικών της Ψυχιατρικής και Ψυχοθεραπείας, στο πλαίσιο ανοιχτής συζήτησης. Μέσω του διαλόγου με τους θεατές, θα αναλυθεί η συμβολή της τέχνης στην ουσιαστική κατανόηση και απενοχοποίηση των διαφορετικών τάσεων μέσα στη σύγχρονη σεξουαλική πραγματικότητα. **-Μπ.Κ.**

23 Πατσίων Exclusives: Μια νέα κινηματογραφική ζώνη στο Cinobo Πατσίων

Το Cinobo Πατσίων παρουσιάζει στη μεγάλη οθόνη σύγχρονα διαμάντια του παγκόσμιου σινεμά, διαλεγμένα από την ομάδα curation του Cinobo μέσα από τα σημαντικότερα φεστιβάλ του κόσμου. Με τίτλο «**Πατσίων Exclusives**», προτείνει ένα εναλλακτικό σύστημα διανομής ταινιών. Διαλέξτε ταινία, διαλέξτε ζωή: «*Made in England: The Films of Powell and Pressburger*» (30/1), «*Girls Will be Girls*» (13/2), «*Some Rain Must Fall*» (27/2), «*Soundtrack to a Coup D'Etat*» (27/3), «*Toxic*» (10/4). **-Δ.Α.**

24 The Grid: Το μεγαλύτερο «πράσινο» office campus της χώρας

Το Μαρούσι αλλάζει, και σύντομα θα γίνει η αθηναϊκή γειτονιά με το μεγαλύτερο «πράσινο» office campus της χώρας, χάρη στο «The Grid», ένα έργο συνολικής επιφάνειας 61.000 τ.μ., με ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα, σύγχρονο σχεδιασμό και περιβαλλοντική συνείδηση. Χώροι με φως, θέα το πράσινο τοπίο και γραφεία που έχουν σχεδιαστεί για να απλοποιούν κάθε εργασία: αυτό είναι το «The Grid». Ένας κόσμος με περισσότερη έμπνευση και λιγότερο άγχος. Δημιουργώντας σύμφωνα με τις βιοκλιματικές αρχές και ακούγοντας τις ανάγκες των εργαζομένων, η Noval Property, σε συνεργασία με την Brook Lane Capital και το παγκοσμίου φήμης γραφείο Foster + Partners, επαναπροσδιορίζουν τον τρόπο εργασίας μέσω της αρχιτεκτονικής. Το «The Grid» αναμένεται να ολοκληρωθεί το πρώτο εξάμηνο του 2025, με ομίλους να έχουν ήδη εξασφαλίσει τη θέση τους, όπως η EY, με τη μετεγκατάστασή της να προγραμματίζεται για το 2026. Μια νέα εποχή στην Αθήνα ξεκινάει. **-Ε.Β.**

25 Και πάλι μαζί στην καινούργια-παλιά Αίγλη της Αθήνας

Στο μυαλό των περισσότερων Αθηναίων η **Αίγλη Ζαπφείου** ήταν ένα τοπόσημο: κάτι που υπήρχε από πάντα εκεί. Γι' αυτό κι όταν έκλεισε, μείναμε όλοι με μια αίσθηση κενού, λες και σβήστηκε το σημείο αναφοράς των αναμνήσεων για γενιές και γενιές Αθηναίων. Να, όμως, που η Αίγλη λάμπει και πάλι, ανακαινισμένη, ανανεωμένη και (το κυριότερο) με πλήρη επίγνωση της ιστορικής της σημασίας. Η νέα Αίγλη ενώνει το παρελθόν με το παρόν, αλλά και το μέλλον της πόλης, είναι ο συνδυαστικός κρίκος ανάμεσα στο 1904 (την πρώτη χρονιά που άνοιξε τις πόρτες της) και στο 2025 που τώρα αρχίζει. Στη νέα της εποχή και στον υπέροχο χώρο της χωράει ένα bar restaurant, ένα γαστρονομικό εστιατόριο, ένα θερινό κινηματογράφο (το ραντεβού των αθηναϊκών καλοκαιριών μας) και τρεις υπερσύγχρονους χώρους εκδηλώσεων. Άλλωστε, η Αίγλη έμεινε στην ιστορία ως ένα σημείο συνάντησης ανθρώπων που εκεί ακριβώς αντάλλαξαν και γεννούσαν ιδέες. –**K.B.**

Κήπος Ζαπφείου, 2144099800

Λίμβο

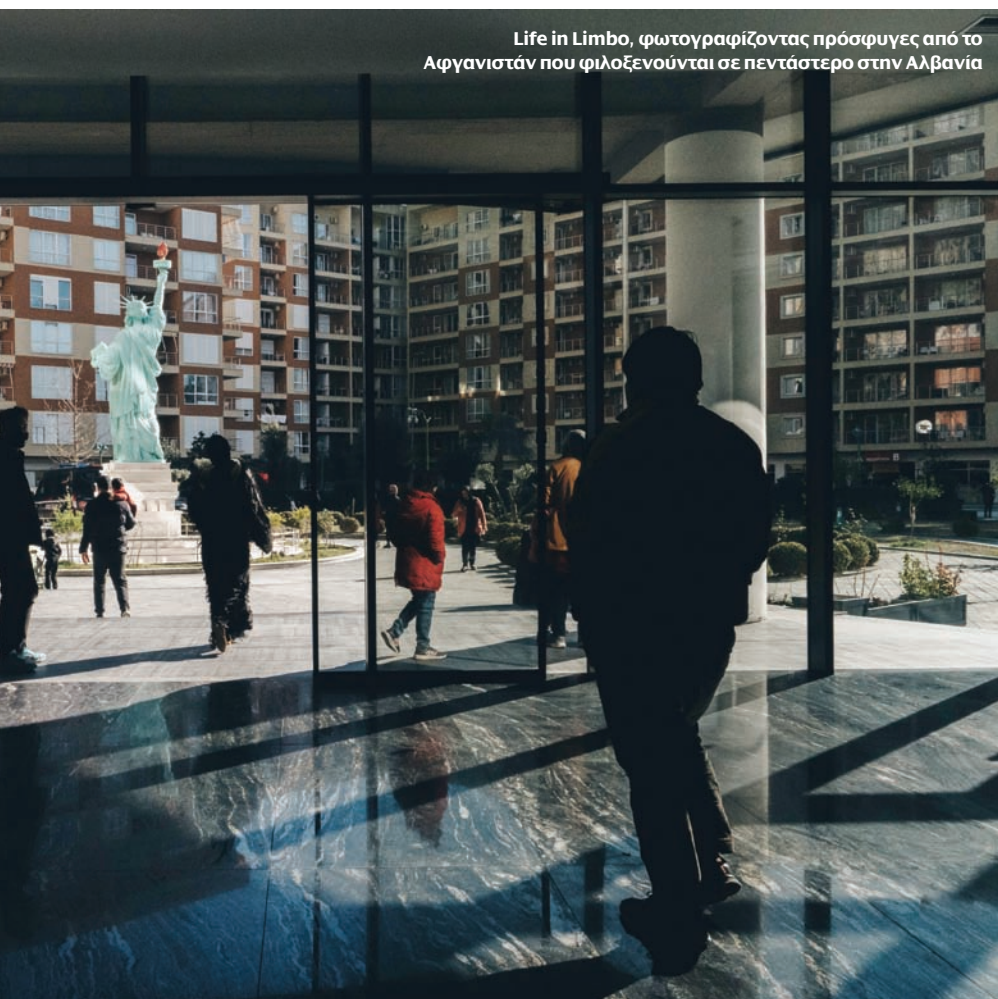

Life in Limbo, προσφυγία από το Αφγανιστάν στην Αλβανία

ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Ο πολυβραβευμένος visual storyteller μίλησε στην **ATHENS VOICE** για την καινούργια του έκθεση στο Goethe Institut (Ομήρου 14-16, μέχρι 31/1/25) αλλά και για όλη του την πορεία, από τα Τίρανα και την Αθήνα, ως το Βερολίνο και πίσω

Της ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ ΓΛΥΝΙΑΔΑΚΗ

Φωτογραφία από το project T.A.P., Αλβανία, 2018

ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ ΣΤΟ ΦΙΕΡΙ, ΜΕΓΑΛΩΣΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, ΣΠΟΥΔΑΣΕ ΣΤΗ ΛΑΡΙΣΑ, εργάστηκε στο Βερολίνο. Μιλάει και γράφει σε τέσσερις γλώσσες, είναι μόνο 34 χρονών και η φωτογραφική δουλειά του έχει εμφανιστεί στη *Washington Post*, τη *Die Zeit*, τον *Guardian*, τους *New York Times*, τη *Stegi Onassis*. Όμως ο **Ιλίρ Τσούκο** («*Ιλίρ σημαίνει ελεύθερος!*»), μου εξηγεί με ενθουσιασμό όταν τον ρωτώ τι σημαίνει τ' όνομά του στα αλβανικά, «*είμαι στην πρώτη γενιά παιδιών που γεννήθηκαν σε μια ελεύθερη Αλβανία!*») κάθε άλλο παρά αναπαυόμενος στις δάφνες του είναι: ένας άνθρωπος καθόλα προσηνής, χαμογελαστός, γεμάτος αυτοσαρκασμό και δίψα για να ακούσει και να μάθει από τους άλλους, είναι ένα παιδί (ναι, παιδί με την έννοια της αενάως φιλοπερίεργης φύσης και του ενθουσιασμού των παιδιών – πόσο χρειαζόμαστε τέτοιους ανθρώπους!) που δεν έχει ξεχάσει τη σημασία όχι μόνο της εικόνας, αλλά κυρίως της αφήγησης: του τρόπου με τον οποίο οι εικόνες λένε ιστορίες.

«Χρησιμοποιώ φωτογραφίες και βίντεο για να λέω τις ιστορίες των ανθρώπων που ερευνώ», μου λέει όταν συναντιόμαστε το **Ινστιτούτο Goethe** στην Ομήρου, όπου η έκθεση του ίδιου και της συμβίας του, **Ανία Τρόλεμπεργκ**, «*Beyond Destruction*», φιλοξενείται μέχρι και τις 31 Ιανουαρίου του 2025. «Κάνω, δηλαδή, visual story telling. Έχω δουλέψει με θέμα το προσφυγικό, στο Αφγανιστάν, στην Ουκρανία... Κάνω ανθρωποκεντρικά stories που έχουν ως κοινό τους στοιχείο, ας πούμε, κάποιο βίωμα που μου είναι οικείο και μου επιτρέπει να δεθώ με την εκάστοτε ιστορία: την απώλεια, είτε ενός σπιτιού, που είναι κάτι το υλικό, είτε της πατρίδας, με την προσφυγιά».

– Τα πρώτα βήματα

Του ζητώ να πάρουμε τα πράγματα από την αρχή, πριν μιλήσουμε για την έκθεση στο Goethe: μου αρέσει να γράφω για τις ιστορίες ανθρώπων που ξεπέρασαν τις προσδοκίες που ίσως υπήρχαν για εκείνους και άνθισαν έξω από το comfort zone τους. Θέλει να μας μιλήσει λίγο για τα βασικά βιογραφικά στοιχεία του; bO Ιλίρ χαμογελάει και μου τα λέει σε αδρές γραμμές.

«Γεννήθηκα το 1990 στην Αλβανία, τότε που κατέρρευσε το κομμουνιστικό σύστημα, άρα είμαι η πρώτη γενιά που γεννήθηκε σε μια ελεύθερη χώρα. Το 1996 ήρθαμε οικογενειακώς στην Ελλάδα. Μέχρι και το 2014 ζούσα στην Αθήνα, μετείχα της ελληνικής παιδείας, σπούδασα στη Λάρισα Διοίκηση Μονάδων Υγείας και στο Κολλέγιο René Descartes, Conservatoire National des Arts et Métiers (CNAM), και το 2014 έφυγα για τη Γερμανία – έζησα μόνος σε διαφορετικές πόλεις αλλά περισσότερο στο Βερολίνο. Μέχρι το 2021, οπότε κι αποφάσισα να συνεχίσω ένα κομμάτι της ζωής μου στην Αλβανία. Έζησα στα Τίρανα κι από φέτος τον χειμώνα μένω και στη Λέσβο».

Γιατί πήγες στη Γερμανία; «*Ηθελα απλώς να φύγω! Με το που τελείωσα το μεταπτυχιακό μου έστειλα βιογραφικά σε όλο τον κόσμο – από Καναδά κι Αμερική μέχρι Αυστραλία – και έτυχε να με πάρουν στη Γερμανία. Μου έμαθαν γερμανικά, δούλεψα επτά χρόνια στο αναισθησιολογικό κομμάτι».*

Και η φωτογραφία; «*Η φωτογραφία ξεκίνησε όταν σπούδαζα στη Λάρισα – έχω κάνει ό,τι δουλειά μπορείς να φανταστείς ως φοιτητής, μια εκ των οποίων φωτογράφος σε γάμους. Εκεί έμαθα τα βασικά της φωτογραφικής τέχνης. Από το Λύκειο, όμως, είχα μανία να διαβάζω όλες τις κυριακάτικες εφημερίδες, φυλούσα το μισό μου χαρτζιλίκι για να τις αγοράσω όλες. Στη σχολή έπεσε στα χέρια μου για πρώτη φορά ένα βιβλίο του Καρτιέ-Μπρεσόν, εντυπωσιάστηκα για το τι μπορούσε να κάνει η φωτογραφία κι άρχισα να ψάχνω. Και πέφτω πάνω στη δουλειά του Νίκου Οικονομόπουλου για τα Βαλκάνια (ο Οικονομόπουλος είχε πάει στην Αλβανία και την αποτύπωνε με τρόπο που δεν είχα δει ποτέ μου) και τη δουλειά του Ένρι Τσενάι, που τότε δημοσίευε στην *Καθημερινή*. Άρχισα να “σπουδάζω” Φωτογραφία διαβάζοντας και βλέποντας τις δουλειές άλλων. Ούτε δική μου κάμερα δεν είχε τότε!»*

– Το Balkan Route κι ο Ένρι Τσενάι

Και τι έγινε; «*Το 2015, αφού είχα πάει στη Γερμανία και είχα μαζέψει κάποια χρήματα, αγόρασα κάμερα κι αποφάσισα να κάνω μόνος μου το “Balkan Route”, τη διαδρομή των προσφύγων από την Τουρκία, μέσω του Αιγαίου και της Ελλάδος, για τα Δυτικά Βαλκάνια και την κεντρική Ευρώπη. Μόνος μου, εντελώς. Πέταξα για Θεσσαλονίκη, πήγα στην Ειδομένη και ακολούθησα τους πρόσφυγες, περπατώντας για 2 βδομάδες μέχρι τη Βιέννη, έγινα ένας από αυτούς. Τότε αποφάσισα ότι αυτό ήταν που θέλω να κάνω στη ζωή μου. Γράφομαι στο Πανεπιστήμιο του Ανόβερου για documentary photography & visual journalism κι έναν χρόνο αργότερα γνωρίζω τον Ένρι Τσενάι, που είχε εκεί μια έκθεση φωτογραφίας.*

» *Το 2017, όταν πήραν τον Ένρι στο Magnum, μου πρότεινε να τον βοηθήσω στο βιβλίο του. Παράτησα το πανεπιστήμιο και ταξίδεψα με τον Ένρι δύο χρόνια, δουλεύοντας ταυτοχρόνως και στο νοσοκομείο, ώστε να έχω λεφτά για να μπορώ να ταξιδεύω. Έτσι έμαθα ουσιαστικά φωτογραφία: από και με τον Ένρι Τσενάι. Και μαζί, έμαθα και το πιο σημαντικό: η αξία ενός πράγματος, πολλές φορές, σχετίζεται με τις θυσίες που έχεις κάνει για να το πετύχεις».*

– Trans-Adriatic Pipeline

Και μετά τον Ενρι, πώς έρχονται τα πρώτα assignments;

«Το πρώτο ήρθε με τον Τ.Α.Ρ. το 2018, τον Διαδριατικό Αγωγό Φυσικού Αερίου, που έρχεται από το Αζερμπαϊτζάν μέσω Τουρκίας, πάει Ελλάδα, Αλβανία και μετά Ιταλία. Η Γερμανίδα συνάδελφος Λένα Φον Χολτ είχε πάρει ένα grant από το ίδρυμα Heinrich Böll στη Γερμανία για ένα μικρό αυστριακό περιοδικό, που λεγόταν *Datum*, και για τη βερολινέζικη εφημερίδα *TAZ*. Όμως δεν είχε αρκετό μπάζετ για να πληρώνει και φωτογράφο και μεταφραστή. Εγώ μιλούσα αλβανικά και ελληνικά και ήξερα να φωτογραφίζω! Αναλάβαμε, λοιπόν, να κάνουμε το κομμάτι Ελλάδα και Αλβανία μαζί. Ήταν η πρώτη φορά που άρχισα να βλέπω την Ελλάδα και την Αλβανία με άλλο μάτι, δημοσιογραφικό και καλλιτεχνικό. Μέχρι τότε, ζώντας στη Γερμανία, έλεγα “ποιος ενδιαφέρεται τώρα γι’ αυτές τις χώρες”. Τότε με τον ΤΑΡ ήταν που πείστηκε ότι πρέπει να ερευνήσω περισσότερο τα Βαλκάνια, ιδιαιτέρως την Αλβανία, γιατί είναι μια χώρα που αλλάζει ταχύτατα και θα ενδιαφέρει τα Μέσα στη Δυτική Ευρώπη αυτός ο κόσμος που είναι τόσο κοντά γεωγραφικά, αλλά τόσο μακριά στο μυαλό των ανθρώπων. Τα Βαλκάνια τους είναι ένας άγνωστος, μακρινός κόσμος.

» Κατάλαβα επίσης ότι δεν μπορούσα να περιμένω να με βρίσκουν οι άλλοι για συνεργασίες. Οπότε άρχισα να βρίσκω εγώ ιστορίες σε Ελλάδα και Αλβανία. Επικοινωνούσα με δημοσιογράφους, τους έλεγα: εγώ έχω αυτή την ιστορία, να και οι πρωταγωνιστές, σου κάνω και το “fixing” επί του πεδίου, θα βρεις το μέσον και θα γράψεις το κείμενο; Το λέω και σήμερα, όταν παραδίδω workshops: μπορεί να έχεις πάθος γι’ αυτό που κάνεις και να είσαι και πολύ καλός; πρέπει όμως να ξέρεις πού θες να πας και πώς θα το πετύχεις. Εγώ ήθελα να αφηγηθώ ιστορίες, περισσότερο από το να στήσω μία και μοναδική φωτογραφία».

– Life in Limbo (2021)

Το 2021, κάνεις αυτό το φοβερό πρότζεκτ, το Life in Limbo, όπου παρακολουθείς πρόσφυγες από το Αφγανιστάν, κυρίως ανώτερους διοικητικούς υπαλλήλους, μετά την επάνοδο των Ταλιμπάν, να φιλοξενούνται σ’ ένα πεντάστερο ξενοδοχείο στην Αλβανία.

«Ναι! Ήταν ανάθεση από το *Die Zeit Magazine* να παρακολουθήσουμε επί έναν χρόνο το πώς αλλάζει η ζωή των ανθρώπων αυτών. Έκανα, όμως, λάθη στην ανάθεση αυτή...»

Γιατί το λες αυτό; «Γιατί όταν πήγαμε πρώτη φορά να συναντήσουμε τους πρόσφυγες, τον Σεπτέμβρη, επικρατούσε μια ατμόσφαιρα ευφορίας: είχαν ξεφύγει από τους Ταλιμπάν, ήταν σ’ ένα πεντάστερο ξενοδοχείο δίπλα στη θάλασσα, με πισίνα, με φαγητό, υπηρεσίες, τα πάντα... Μιλάμε για τη φτωχότερη χώρα της Ευρώπης, για μια χώρα όπου δεν θα βρεις οικογένεια να μην έχει φύγει έστω ένα μέλος της στο εξωτερικό ως μετανάστης, και αποφασίζει να γίνει χώρα φιλοξενίας μεταναστών, και μάλιστα σ’ ένα πεντάστερο ξενοδοχείο: ούτε σε camps, ούτε σε σκηνές, ούτε στη Μόρια, ούτε κάτω από μια γέφυρα όπως στο Παρίσι! Στην αρχή ήταν φοβερά συγκινητικό για μένα ν’ ακούω από ανθρώπους που δεν ήξεραν καν την Αλβανία πιο πριν, να μου λένε “σ’ ευχαριστώ”, μόνο και μόνο που ήμουν Αλβανός. Αυτό διήρκησε περίπου μέχρι τον Δεκέμβριο.

» Εγώ πήγαινα και τους έβλεπα μια φορά τον μήνα και στο ενδιάμεσο είχα μάλιστα πάει και στο Αφγανιστάν για να κάνω ρεπορτάζ. Όταν γύρισα από εκεί, όμως, παρατήρησα ότι πολλοί είχαν αρχίσει να απογοητεύονται: ένιωθαν ότι τους είχαν παρατήσει εκεί, άρχισαν να σκέφτονται ότι ίσως να ήταν καλύτερα να είχαν παραμείνει στο Αφγανιστάν. Υπήρχαν διάφορα σχόλια και συναισθήματα δικά τους που δεν μπορούσα να καταλάβω κι άρχισα να αντιδρώ και να τους βλέπω λίγο σαν αγάριστους. Αυτό ήταν το λάθος μου».

Τι είχε συμβεί, πιστεύεις; «Τους έλειπε κάτι που εμείς το έχουμε καθημερινά χωρίς να το συνειδητοποιούμε: η δυνατότητα να φροντίζουμε οι ίδιοι τον εαυτό μας. Πόσο καιρό να κάνει ένας άνθρωπος διακοπές; Οι άνθρωποι είχαν αίσθηση απώλειας ελέγχου της ζωής τους. Τους έλειπαν τα πιο απλά και βασικά πράγματα: να μαγειρεύουν για τον εαυτό τους, να στρώνουν το κρεβάτι τους. Οι άνθρωποι αυτοί δούλευαν σε υπουργεία, ήταν καθηγητές, είχαν μάθει να είναι παραγωγικοί. Κι όταν όλα αυτά κόπηκαν μαχαίρι, από κάποια στιγμή και μετά σταμάτησαν να βρίσκουν νόημα στο να ξυπνούν το πρωί. Αλλά εμένα μου πήρε χρόνο να το καταλάβω αυτό. Είμαι τυχερός που η σύζυγός μου είναι κοινωνιολόγος και πολιτική επιστήμονας και, συζητώντας μαζί της, κατάλαβα τι συνέβαινε. Μετά από έναν χρόνο περίπου, τους δόθηκε η ευκαιρία και φύγανε, οι περισσότεροι για Αμερική και Καναδά».

Από το ίδιο το Αφγανιστάν τι σου έκανε μεγαλύτερη εντύπωση;

«Η πρώτη πρώτη μου εντύπωση ήταν η αναρχία: πήγα σε μια εποχή μεταξυ κυβερνήσεων. Είχαν αποχωρήσει οι Αμερικανοί, οι Ταλιμπάν μόλις επέστρεφαν. Αυτό που με εντυπωσίασε περισσότερο όμως, ήταν ότι γνώρισα ανθρώπους που, αν και δεν είχαν φύγει ποτέ από το Αφγανιστάν, θα μπορούσα να τους έχω γνωρίσει στο Βερολίνο, την Αθήνα, το Λονδίνο: ανθρώπους ανοιχτόμυαλους, πολύ διαβασμένους – συζητούσαμε για τον Ντοστογιέφσκι, τον

Καμί κ.λπ. Με εντυπωσίασε, επίσης, ο πόνος για τη χώρα τους, κάτι που εμείς οι Δυτικοί δεν το βλέπουμε έτσι: ήταν πληγωμένοι που είχε έρθει κάποιος έξωθεν να τους πιέσει να πιστέψουν στη δημοκρατία, στην ελευθερία... Δεν έβλεπαν την εξέλιξη αυτή ως ωρίμανση, αλλά ως επιβολή. Μου έλεγαν: “πάντα περιμέναμε κάποιον να μας σώσει” νομίζαμε ότι ήταν οι Ρώσοι, δεν ήταν νομίζαμε ότι ήταν οι Ταλιμπάν το '90, δεν ήταν· δεν ήταν ούτε οι Αμερικανοί”. Αλλά τουλάχιστον οι Ταλιμπάν ήταν “δικοί τους”, Αφγανοί, αυτό έλεγαν.

» Και κάτι ακόμα. Δεν έχω ξαναδεί μεγαλύτερο ψαλίδι ανισοτήτων σε άλλη κοινωνία: στο κέντρο της Καμπούλ είχες την εντύπωση ότι ζούσες σε μία ευρωπαϊκή πόλη. Τριγύρω η φτώχεια ήταν αδιανόητη. Ο ένας είχε Μερσεντές και μιλούσε για τις διεθνείς τάσεις της τέχνης και ο άλλος δεν μπορούσε να γράψει τ’ όνομά του και δεν είχε ένα κομμάτι ψωμί να φάει. Αυτό με πόνεσε».

– Beyond Destruction (2024/25)

Τον ρωτώ, λοιπόν, για το πρότζεκτ που φιλοξενείται στο Goethe: τι ακριβώς είναι και πώς αποφάσισαν, μαζί με την Άνια, να το ερευνήσουν;

«Είναι Σεπτέμβρης του 2023 και βλέπω ειδήσεις. Έχουν προηγηθεί οι φωτιές του Αυγούστου στην Αλεξανδρούπολη, μετά έρχεται η Θεσσαλία, η Ρόδος... Μπαίνει ο Οκτώβριος και η ειδησιογραφία γύρω από αυτές τις καταστροφές και τα θύματά τους κόβεται μαχαίρι. Επειδή γνωρίζω τη Λάρισα και τις περιοχές τριγύρω, αναρωτιόμουν τι να έκαναν εκείνοι οι άνθρωποι, μετά την καταστροφή και την αποχώρηση των μίντια. Έτσι, τον Δεκέμβριο του 2023, γράφουμε πρόταση μιας σελίδας με την Άνια και τη στέλνουμε στο ίδρυμα Heinrich Böll, που μας απαντάει ότι ενδιαφέρεται.

» Τον Μάρτιο του 2024 κάναμε το ταξίδι, σε 2 εβδομάδες: Θεσσαλία, Αλεξανδρούπολη, Ρόδος. Στα δύο πρώτα μέρη, οι άνθρωποι ήταν πολύ ανοιχτοί, ήθελαν να μας μιλήσουν για τα προβλήματά τους. Στη Ρόδο όχι και τόσο, δεν ήθελαν να “πληγει” η εικόνα τού νησιού ως τόπος διακοπών. Εν πάσει περιπτώσει, ξέρεις, οι καταστροφές δεν καταστρέφουν μόνο· αποκαλύπτουν. Άλλοι έχουν ανάγκη να μιλήσουν σε έναν ξένο που εμφανίζεται για να τους ακούσει, άλλοι όχι. Οι καταστροφές είτε διαλύουν είτε μας φέρνουν πιο κοντά. Στα Βαλκάνια έχουμε τη νοοτροπία του “να πεθάνει η κατσίκια του γείτονα”. Αλλά στην καταστροφή, ο γείτονας θα έρθει να σε σώσει. Στη Θεσσαλία, ας πούμε, ο κτηνοτρόφος Βαγγέλης Μακρής έχασε όλα του τα πρόβατα, ότι είχε και δεν είχε· αλλά έσωσε 12 ανθρώπους».

Τι αντίκτυπο λες ότι είχε αυτό το πρότζεκτ στις ζωές των ανθρώπων που συμμετείχαν, εκτός από τη δυνατότητα που τους έδωσε να μιλήσουν;

«Μετά από μια τέτοια καταστροφή όλοι ασχολούνται με τις υποδομές: θα γίνει ο δρόμος; θα ξαναγίνει η γέφυρα; Αυτό με το οποίο δεν ασχολούνται τα ΜΜΕ είναι πώς άλλαξε η καταστροφή την τοπική κοινωνία. Κι εμείς οι υπόλοιποι δεν έχουμε χρόνο ν’ ακούσουμε, να ψάξουμε. Κάνουμε όλοι skip και scroll down.

» Η δουλειά μας με την Άνια ενέχει ν’ αφιερώνουμε χρόνο στο ν’ ακούμε τους ανθρώπους: είμαστε “ψυχολόγοι”, “κοινωνιολόγοι” και ίσως λίγο δημοσιογράφοι. Κάνουμε ανοιχτές συνεντεύξεις, προσπαθώντας να επέμβουμε όσο το δυνατόν λιγότερο, έως να μείνει μόνη της η βιωματική εμπειρία των συνεντευξιζόμενων. Είδα λοιπόν, για να μιλήσω πιο απτά, ότι ο κύριος Σωτήρης, στη φωτογραφία με τη σκάλα (σ.σ. που μπορείτε να δείτε στην έκθεση) ωθήθηκε από την κουβέντα μας να πάρει ορισμένες αποφάσεις για να συνεχίσει τη ζωή του: στο βίντεο που τραβήχτηκε όταν πρωτοπήγαμε, λέει: “Αυτοί που ξέρουν, να μας πούνε τι θα κάνουμε”. Κι όταν ξαναπήγαμε, είχε πάρει μόνος του την απόφαση πώς θα συνεχίσει τη ζωή του. Δεν περίμενε από τους “επάνω” να του πούνε τι θα κάνει.

» Η κυρία Ζωή απεικονίζεται σε μια άλλη φωτογραφία να ποτίζει τα λουλούδια που επιβίωσαν μπροστά από το καμένο σπίτι της. Γιατί; Γιατί αυτό σώθηκε κι αυτό της δίνει τη δυνατότητα να κάνει κάτι για το σπίτι της, αυτό απέμεινε. Ξέρεις, σε τέτοιες καταστροφές, οι άνθρωποι ό,τι κάνουν το κάνουν για τις επόμενες γενιές. Ο δασάρχης, ο κύριος Πιστόλας, που του κάπκε σχεδόν όλο το δάσος στη Δαδιά, κάθε μέρα καθόταν κι έκοβε με τους συναδέλφους του ένα χιλιόμετρο δέντρα για να σταματήσουν τη μελλοντική διάβρωση του εδάφους: “Για να ξαναγίνει το δάσος όπως ήταν, θα περάσουν 50 χρόνια. Εγώ θα έχω πεθάνει, αλλά τα παιδιά μου και οι επόμενες γενιές θα δούνε το δάσος όπως το έβλεπα εγώ μικρός. Ότι κάνω το κάνω για την επόμενη γενιά”. Αυτά ακριβώς τα παραδείγματα μας κάνουν πιο ανθεκτικούς ως κοινωνία και μας φέρνουν πιο κοντά. Γιατί δυστυχώς πάσχουμε από έναν τρομερό εγωκεντρισμό».

– Και μετά;

Χωρίζομαστε και τον ρωτώ ποιο είναι το επόμενο πρότζεκτ του. Δεν έχει αποφασίσει ακόμα, θα πάει, όμως, λέει στο σπίτι του στη Λέσβο να το σκεφτεί. Μου τραβάει το ενδιαφέρον: μένει και στη Λέσβο, εκτός από τα Τίρανα και το Βερολίνο;

«Ναι, είναι οι πρώτοι μας χειμώνες εκεί», λέει με ενθουσιασμό. «Η δουλειά μας είναι χαοτική: μπαίνεις-βγαίνεις από τις ζωές των ανθρώπων, ταξιδεύεις συνεχώς... Η παραμονή μου στη Λέσβο με βοηθάει να ασχοληθώ πάλι με το απλό – τι είναι η φύση, το νερό – να σκεφτώ γιατί έχω κάνει τις ιστορίες που έχω κάνει... Και κάθε φορά που στοχάζομαι έτσι, νιώθω πιο μικρός, μειώνεται το εγώ μου: οι ιστορίες των άλλων ανθρώπων, των απλών, αποδεικνύονται έμπνευση. Στη Λέσβο, τον χειμώνα, βρίσκω τον χρόνο να βάλω τις σκέψεις και τη δουλειά μου σε σειρά». **A**

Η ΑΞΙΑ ΕΝΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ, ΠΟΛΛΕΣ ΦΟΡΕΣ, ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΘΥΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙΣ ΚΑΝΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟ ΠΕΤΥΧΕΙΣ

Ilir Tsouko

Η έκθεση των Άνια Τρόλεμπεργκ και Ilir Tsouko, «Beyond Destruction», φιλοξενείται στο Ινστιτούτο Goethe, Ομήρου 14-16, Αθήνα, μέχρι και τις 31 Ιανουαρίου 2025

Πρόσκληση σε δείπνο με θέμα τη Φιλία

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ

Ήταν παράξενο και ασυνήθιστο, αλλά το πιο ωραίο απ' όλα, εκείνο το δείπνο προπαραμονή του 2025. Στην πρόσκληση που στάλθηκε στο ομαδικό chat προστέθηκαν σταδιακά οι 15 καλεσμένοι – απαιτητικός αριθμός για την τραπεζαρία και το σαλόνι ενός σπιτιού 85 τ.μ. Κάποιοι γνωρίζονταν μεταξύ τους, κάποιοι όχι, όλοι ήταν φίλοι – καινούργιοι και παλιοί – της οικοδέσποινας, η οποία είχε και μια προσωπική ιστορία να διηγηθεί, όπως εξηγήσενε δικαιολογώντας το κόνσεπτ αυτού του τραπέζιου, που ήταν η «Φιλία».

Με την απαιτούμενη διευθέτηση στον χώρο και την προσθήκη ενός ακόμα τραπέζιου, η «σκηνοθεσία» περιλάμβανε άσπρο κεντητό τραπέζι με αναμμένα τα κεριά στα κηροπήγια, το πορσελάνινο σερβίτσιο κληρονομιά από την προηγούμενη γενιά, μαζί με τα καλά μαχαιροπήρουνα και τα κρυστάλλινα ποτήρια που ήταν ακόμα στον πάγκο περι-

μένοντας τους πρώτους καλεσμένους – ή μήπως να πω φίλους; Οι ετοιμασίες είχαν βγει εκτός χρόνου, όπως ειδοποιηθήκαμε στο chat λίγο πριν από την ώρα της συνάντησης, κάτι που λειτούργησε θετικά, αφού οι καλεσμένοι, αντί να κάτσουν στις καρέκλες περιμένοντας να σερβιριστούν, έστρωσαν όλοι μαζί το τραπέζι. Ένα μέρος του μενού, άλλωστε, ήταν ευγενική χορηγία: εκτός από κρασιά και γλυκά, έφτασαν μια κολοκυθόσουπα και δύο τάρτες λαχανικών. Η γενική ιδέα δεν είναι να κουράζεται ένας/μία μόνο, έτσι τουλάχιστον λέει το «Κίνημα της Τραπεζαρίας», που υπενθυμίζει τη σημασία τού να συναντιόμαστε οι φίλοι τακτικά σε κάποιο σπίτι γύρω από ένα τραπέζι και να σχετιζόμαστε τρώγοντας, όπως παλιά.

Το τραπέζι στρώθηκε,

οι καλεσμένοι είχαν φτάσει όλοι, έγιναν οι πρώτες συστάσεις μαζί με τα πρώτα κρασιά σε κλίμα ευφρόσυνο, και κάπου εκεί, ανάμεσα στην κολοκυθόσουπα –πεντανόστιμη και σερβιρισμένη με μαεστρία– και στο κυρίως, που θα έβγαине σε λίγο από το φούρνο, με αυτό το μείγμα επισημότητας και αυτοσχεδιασμού και με μια περιέργεια για την έκβαση του εγχειρήματος, η οικοδέσποινα, που καθόταν στην κορυφή του τραπέζιου, πήρε τον λόγο και μας είπε περίπου αυτά:

«Δεν ξέρω πώς θα πάει όλο αυτό, αλλά, να... έχω σκεφτεί να σας πω αυτή την ιστορία, ότι κάποια στιγμή έμεινα χωρίς τους πολύ στενούς μου φίλους, επειδή στην ενήλικη ζωή μου άλλαξα πόλη και επειδή με κάποιους πολύ αγαπημένους ανθρώπους χώρισαν οι δρόμοι μας την περίοδο της κρίσης και του δημοψηφίσματος. Είναι πληγωτικό όταν χαλάνε οι φιλιές, και δεν έχει σημασία τώρα για το πώς και το γιατί. Έχοντας κατά καιρούς περάσει μεγάλη μοναξιά, άρχισα εκεί περίπου, όσο απίστευτο κι αν ακούγεται, στην αρχή της πανδημίας, να δημιουργώ συνειδητά εκ νέου σχέσεις, από κείνες που διαρκούν. Όσοις είστε σήμερα εδώ σας έχω ξεχωρίσει και σας έχω διαλέξει έναν έναν, είστε οι φίλοι μου που εκτιμώ βαθιά, και θα ήθελα να πω δυο λόγια για τον καθένα σας, πώς γνωριστήκαμε και γιατί σας αγαπώ.»

Κάπως έτσι ξεκίνησε, με χρονολογική σειρά γνωριμίας, να μας συστήνει τους συνδαιτημένους έναν έναν, εξηγώντας πώς και πότε ξεκίνησε η κάθε φιλία –κάποιες εκ των οποίων διαδικτυακά–, περιγράφοντας με τι ασχολούνται, τι το ξεχωριστό έχουν, μπαίνοντας όλο και πιο βαθιά στους χαρακτήρες, στα επεισόδια της ζωής τους, στις δυσκολίες που συνάντησαν («*Πώς είναι να μεγαλώνεις αυτιστικό παιδί;*») και με τι έχουν παλέψει, ακόμα κι αν αυτό είναι η ίδια η ζωή («*Πώς συνεχίζεις αν σε έχει βρει εγκεφαλικό στα 45 σου;*»). Κι ήρθαν στην επιφάνεια η δύναμη, η αγάπη, η απαντοχή, η γενναιότητα, το ταλέντο, η δημιουργικότητα, το νοιάξιμο, ο θαυμασμός, η καλοσύνη... όλα όσα αποτελούν λόγους για να διαλέγουμε τους ανθρώπους, όσα μπορούμε να καθρεφτίσουμε πάνω τους κι εκείνοι σ' εμάς, αυτά που μας επιστρέφουν ή όσα μας μαθαίνουν μέσα από την εμπειρία τους, που είναι πάντα άλλη από τη δική μας.

Σιγά σιγά, τα λόγια της οικοδέσποινας άρχισαν να συμπληρώνουν κι άλλοι από την ομήγυρη, όσοι γνωρίζονταν («*Ο Γ. είναι από τους πιο δημιουργικούς νεαρούς ανθρώπους που ξέρω, έχει κάνει αυτό κι αυτό...*») και άνοιγαν παρενθέσεις με βάση την ιστορία της ζωής κάποιου/ας («*και πώς ήταν να ζεις στη Μόσχα εκείνα τα χρόνια του σοβιετικού καθεστώτος; Πώς ήταν η λογοκρισία; Και τι έτρωγαν;*»). Κάθε φορά που σταματούσαμε σε κάποιον είχαμε την καταγραφή μιας φιλίας, αλλά και την αποτύπωση του προφίλ ενός ανθρώπου. Και ήταν μαγικός ο τρόπος που τελικά όλοι συνδεθήκαμε με όλους σ' εκείνο το δείπνο, που δεν είχε τίποτα το τυπικό, τίποτα το στημένο, αλλά είχε γέλια, αναστοχασμό και συγκίνηση. Όχι μόνο περάσαμε ωραία και πλουσιοπάροχα, φάγαμε και ήπιαμε, αλλά φύγαμε όλοι γεμάτοι και ευχαριστημένοι, επειδή είχαμε συναντηθεί μεταξύ μας και είχαμε μοιραστεί, τόσο άνθρωποι, μια ιδιαίτερη στιγμή. Και χορτάσαμε την ανάγκη μας να μοιραζόμαστε κάτι ουσιαστικό, τις σκέψεις μας, κάτι από τη ζωή μας.

Δεν ήταν εύκολο, ούτε αυτονόητο να λείπει εντελώς η επιτήδευση, να μην υπάρχει αμνηχανία, να στρώσουμε το τραπέζι, να φάμε μαζί, να μιλήσουμε ανοιχτά για τον εαυτό μας – μεγάλοι άνθρωποι, ενήλικες, οι περισσότεροι στη μέση ηλικία, ο μεγαλύτερος 75 και ο μικρότερος 23 χρονών. Όλα εκείνο το βράδυ λειτούργησαν με αυτό τον οικείο τρόπο που έχουν οι φίλοι, και όλες αυτές οι ιστορίες έδωσαν όλο το εύρος που έχει η έννοια της φιλίας.

Υπάρχουν οι παλιοί μας φίλοι, που μας ξέρουν, που γνωρίζουν την ιστορία μας, ακόμα και κομμάτια του εαυτού μας που δεν υπάρχουν πια. Και οι καινούργιοι φίλοι, που κάνουμε ως ενήλικες, οι νέοι άνθρωποι που έρχονται στη ζωή μας, που η προοπτική της συνάντησης μαζί τους μας γεμίζει χαρά και αισιοδοξία για το μέλλον. Υπάρχουν οι φίλοι που μοιραζόμαστε με ένα τηλεφώνημα την καθημερινότητά μας και δίνουν ώθηση στη μέρα μας κι εκείνοι με τους οποίους δεν τους επικοινωνούμε το ίδιο συχνά. Οι συνομήλικόι μας, που μοιραζόμαστε παρόμοιες αγωνίες και υπαρξιακά, και οι μεγάλοι ή μικροί μας φίλοι, που μας μεταδίδουν τον ενθουσιασμό της νεότητας ή τη σοφία του χρόνου, πηγαίνοντάς μας μπρος-πίσω και στη δική μας τη ζωή. Υπάρχουν οι φίλοι που τους αγαπάμε σαν οικογένεια και ξέρουμε ότι θα είναι πάντα εκεί, κι εκείνοι που τους θαυμάζουμε και μαθαίνουμε από αυτούς και προχωράμε.

Κι αν υπάρχουν πολλές εκδοχές της, η φιλία είναι ένα πράγμα που δοκιμάζεται σε δύσκολες στιγμές, και απαιτεί επένδυση χρόνου και ενέργειας, την ικανότητα να νοιαζόμαστε και να βάζουμε στην άκρη τα δικά μας, να φτιάχνουμε χώρο. Είναι η πιο ανιδιοτελής σχέση, και από τις πιο απαραίτητες, και για να μένει ζωντανή χρειάζεται η επιθυμία για συνάντηση και μοίρασμα. Και ίσως η φιλία είναι μια παραμελημένη έννοια, σε σχέση με τον έρωτα και την οικογένεια, που ζητάει να την ξανασκεφτούμε, σε μια εποχή όπου οι άνθρωποι μαθαίνουν να ζουν όλο και πιο μόνοι, μια εποχή απαιτητική και δύσκολη, με όλο και περισσότερους κινδύνους. Η ικανότητα να δενόμαστε με καινούργιους ανθρώπους μεγαλώνοντας δεν είναι αυτονόητη, είναι ωστόσο φάρμακο στη μοναξιά και προϋπόθεση για μια ζωή με νόημα. Άλλος ένας λόγος που ήταν ωραίο αυτό το δείπνο. Γιατί μας θύμισε όλα αυτά. **A**

Κι ήταν μαγικός ο τρόπος που τελικά όλοι συνδεθήκαμε με όλους σ' εκείνο το δείπνο, που δεν είχε τίποτα το τυπικό

Επιμέλεια:
ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ
ΣΙΓΑΛΟΥ

TOILETPAPER MAGAZINE
Δίσκος σερβιρίσματος €30,49

PETIT BOUTIK
Pantone κίτρινη ριγέ
πλεκτή μπλούζα Lolina

STRADIVARIUS
Studded τσάντα ώμου €39,99

ESSENCE
Γυρό ρουζ μεγάλης
διάρκειας Cheeky
Love, για λαμπερό
αποτέλεσμα €3,99

TEZENIS
Βαμβακερές
Πιτζάμες
«Dream» €12,95

H&M
Ντραπέ φόρεμα με χαμηλό λαιμό ζιβάγκο €29,99

MYA BAY
Βραχιόλι Santa Monica €30

ZARA
Τοπ γιλέκο με ζώνη και σορτς με ζώνη €9,99 και €9,99

COSMOS

Παπούτσια Puma Club II Era €48,99

Ψωνίζουμε
έως €50

OXETTE
Σκουλαρίκια Natrix μεταλλικά
επίχρυσα με στοίχεια και πολύχρωμα
ζιργκόν 2.8 cm €36

LE SPECS
Γυαλιά ηλίου OUTTA LOVE €49

CATRICE
Λιπ γκλος Arctic Illusion
για όγκο, με διακριτικό χρώμα
και διαφανή λάμψη €5,29

ABOUT YOU
Παλτό ONLY €49,90

GLAMI.GR
Τσάντα Call it Spring €39,90

Η ΤΡΑΠΕΖΑ:
Έχεις μείνει
με €50.
ΕΓΩ:
Προσθήκη
στο καλάθι.

23
-
29
ΙΑΝ.
2025

City Guide

ΤΕΧΝΗ
ΜΟΥΣΙΚΗ
ΘΕΑΤΡΟ
ΓΕΥΣΗ
ΒΙΒΛΙΟ
ΣΙΝΕΜΑ

STEGI.RADIO Takeover 2025: το απόλυτο μουσικό γεγονός στη Στέγη

Δύο ημέρες, τέσσερα stages, περισσότεροι
από 30 καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο

Το STEGI.RADIO Takeover 2025 επιστρέφει για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά στη Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, μεταμορφώνοντας το κτίριο σε ένα πολύχρωμο μουσικό playground με τέσσερα stages. Για δύο βραδιές, πάνω από 30 καλλιτέχνες από όλον τον κόσμο έρχονται για να προσφέρουν μια πολυδιάστατη μουσική εμπειρία, γεμάτη ένταση και καινοτομίες, με τις καλύτερες σύγχρονες τάσεις της ηλεκτρονικής μουσικής. Από δυναμικά DJ sets και ζωντανές εμφανίσεις μέχρι συζητήσεις, το STEGI.RADIO Takeover 2025 γίνεται το απόλυτο σημείο συνάντησης.

Η Κεντρική Σκηνή φιλοξενεί electro και techno ήχους από καλλιτέχνες όπως η **Kittin** και ο **Robert Hood**, ενώ η Μικρή Σκηνή παρουσιάζει εσωτερικές μουσικές παραστάσεις από καλλιτέχνες όπως οι **The Boy** και **Kristof**. Στο -1, το underground club φέρνει ήχους από την **Catu Diosis** και την **Deena Abdelwahed**, ενώ στο +3 ο **Δημήτρης Παπαϊωάννου** και οι **Invernomuto** προσφέρουν ξεχωριστές ambient και ακουστικές εμπειρίες. -**Νίκη-Μαρία Κοσκινά**

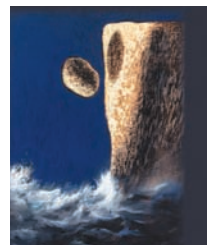
INFO Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, 24 & 25 Ιανουαρίου, 20:00- 03:00

1 «Ιδιοπροσωπία» μέσα από τα έργα της Συλλογής Σωτήρη Φέλιου

Μια έκθεση αφιερωμένη στην τέχνη του πορτρέτου μέσα από την ελληνική ζωγραφική παρουσιάζεται στη Δημοτική Πινακοθήκη Αλίμου, σε επιμέλεια Γιώργου Μυλωνά. Πώς αποτυπώνεται η ανθρώπινη μορφή και έκφραση μέσα στα έργα παλαιότερων και νεότερων Ελλήνων ζωγράφων. Από τον μεγαλύτερο στα χρόνια Αλέκο Λεβίδη (1944) ως τη νεότερη Λουίζα Μίσιου (1981), οι μορφές που παρουσιάζονται, άλλοτε καθημερινές και άλλοτε συμβολικές, γίνονται φορείς μηνυμάτων για τον ζωγράφο και την ελληνική κοινωνία. Η έκθεση συνοδεύεται από ξεναγήσεις από καλλιτέχνες και ιστορικούς τέχνης, ενώ ο κατάλόγός της διατίθεται διαδικτυακά. *Δημοτική Πινακοθήκη Αλίμου, έως 28 Φεβρουαρίου*

«Ανδρονίκη», Γιώργος Ρόρρης

4 Πάνω από 200 έργα του Μιχάλη Μανουσάκη στην ΑΣΚΤ

Ο Μιχάλης Μανουσάκης παρουσιάζει την έκθεση «Τέχνη Νοημοσύνη. Αναδρομή σαν μισή ανάσα», μια αναδρομή στη μακρόχρονη πορεία του στην τέχνη, που καλύπτει την περίοδο 1969-2024, με περίπου 200 έργα. Ζωγραφική, γλυπτά, εγκαταστάσεις, βίντεο και έργα φίλων αποτυπώνουν τις αγωνίες και αναζητήσεις. Η έκθεση, υπό την αιγίδα της ΑΣΚΤ, του Υπουργείου Πολιτισμού και του ΟΠΑΝΔΑ, γιορτάζει την καλλιτεχνική πορεία του Μανουσάκη και την αποχώρησή του από την ΑΣΚΤ, όπου δίδαξε από το 1987 έως το 2020. *ΑΣΚΤ, έως 9 Φεβρουαρίου*

Από την έκθεση «Η σαγήνη του αλλόκοτου», σε διάλογο με τα χαρακτηριστικά του Γκόγια

© ΣΤΑΥΡΟΣ ΨΗΦΟΚΙΣ

5 Γκόγια στην Εθνική Πινακοθήκη

Δύο ενδιαφέρουσες εκθέσεις εγκαινιάζονται την ίδια μέρα στην Εθνική Πινακοθήκη. Μια μεγάλη έκθεση με 80 χαρακτηριστικά του Φρανθίσκο Γκόγια, σε επιμέλεια **Κατερίνας Ταβαντζή**. Η σειρά αυτή, με τίτλο «Los Caprichos», που παρουσίασε ο καλλιτέχνης στις αρχές του 1799, είναι η πρώτη χαρακτηριστική δουλειά του και η μόνη που εκτέθηκε όσο ο ίδιος ήταν εν ζωή. Σε διάλογο με αυτή την έκθεση, ξεκινά την ίδια μέρα μία ακόμη, όπου έργα της μόνιμης συλλογής «συνομιλούν» με τα χαρακτηριστικά του Γκόγια. Με τον τίτλο «Η σαγήνη του αλλόκοτου», σε επιμέλεια **Συραγώς Τσιόρα**, περιλαμβάνει έργα δέκα καλλιτεχνών που, από διαφορετικές αφετηρίες, εναγκαλίζονται και εικονίζουν το αλλόκοτο, το υβριδικό και το γκροτέσκο. *Εθνική Πινακοθήκη, 22 Ιανουαρίου έως 30 Σεπτεμβρίου*

Θέατρο, μουσική, εκθέσεις, προβολές. Πολιτιστικές προτάσεις που μας εντριγκάρουν αυτό το επταήμερο

«Πόλη του ανέμου», Lkhagvadulam Purev-Ochir

2 Το Φεστιβάλ Ολυμπίας στην Ταινιοθήκη

Το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας για Παιδιά και Νέους έρχεται στην Αθήνα με ένα διήμερο αφιερωμένο στον κινηματογράφο για παιδιά, εφήβους και όλη την οικογένεια. Το Σαββατοκύριακο 25-26 Ιανουαρίου θα προβληθούν στην Ταινιοθήκη βραβευμένες ταινίες της 27ης διοργάνωσης του Φεστιβάλ και της 24ης Ευρωπαϊκής Συνάντησης Νεανικής Οπτικοακουστικής Δημιουργίας «Camera Zizanio». Οι ταινίες ασχολούνται με κοινωνικά θέματα όπως ο αυτισμός, η κακοποίηση, η θέση της γυναίκας και οι σχέσεις, αλλά και το πρώτο φιλί ή τα πρώτα ερωτικά σκιρτήματα. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει και συζήτηση με τους δημιουργούς. *Ταινιοθήκη, 25 & 26 Ιανουαρίου*

«Λόγια της σίωπης»

3 Τα χρωματιστά «τόπια-τοπία» της Κρίκκη

Τα υφάσματα της Ελένης Κρίκκη αποτελούν τον πυρήνα των έργων της στην ατομική έκθεση «Μα», σε επιμέλεια **Χριστόφορου Μαρινού**. Μεγαλωμένη σε μια οικογένεια συνδεδεμένη με το ύφασμα, συνδυάζει την τέχνη με την επιστημονική της εκπαίδευση στην αρχιτεκτονική και τη φυσική. Η καλλιτέχνη συνδυάζει κεντήματα και βαμμένα υλικά για να δημιουργήσει τοπία και συναισθηματικές καταγραφές – «τόπια-τοπία», όπως τα χαρακτηρίζει εκείνη. Η έμπνευσή της προέρχεται από τη Θεσσαλία και τις μνήμες της παιδικής ηλικίας της, εξερευνώντας τη σχέση της με το ύφασμα ως «συγγενική ένωση» με το παρελθόν και την καταγωγή της. *Πολιτιστικό Κέντρο «Μελίνα», έως 16 Φεβρουαρίου*

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Υ., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικά στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

6 Η φάρμα της Ειρήνης Ηλιοπούλου στην Γκαλερί Σκουφά

25 μικρά και μεγάλα ζωγραφικά έργα και 75 μικρά κεραμικά γλυπτά ζώων συνθέτουν την «Κοινωνία της Μπέλλας και του Χάρη: μια φάρμα», τη νέα έκθεση της Ειρήνης Ηλιοπούλου. Όπως μας έχει συνηθίσει η ζωγράφος, σε κάθε καινούργια ενότητα έργων της αναδύεται από την αισθητική και τη φαντασία της ένα καινούριο σύμπαν, εντελώς διαφορετικό από τους προηγούμενους εικαστικούς κόσμους της, που παρουσίασε στις προηγούμενες είκοσι ατομικές εκθέσεις της. Αυτή τη φορά οι πρωταγωνιστές της πατούν στέρεα στη γη και κυκλοφορούν μέσα σ' ένα φυσικό περιβάλλον μιας φάρμας σε τόπους φαντασίας. *Γκαλερί Σκουφά, έως 8 Φεβρουαρίου*

7 Διο διεθνείς καλλιτέχνες στη The Breeder Gallery

Ο διεθνώς αναγνωρισμένος καλλιτέχνης βίντεο και περφόρμανς **Kalup Linzy** και ο υποψήφιος για Όσκαρ ηθοποιός, παραγωγός, συγγραφέας, και εικαστικός **James Franco** ενώνουν τις δυνάμεις τους στη νέα έκθεση «*Dreams, Fame and the Savage*» της The Breeder Gallery. Στο πλαίσιο της έκθεσης κάνει πρεμιέρα το κοινό τους φιλμ «*The Real Housewives in Tulsa*», συνοδευόμενο από κολλάζ εμπνευσμένα απ' αυτό. Παράλληλα, θα προβληθεί για πρώτη φορά το μιούζικαλ «*Lana Land*» του Franco. Η συνεργασία των δύο καλλιτεχνών έχει ξεκινήσει το 2009 και έχει ως αποτέλεσμα μια σειρά έργων που κινούνται μεταξύ εικαστικών, κινηματογράφου και περφόρμανς. *The Breeder Gallery, 23 Ιανουαρίου έως 22 Φεβρουαρίου*

ΜΗΝ ΤΟ ΧΑΣΕΙΣ

12 «Merde!» στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά

Μια μουσική κωμωδία που εξετάζει με χιουμοριστικό και σαρκαστικό τρόπο τα κακώς κείμενα του θεάτρου. Η ομάδα των «*Παικτών*» επιστρέφει στο σανίδι με ένα νέο έργο, που φέρει την υπογραφή του **Suyako** (κατά κόσμον **Βασίλη Μαγουλιώτη**), σε σκηνοθεσία του ίδιου και του **Γιώργου Κουτλή**. Μαζί τους ο Νίκος Καραθάνος ως «χρυσή μεταγραφή» στην ομάδα. Το έργο αφορά το πώς στήνεται μια παράσταση, ποιοι εμπλέκονται, ποια ερωτήματα τίθενται σε σεναριογράφους, σκηνοθέτες, ηθοποιούς και παραγωγούς, πώς αντιδρούν οι θεατές, ποιες οι διαφορές ανάμεσα σε ποιοτικό και εμπορικό... Τα υπόλοιπα επί σκηνής. *Δημοτικό Θέατρο Πειραιά, από 24 Ιανουαρίου*

11 Πόπη Τσουκάτου: Η Α.Ι. στην υπηρεσία της τέχνης

Η Πόπη Τσουκάτου στη νέα ατομική της έκθεση «*Human After All*» δημιουργεί φωτογραφίες με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης, εξερευνώντας σεναρία που συνδυάζουν παρελθόν, παρόν και μέλλον. Μέσα από ψηφιακά εργαλεία όπως το DALL.E και το Midjourney, η καλλιτέχνης δημιουργεί εικόνες ουτοπίας και δυστοπίας, ενώ επεμβαίνει τροποποιητικά στις εκτυπώσεις. Η δουλειά της εστιάζει στη σχέση ανθρώπου και μηχανής, αναδεικνύοντας τη σύνθεση της τεχνολογίας και της ανθρώπινης φύσης στην καλλιτεχνική δημιουργία. Την επιμέλεια της έκθεσης έχει αναλάβει η Ξένια Καλακτσόγλου. *Gallery 7, 28 Ιανουαρίου έως 22 Φεβρουαρίου*

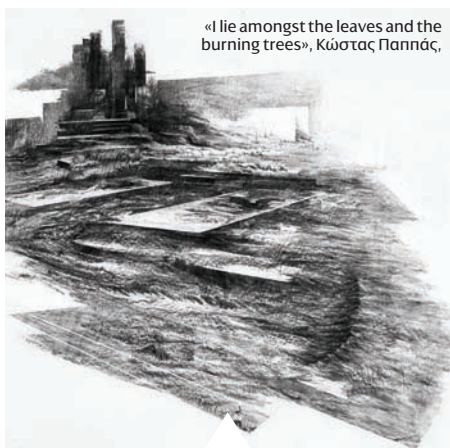
8 Τελευταία παράσταση της Μάρθας Φριντζήλα στο Κύτταρο

Ολοκληρώνει τον κύκλο των εμφανίσεών της στο Κύτταρο η Μάρθα Φριντζήλα με το *Kubara Project*, χαρίζοντας μουσικές στιγμές ποίησης και τρέλας. Μαζί της τα **Καλογεράκια**. Παράλληλα, το Σάββατο 25 Ιανουαρίου πραγματοποιείται η καθιερωμένη συναυλιακή σύμπραξη των **Υπογείων Ρευμάτων**, **Magic de Spell** και **Δημήτρη Μπισσοτάκη** για ένα τετράωρο happening. Λόγω του sold out, το live θα επαναληφθεί στις 31 Ιανουαρίου. *Κύτταρο, 27 Ιανουαρίου*

13 Η Ράνια Σχίζα σε έναν συγκλονιστικό μονόλογο

Μία ακόμη παράσταση παίρνει παράσταση «*Η μάνα αυτουνού... Έλλη Ζάχου Ταχτσή*», με τη Ράνια Σχίζα στον ομώνυμο ρόλο και συνεχίζεται για όλη τη σεζόν μέχρι και τις 13 Απριλίου. Ο μονόλογος της Κικής Μαυρίδου, σε σκηνοθεσία **Βαγγέλη Λάσκαρη**, πραγματεύεται τη ζωή της μητέρας του σπουδαίου μεταπολεμικού λογοτέχνη Κώστα Ταχτσή. Μια κατάθεση ψυχής από μια μάνα, αλλά και μια ανυπότακτη γυναίκα, που εντέλει υπέκυψε στη σκληρότητα της εποχής της. *Εν Αθήναις, έως 13 Απριλίου*

«I lie amongst the leaves and the burning trees», Κώστας Παππάς,

9 «Όλα τα λάθος μέρη» στην Γκαλερί Batagianni

Η σχέση μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού χώρου εξετάζεται μέσα από τη νέα έκθεση που επιμελείται ο **Πάνος Γιαννικόπουλος**. Μέσα από έργα ζωγραφικής, γλυπτικής και εγκαταστάσεις, οι καλλιτέχνες διερευνούν τις έννοιες της εγγύτητας, της απόστασης, της φθοράς και της ανακατασκευής του χώρου. Το «λάθος» επαναπροσδιορίζεται ως αφετηρία για νέες αφηγήσεις και δυνατότητες συνύπαρξης, ενώ η έκθεση αναδεικνύει τη σύνθεση του ανθρώπινου και του φυσικού κόσμου σε ασταθή και δυναμικά περιβάλλοντα. *Batagianni Gallery, 25 Ιανουαρίου έως 22 Φεβρουαρίου*

10 Τα «Αντικείμενα» στο Θέατρο Ροές

Η παράσταση που υπογράφουν οι **Γιάννης Αποσκίτης**, **Γιώργος Κατσής** και **Πάνος Παπαδόπουλος** αποτελεί μια πρωτότυπη εκδοχή του διόσημου έργου του Ζαν Ζενέ, «*Οι δούλες*» και είναι εμπνευσμένη από την ιστορία των αδελφών Παπέν, που το 1933 διέπραξαν φόνους στο Λε Μαν. Στην εκδοχή αυτή, δύο υπηρέτριες, η Σολάν και η Κλερ, εξαντλημένες από τη δουλειά, φαντασιώνονται εκδίκηση και αυτοπροσδιορισμό, σε έναν κόσμο που τις βλέπει ως αντικείμενα. Εξερευνώνται εξουσιαστικές σχέσεις, σαδομαζοχιστικές εμμονές και η νοσταλγία ενός ομηκλώδους παρελθόντος. *Θέατρο Ροές, από 27 Ιανουαρίου*

14 «Petite mort» ή αλλιώς πότε θα σταματήσεις να χορεύεις;

Ο **Νίκος Καλύβας** χορογραφεί δύο σπουδαίες χορεύτριες, την **Ιωάννα Αποστόλου** και τη **Μαρία Φουντούλη**, που βρίσκονται για πρώτη φορά μαζί επί σκηνής στην παράσταση «*La petite mort*». Η έκφραση αυτή – που στα ελληνικά μεταφράζεται «μικρός θάνατος» – χρησιμοποιείται για να περιγράψει τον οργασμό, συμβολίζοντας έτσι μια στιγμή απόλυτης έντασης και απόλαυσης. Εδώ ο χορογράφος θίγει τα ζητήματα των ορίων ενός χορευτή, σωματικά και ψυχικά. Μέχρι πότε μπορεί κάποιος να συνεχίζει να χορεύει; *ΠΛΥΦΑ, 22 Ιανουαρίου έως 4 Φεβρουαρίου*

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

STREET

FEED

FOOD

20 προορισμοί για απολαυστικό street food

.....

Ζουμερά burgers μέσα σε καυτά ψωμάκια. Πίτσες με τυρί που λιώνει και σε κάνει να λιώνεις μαζί του. Μακαρονάδες που τρώγονται στο χέρι. Τραγανά tacos και αφράτα σάντουιτς. Πάντα το πατροπαράδοτο σουβλάκι, η πρώτη μας σκέψη σε κάθε λιγούρα. Λατρεύουμε το street food κι έχουμε πολλούς λόγους γι' αυτό. Στις επόμενες σελίδες θα βρεις 20 από αυτούς.

Της ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ

ATHENS STREET HUB

Το νέο food project της πόλης που αξίζει να ανακαλύψεις

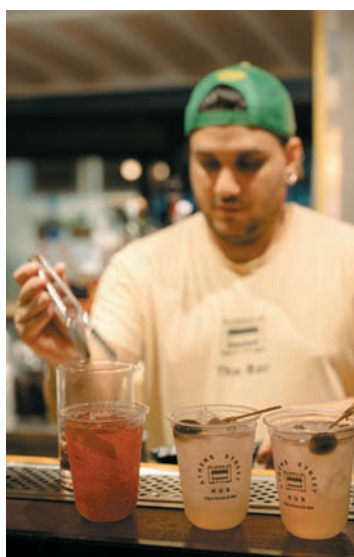
Φαντάσου ότι βρίσκεσαι στο κέντρο μιας ηλιόλουστης πλατείας. Στο χέρι σου κρατάς ένα δροσερό cocktail. Από παντού γύρω σου καταφθάνουν γαργαλιστικές μυρωδιές, τόσο λαχταριστές που σε καμία δεν μπορείς να αντισταθείς. Αυτό ακριβώς είναι το Athens Street Hub, το νόστιμο food project του Κεραμεικού που ήρθε για να κάνει τη ζωή μας λίγο πιο κεφάτη και σίγουρα πολύ πιο νόστιμη. Με έμπνευση τα Box Parks της Αμερικής και του Λονδίνου που έχουν ως αρχή τις αξίες της βιωσιμότητας, το Athens Street Hub στήνει στις άκρες του

τέσσερα containers τα οποία λειτουργούν ως καντίνες.

Όμως εδώ τίποτα δεν είναι τυχαίο. Από τα burgers των βραβευμένων με δύο αστέρια Michelin σεφ Θάνου Φέσκου και Γιώργου Παπαζαχαρία (Four Hands) και τη γνήσια ιταλική πίτσα με ζυμάρι που ωριμάζει για 48 ώρες πριν ψηθεί (Picolla) μέχρι το εντελώς πρωτότυπο (κι ολοκαίνουριο!) γαλλικό wine bar που κάνει τη γαλλική κουζίνα προσιτή σε όλους μας (La Cave), το street food που θα δοκιμάσεις εδώ δεν είναι ούτε απλοϊκό, ούτε συνηθισμένο.

Όπως άλλωστε και τα cocktails που ετοιμάζει το The Bar, το τέταρτο container που έχει μετατραπεί σε ένα δυναμικό street bar. Και όλα αυτά είναι μόνο ένα μέρος των θαυμαστών πραγμάτων που συμβαίνουν εδώ.

Γιατί το Athens Street Hub στήνει στην πλατεία του stand up comedy, ανατρεπτικά lives, parties, και πολλά (μα πολλά!) ακόμα. Όλα κάτω από το εντυπωσιακό mural "Parallel Worlds" του INO – είπαμε: τίποτα εδώ δεν είναι τυχαίο.

INFO

Κεραμεικού 111, Αθήνα
athensstreethub.com
athens.streethub
athens.streethub

LA CAVE

Ένα ολοκαίνουργιο wine bar κάνει τη γαλλική κουζίνα προσιτή σε όλους

Είναι μια πρωτότυπη καντίνα-wine bar που εμφανίστηκε μέσα στο Athens Street Hub, το ωραίο αυτό food project του Κεραμεικού, πριν από λίγες μόνο μέρες. Ο Γάλλος Florentin Le Noxaic και ο ελληνογαλλικής καταγωγής Αλέξης Sfragacello άνοιξαν το La Cave με σκοπό να κάνουν τη γαλλική κουζίνα προσιτή σε όλους. Μαγειρεύουν και μιλάνε γαλλικά, προσφέρουν γύρω στις 40 ετικέτες κρασιού (όλες και σε ποτήρι) από τους αμπελώνες της Γαλλίας, έχουν όλα τα γαλλικά προϊόντα που ονειρεύεσαι: χαβιάρι κι εκλεκτό ζαμπόν 24μηνιας ωρίμασης, λαχταριστά αλλαντικά (ανάμεσα τους και μπουντέν!), τυριά, πατέ και ό,τι άλλο μπορείς να φανταστείς. Αξίζει να σημειώσουμε ότι η τεράστια αυτή ποικιλία των προϊόντων οφείλεται στη Galitel μια

εταιρεία που εισάγει γαλλικά προϊόντα στην Ελλάδα και εξάγει ελληνικά προϊόντα στη Γαλλία εδώ και περισσότερα από 20 χρόνια.

Στο La Cave μαγειρεύουν μοσχομυριστές γαλλικές σούπες (να δοκιμάσετε οπωσδήποτε την κρεμμυδόσουπα), φτιάχνουν υπέροχα πλατό, σερβίρουν αυθεντικά γαλλικό brunch και σαλιγκάρια σε βούτυρο αρωματισμένο με μαϊντανό. Και όχι μόνο... Οι Πέμπτες στο La Cave είναι αφιερωμένες στο κρέας (οπότε βρίσκουμε αντίστοιχες λικουδιές όπως ένα αξεπέραστο "Cote de Porc au Romarin"), οι Παρασκευές στο ψάρι (μη χάσετε τα φοβερά στρείδια που καταφτάνουν ολόφρεσκα από το Cancale και τα οποία μάλιστα θα βρείτε και το Σαββατοκύριακο), τα Σαββατοκύριακα σε μία γαλλική σπεσιαλιτέ (ποιος δεν θέλει να δοκιμάσει ένα άφραστο μοσχαράκι bouguignon, ένα υπέροχο fondue, ένα παραδοσιακό Raclette ή ένα λαχταριστό tartiflette, ακριβώς όπως τα κάνουν στη Γαλλία;). Όλα αυτά σε πολύ καλές τιμές και με την τεράστια εμπειρία του Dominique Perrot, ενός γάλλου σεφ που έχει μαγειρέψει ακόμη και για τον Φρανσουά Μιτεράν! Πέμπτη-Παρασκευή 14.00-23.30, Σαββατοκύριακο: 10.00-23.30.

INFO

Κεραμεικού 111
Κεραμεικός
6970292444
lacave.athens
lacave.athens
lacave.athens

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

STREET FOOD

ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ

Το σουβλάκι στην premium εκδοχή

Αν το σουβλάκι είναι το εθνικό μας φαγητό, ο Πρίγκιπας είναι το μέρος όπου του δίνει την αξία που του πρέπει. Με εκλεκτή πρώτη ύλη που καταφθάνει από τη Βόρεια Ελλάδα, ως επί το πλείστον, και με προσήλωση στη χειροποίητη δημιουργία φαγητού, αυτό το στέκι στη Χαριλάου Τρικούπη έχει κερδίσει την καρδιά των Αθηναίων καλοφαγάδων.

Σε σουβλάκι, σε τυλιχτό με πίτα καλαμποκιού ή σε σάντουιτς με λευκό ψωμί ημέρας, εκεί ή στο σπίτι μέσω delivery, οι λάτρεις του εθνικού εδέσματος θα ανακαλύψουν το δικό τους αγαπημένο.

Μπορεί αυτό να είναι το κεμπάπι Φλώρινας με ένα εξαιρετικό μείγμα μοσχαρίσιου, χοιρινού και λίγο πρόβειου κιμά, ή η χοιρινή πανσέτα και ο ζουμερός λαιμός. Για τους πιο μερακλήδες όμως –και για αυτό τον αγαπάμε τόσο–, ο Πρίγκιπας προσφέρει επιπλέον σουβλάκι με συκώτι μοσχαρίσιο, προβατίνα Ελασσόνας, λουκάνικο Σερρών, βουβαλίσιο Κερκίνης, αλλά και μαύρο χοίρο Τριχωνίδος. Στον Πρίγκιπα έχουμε μάθει να τρώμε και σουβλάκι με πέστροφα Λούρου και χέλι Παμβώτιδας. Απαράμιλλης νοστιμιάς είναι επίσης οι σος και οι αλοιφές που θα συνοδεύσουν τις επιλογές σας, φυσικά γιατί όλα είναι σπιτικά χειροποίητα.

Παρόμοιας νοστιμιάς και τα πεντανόστιμα burgers, αλλά και οι vegan προτάσεις για όσους ακολουθούν συγκεκριμένη διατροφή. Αυτό που σίγουρα ολοκληρώνει την εμπειρία στον Πρίγκιπα είναι η σοβαρή δουλειά που γίνεται στο κρασί. Στον Πρίγκιπα η κάβα προσφέρει μία μοναδική ποικιλία οίνου, που παράγεται από αμπέλια βιολογικής καλλιέργειας, με φυσική οινοποίηση, χωρίς τη χρήση τεχνητών μέσων.

INFO

Χαριλάου Τρικούπη 23
Αθήνα, 2114050070
www.prigkipas.gr
f Prigkipas.Exarcheia
i prigkipas.exarcheia

RINGO

Μια Καλαμακί Pub βάζει φωτιά στην Πρωτογένους

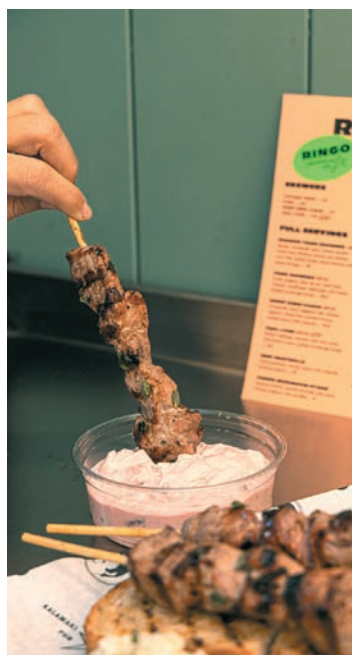

Με όνομα εμπνευσμένο από τον Ringo Starr (σ.σ. ντράμερ των Beatles) και μία καυτή αγάπη για το σουβλάκι το σωστό, το Ringo εμφανίστηκε μια νύχτα του Νοέμβρη στην Πρωτογένους και μας άνοιξε την όρεξη. Πρόκειται για μία Καλαμακί Pub που δεν μοιάζει με καμία άλλη. Στη σάρα της ψήνει εκπληκτικά καλαμάκια (που τα κάνει όμως και τυλιχτά αν το επιθυμείς με χειροποίητη πιτούλα, γιαούρτι, σάλτσα και χωρίς πατάτες όπως πρέπει!), βάζει μουσικάρες (άλλωστε το μεγαλύτερο μέλος της ομάδας αποτελείται από μουσικούς), έ-

χει και μία τηλεόραση να παίζει αγώνες, γιατί τι Καλαμακί Pub θα ήταν αλλιώς; Το μενού έχει δημιουργήσει ο Πέτρος Ρηγάκης, σεφ με μεγάλο ταλέντο και μια διάθεση να ταραξει λίγο τα νερά. Θα βρεις καλαμάκι χοιρινό, μπουτί κοτόπουλο, κεμπάπ προβατίνας κι ένα αξέπεραστο συκώτι μοσχαρίσιο. Θα τα συνδυάσεις με διαφορετικά ντιπάρια (στα οπωσδήποτε η ζεστή μελιτζανοσαλάτα, η κοπανιστή με γαλομυζήθρα και harissa, αλλά και το τζατζίκι παντζαριού), από δίπλα θα βάλεις και τα συνοδευτικά που τους αξίζουν.

Μιλώ για τις τέλειες τηγαντές πατάτες με φρέσκια ρίγανη, για μια... ψητή (!) χωριάτικη και για την ωραιότερη ταμπουλέ του κόσμου που γίνεται με... τριμμένο κουνουπίδι (έπος!).

Έχει και μερίδες (εδώ θα ανακαλύψεις μεταξύ άλλων και ζουμπουρλούς, πεντανόστιμους κεφτέδες), στέλνει και delivery αποκλειστικά μέσω Wolt. Ωρες και μέρες λειτουργίας: Κυριακή με Πέμπτη: 13.00-00.00, Παρασκευή-Σάββατο: 13.00-02.00.

INFO

Πρωτογένους 8
Ψυρρή, 2103250324
f RINGO Kalamaki Pub
i ringo_kalamakipub

Η αρχή έγινε στο Λαύριο το 2022, όταν η Κουτσή Κατσικά άνοιξε τις πόρτες της και σε ελάχιστο χρόνο έγινε talk of the town για τα πεντανόστιμα πιάτα και τα απίθανα cocktails. Το κοινό την αγάπησε και η Κουτσή Κατσικά πολύ σύντομα βρέθηκε στην Καλλιθέα, στον Πειραιά και πολύ πρόσφατα στη Νέα Φιλαδέλφεια και στη Γλυφάδα.

Το ανακαινισμένο εστιατόριο του Λαυρίου διαθέτει design και ατμόσφαιρα που σε κερδίζουν από την πρώτη στιγμή, αλλά αυτό που σε κάνει να έρχεσαι ξανά και ξανά είναι το φαγητό. Το μενού έχει επιμεληθεί ο σεφ Ηλίας Σιτινάς και περιλαμβάνει προτάσεις σύγχρονης κουζίνας με βάση το κρέας. Ολόφρεσκα υλικά και κρέας εξαιρετικής ποιότητας απογειώνουν τα πιάτα που έβαλαν από νωρίς την Κουτσή Κατσικά στην κορυφή των προτιμήσεων των meet lovers του Λεκανοπεδίου. Από αγαπημένα ορεκτικά σε σύγχρονες εκδοχές έως τα λαχταριστά κυρίως πιάτα, το σίγουρο είναι ότι δεν θα ξέρεις τι να πρωτοδιαλέξεις. Από τα ορεκτικά δοκίμασε οπωσδήποτε σπανακόπιτα σε μορφή spring rolls, αλλά και κρεατόπιτα με σιγομαγειρεμένο μοσχαράκι και πικάντικα μπαχαρικά τηγανισμένα μέσα σε τορτίγια. Στα κυρίως πιάτα must επιλογές είναι οι εκλεκτές κοπές, ο πολυσυζητημένος Μοσχαρίσιος Σιδηρόδρομος με κριθαράκι και το λαχταριστό Rib Eye Wagyu. Τις επιλογές σου θα συνοδεύσει τέλεια με ένα από τα κρασιά της ανανεωμένης wine list, κι αν είσαι λάτρης των cocktails, θα απολαύσεις εξαιρετικές προτάσεις από μια πλούσια λίστα. Και όσο για τα περίφημα live που διοργανώνονται εδώ, αρκεί να κάνεις έγκαιρα κράτηση για να ζήσεις μια πραγματικά αξέχαστη εμπειρία.

Η Κουτσή Κατσικά στην Καλλιθέα, στον Πειραιά, στη Νέα Φιλαδέλφεια και στη Γλυφάδα είναι η επιτομή του ποιοτικού street food, με λαχταριστές προτάσεις από φρέσκιες πρώτες ύλες, χειροποίητες παρασκευές και εκλεκτό ελληνικό κιμά Wagyu. Δεν είναι, λοιπόν, τυχαίο ότι τα καινούργια καταστήματα γνωρίζουν την ίδια επιτυχία με το πρώτο εστιατόριο. Ζουμερά burgers, πλούσια σάντουιτς, λαχταριστά hot dogs και κρεατομπουκιές είναι μερικές μόνο από τις επιλογές που θα λατρέψεις, αν ψάχνεις πραγματικά καλό φαγητό στο χέρι.

ΚΟΥΤΣΗ ΚΑΤΣΙΚΑ

Εξαιρετική ποιότητα και πλούσια γεύση σε εστιατορική και street style εκδοχή

INFO

Λαύριο:
Κουντουριώτη
Λιμάνι Λαυρίου 6
Καλλιθέα:
Δοϊράνης 23
Πειραιάς:
Αιτωλικού 13
Νέα Φιλαδέλφεια:
Δεκελείας 109
Άνω Γλυφάδα:
Δημητρίου Γούναρη 136

www.koutsikatsika.gr
 Koutsi Katsika
 koutsi_katsika

TALKING BREADS

Το χειροποίητο street food που ξεχωρίζει

Από το 2017, το Talking Breads στα Εξάρχεια έφερε στην αθηναϊκή σκηνή του street food μία πρόταση γεμάτη ποιότητα, δημιουργικότητα και γεύσεις που μένουν αξέχαστες. Με οδηγό το όραμα του σεφ και ιδιοκτήτη Χρήστου Τάγια, αποτελεί πλέον σημείο αναφοράς για πεντανόστιμα burgers και sandwiches, αλλά και για φημισμένα pizza rolls και διαρκώς νέες δημιουργίες που κερδίζουν φανατικό κοινό.

Στο Talking Breads το ψωμί είναι τέχνη. Παρασκευάζεται καθημερινά στο κατάστημα του Χολαργού, με χειροποίητη φροντίδα, και από εκεί διανέμεται φρέσκο στα άλλα δύο καταστήματα σε Εξάρχεια και Σύνταγμα. Δίπλα του, όλες οι σάλτσες είναι επίσης χειροποίητες,

ενώ ο κιμάς που χρησιμοποιείται στα burgers είναι 100% μοσχάριος, εξασφαλίζοντας αγνότητα και αυθεντική γεύση.

Η καινοτομία του Talking Breads ξεχωρίζει διαρκώς με δημιουργίες όπως το μοναδικό burgersant, φτιαγμένο με ψωμάκι σφολιάτας που θυμίζει κρουασάν. Είναι ένα από τα νέα highlights του μενού, που συνδυάζει τη νοστιμιά ενός burger με την υφή και την πολυτέλεια της σφολιάτας.

Το Talking Breads επεκτείνεται δυναμικά με δύο νέα καταστήματα σε Χολαργό και Σύνταγμα που άνοιξαν το 2024. Στον Χολαργό, η φρέσκια αισθητική του χώρου αγκαλιάζει τη γειτονιά, ενώ στο Σύνταγμα το Talking Breads βρίσκεται στην καρδιά του πιο φημισμένου «gastro street» της Αθήνας, στην Απόλλωνος.

Στο Talking Breads, η κάθε λεπτομέρεια μετράει. Από το ψωμί που ζυμώνεται καθημερινά, μέχρι τα ευφάνταστα πιάτα που αναδεικνύουν την τέχνη του street food, όλα μαρτυρούν την αγάπη για τη δημιουργία. Ένα success story που ξεκίνησε πριν από λίγα χρόνια και συνεχίζει να εξελίσσεται, προσφέροντας στους Αθηναίους γεύσεις που ξεπερνούν κάθε προσδοκία.

INFO

ΕΞΑΡΧΕΙΑ:
Σπύρου Τρικούπη 11
2111839731
ΣΥΝΤΑΓΜΑ:
Απόλλωνος 3-5
2103247106
ΧΟΛΑΡΓΟΣ:
Λ. Μεσογείων 232
2106528722

www.talkingbreads.gr

talkingbreads
athens

talkingbreads.
athens

FABRICA PASTA

Μαμαδίστικα ζυμαρικά στο χέρι

Φρέσκια άφιξη στην Αγία Παρασκευή, η Fabrica Pasta άνοιξε στα τέλη Οκτωβρίου από ανθρώπους με μεγάλη διαδρομή στην εστίαση, επανασυστήνοντας μας την αυθεντική ελληνικότητα των φρέσκων ζυμαρικών. Κάπως έτσι φαντάστηκε και το όνομά της, από την πρώτη φάμπρικα μακαρονιών που λειτούργησε στο Ναύπλιο το μακρινό 1824!

Οι άνθρωποι της Fabrica Pasta χρησιμοποιούν άριστες πρώτες ύλες, με τον σεφ Ανδρέα Λαγό να μας προτείνει κάποιες εξαιρετικές δημιουργίες εμπνευσμένες

από την πλούσια ελληνική παράδοση, πάντα με βάση τα ζυμαρικά, στριφτάρι, κοράλι, σέλινο και μακαρόνι, οι οποίες προσφέρονται όλες στο χέρι, σαν γνήσιο street food.

Προσέξτε πιάτα: φοβερό μοσχάριος ραγού, με σιγομαγειρεμένο μοσχάριος κρέας σε αρωματική σάλτσα ντομάτας, εξαιρετική ελληνική καρμπονάρα με κρέμα γραβιέρας Νάξου και σύγκλινο Μάνης, αζεπέραστο παστίτσιο με πλούσια κρέμα γραβιέρας και σάλτσα κιμά από φρέσκο μοσχάρι, αλλά και ολόδροση μακαρονοσαλάτα, με ντοματίνια, βασιλικό, ρίγανη, κολοκυθάκι, κάππαρη, ελιές, φρέτα και σάλτσα ντομάτας!

Σημειώστε ότι όλα τα ζυμαρικά παράγονται μπροστά σας και είναι φρεσκομαγειρεμένα, τα λαχανικά είναι δικής τους παραγωγής, κάθε σάλτσα αποτελεί μια γευστική εμπειρία. Όλα αυτά από φιλόξενους ανθρώπους, που αγαπούν αυτό που κάνουν. Απολαύστε, λοιπόν, τα ζυμαρικά σας στο χέρι στην Αγία Παρασκευή, καθημερινά 12.00 με 01.00, ή στο σπίτι και στο γραφείο με delivery μέσω Efood και Wolt.

INFO

Ηρώων Πολυτεχνείου 6
Αγία Παρασκευή
2121217107

www.fabricapasta.gr

fabricapastagr

fabricapastagr

Από τα χέρια σου έχουμε φάει κάποια από τα πιο λιχουδιικά burgers της Αθήνας (για να θυμηθούμε και το Food Mafia). Τι θα φάμε τώρα στο DON'S by Ilias Skoulas;

Το Don's γεννήθηκε για να μπουν τα πράγματα σε μια τάξη, αφού για κάποιον λόγο έχει γεμίσει η πόλη μπεργκεράδικα... Το DON'S BY ILIAS SKOULAS, προσφέρει δύο burgers αναφοράς, το BIG BEEF (9,5€) και το BACON MUSHROOM MELT (12,5€), και τα δύο είναι μια προσφορά μου στο κοινό που ίσως βοηθήσει και σε έναν επαναπροσδιορισμό του είδους. Από την 1η Φεβρουαρίου θα προσφέρω και ένα smash σαν αυτό που είχα πρωτοβάλει το 2013 (στα 4,5€) για να έρχονται οι πιστοϊκάδες μετά το σχολείο και να τρώνε. Δεν βγάζω τίποτα απ' αυτό, αλλά θέλω να το κάνω για τα παιδιά... Ποτέ δεν είδα αυτό το υπέροχο έδεσμα σαν ένα lego, που συναρμολογώ διάφορα μέτρια υλικά περιμένοντας ότι θα βγει κάτι ουάου... Στο Don's φτιάχνουμε το ψωμί μας, τη μαγιονέζα μας –με γεύση ερεθιστική–, τους κιμάδες μας από εκλεκτά αμερικάνικα βοσειδής που ψωνίζουμε από κρεπωλεία boutique, τους πλάθουμε σε μεγάλα τετράγωνα μπιφτέκια να ξεχειλίζουν από το χειροποίητο πατατόψωμο. Είναι μια άλλη προσέγγιση. Το να πεις ότι πήγα στο Don's του Σκουλά και δεν έφαγα καλά είναι απαγορευτικό. Είναι σαν να πας σε συναυλία των Rolling Stones και να μην παίξουν το Sympathy for the devil...

Το Don's μας μεταφέρει –μουσικά και γευστικά– στη δεκαετία του '80, τότε που η αμερικάνικη κουλτούρα μεσουρανούσε στη Γλυφάδα κι από εκεί σε όλη την Αθήνα. Περιγράψε εκείνη την εποχή και πες μας τι κοινά σημεία έχει το Don's με τα 80s.

Μερικές εποχές είναι πιο σημαντικές από άλλες και αφήνουν ανεξίτηλα τα σημάδια τους... Είμαι παιδί των 80s, επηρεασμένος από τον Bowie, τους Ramones, τον Iggy Pop, τους Duran Duran, τους Clash... Η Γλυφάδα τότε ήταν απολαυστική, παντού υπήρχαν μπαράκια, μουσικάρες, πρωτόγνωρο street food και κόσμος με χαρά μέσα του. Όλη αυτή η ενέργεια και οι εντάσεις βγαίνουν και στη μαγειρική μου. Κάνω ένα τετράγωνο μπιφτέκι σαν των Wendy's, που άνοιξαν στα τέλη της δεκαετίας του '80 στην Ελλάδα, αλλά με πολύ ποιοτικότερο κρέας και υλικά. Σ' αυτά στηρίζεται το Don's, στη διαφορετικότητα και την απόλυτη γεύση που δυστυχώς σήμερα δεν μπορούν ούτε να την πλησιάσουν...

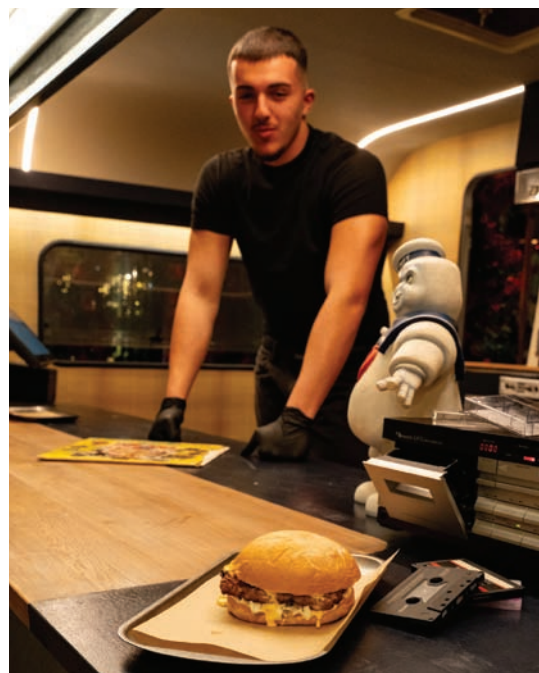
Ένα βράδυ η Madonna μπαίνει στο Don's. Τι θα την τείξεις; Και τι μουσική θα της έβαζες;

Σίγουρα θα την τείζα «Το Πουλί!» «The Bird» το λέω στο μενού και πρόκειται για ένα αδιανόητα τραγανό και ζουμερό κι αστεία τεράστιο μπεργκερ με κοτόπουλο (€12,50), που έχει μια ιδιαιτερότητα: μόλις φας το burger μένεις με το υπόλοιπο πουλί στο χέρι! Ένα ολόκληρο μπούτι με κόκαλο που κρέμεται έξω από το burger για να το φας μετά... Μουσική θα της έβαζα το δικό της «Into the Groove» απ' το 1984, πιστεύω ότι θα το ευχαριστιόταν και εκείνη το ίδιο με μένα.

DON'S BY ILIAS SKOULAS

«Ανακρίναμε» τον ανατρεπτικό σεφ Ηλία Σκουλά και μάθαμε τι θα μας τείσει στο ολοκαίνουργιο burger spot της Γλυφάδας

INFO

Γρηγορίου
Λαμπράκη 1-3
Γλυφάδα, 2108940011
@dons_by_iliasskoulas

COSA NOSTRA FRESCA PASTA

Οι μακαρονάδες που έκαναν τη διαφορά!

Τα καλά και νόστιμα μαθεύονται στόμα με στόμα, αυτό συνέβη και με το Cosa Nostra Fresca Pasta, που έχει γίνει talk of the town πέντε μήνες τώρα. Εδώ θα απολαύσετε πιάτα φτιαγμένα από ολόφρεσκα υλικά και μια μεγάλη αγάπη για την αυθεντική ιταλική κουζίνα. Το concept είναι το εξής: δύο επιλογές ως βάση, είτε φρέσκα ζυμαρικά είτε σπαγγέτι φρέσκων λαχανικών, και από επάνω γεύσεις που πραγματικά μένουν αξέχαστες! Θα βρείτε και vegan επιλογές, ενώ μπορείτε να έχετε και ένα εξ ολοκλήρου gluten free πιάτο. Ελάτε να το γνωρίσετε από κοντά, καθημερινά 12.00 με 12.00, ή απολαύστε τις προτάσεις του μέσω Wolt και Efood αλλά και online. Κάνοντας εγγραφή στο app θα έχετε κερασμένες δύο μακαρονάδες, μία take away και μία delivery!

INFO

Αρχιμήδους 8, Παγκράτι
2107565321
www.cosanostra.gr
f [cosanostra.athens](https://www.facebook.com/cosanostra.athens)
i [cosa_nostra_fresca_pasta](https://www.instagram.com/cosa_nostra_fresca_pasta)

SAM BURGERS

Αυθεντικά αμερικάνικα burgers

Το burger το σωστό, το αυθεντικό αμερικάνικο, που θα σου γίνει μεγάλο κόλλημα αν το δοκιμάσεις. Ο Σαμ έμαθε τη δουλειά στο Μέμφρις από τους καλύτερους. Ποιο είναι το μυστικό για ένα πεντανόστιμο burger; «Τα καλά υλικά, εγώ για παράδειγμα φέρνω κρέατα από την Κερκίνη και πολλές σος από την Αμερική, όπως και άλλα προϊόντα. Μετά, πρέπει να ξέρεις πώς να πλάσεις το μπιφτέκι για να γίνει ζουμερό. Φυσικά δεν θα σου πω όλα μου τα μυστικά, κράτα όμως πως το κάνω με μεγάλη αγάπη», λέει ο Σαμ. Στο Sam burgers θα βρείτε επιλογές burger των 150, 180 και 300gr μοσχαρίσιου κιμά, επιλογές κοτόπουλου, vegetarian ακόμα και με επιλογή γαρίδας, το πολυσυζητημένο Florida burger. Φυσικά όλες με το χειροποίητο, αφράτο ψωμάκι των Sam burgers.

INFO

Δημητρακοπούλου 82 & Ζίνων
Κουκάκι, 2109228999
2109223999
f [SamBurgersgr](https://www.facebook.com/SamBurgersgr)
i [samburgers.gr](https://www.instagram.com/samburgers.gr)
t [samburgersgr](https://www.tiktok.com/@samburgersgr)

PESTO PIZZA & PASTA

Η πίτσα που θα αγαπήσεις

Χειροποίητη ζύμη, λεπτή και τραγανή, απόλυτα ταιριαστή με τα πιο νόστιμα και ποιοτικά τυριά, αλλαντικά και λαχανικά. Είναι η πίτσα που θα αγαπήσεις και που μπορείς να απολαμβάνεις όλες τις ώρες της ημέρας, όλες τις ημέρες του χρόνου, αφού η κουζίνα της Pesto Pizza & Pasta, που είναι «αδελφάκι» του «Καλοψημένου» δίπλα, δεν σταματά να βγάζει τις λιχουδιές της ποτέ! Και μαζί με τις πίτσες, φοβερές pasta, τέλεια καλτσόνη και αξέχαστα πείνιρλί, χωρίς να λείπουν και τα υπέροχα γλυκά. Να την απολαύσεις, είτε στον στιλάτο χώρο της είτε με delivery μέσα από τις γνωστές πλατφόρμες.

INFO

Ιπποκράτους 35, Αθήνα
2103636601
www.pestopizza.gr
f [pestopizza.gr](https://www.facebook.com/pestopizza.gr)
i [pestopizza.gr](https://www.instagram.com/pestopizza.gr)
t [pestopizza.gr](https://www.tiktok.com/@pestopizza.gr)

ΚΑΛΟ ΨΗΜΕΝΟ

Σουβλάκι ολόφρεσκο και λαχταριστό

Είναι εκείνη η στιγμή που παραγέλνεις το σουβλάκι σου και παρακολουθείς τον άνθρωπο που με πόση μαεστρία το ετοιμάζει για να στο παραδώσει. Κι όταν το πιάνεις στα χέρια σου και τρως την πρώτη μπουκιά, είναι σαν να σταματάει ο κόσμος! Μιλάμε για τα αγαπημένα σουβλάκια του Καλοψημένου, όλα τους πεντανόστιμα, φτιαγμένα από άριστης ποιότητας υλικά! Θα βρείτε μια μεγάλη ποικιλία από καλαμάκια, τυλιχτά (και με πίτες ολικής και καλαμποκιού), τυλιχτά γίγας για τους πολύ πεινασμένους, σε ψωμάκι, μερίδες, αληθινές πατάτες, αλοιφές, σαλάτες, ό,τι ονειρεύεσαι, σε έναν μοντέρνο και φιλόξενο χώρο. Κι όλα αυτά, από τις 11 το πρωί έως τις 4 τη νύχτα καθημερινά!

INFO

Ιπποκράτους 37, Αθήνα
2103636136
www.kalopsimeno.gr
f [kalopsimeno.gr](https://www.facebook.com/kalopsimeno.gr)
i [kalopsimeno.gr](https://www.instagram.com/kalopsimeno.gr)
t [kalopsimeno.gr](https://www.tiktok.com/@kalopsimeno.gr)

ANCHO MEXICAN GRILL

Η απόλυτη μεξικάνικη DIY
street food εμπειρία

Το μεξικάνικο φαγητό είναι μια αληθινή απόλαυση έτσι κι αλλιώς, αλλά στα Ancho Mexican Grill είναι κάτι πολύ περισσότερο: είναι μια εμπειρία που συνδυάζει γεύση, δημιουργικότητα και διασκέδαση! Στα αγαπημένα Ancho, τα μεξικάνικα urban, street food spots που βρίσκονται σε 5 κεντρικά σημεία στην Αθήνα αλλά και στο αεροδρόμιο, η φιλοσοφία βασίζεται στο «Do it Yourself». Τι σημαίνει αυτό; Ότι ο καθένας από εμάς γίνεται σεφ, αφού έχουμε τη δυνατότητα να επιλέξουμε μέσα από μια

μεγάλη ποικιλία υλικών τη βάση που θέλουμε, τα toppings, τις salsas και τα συνοδευτικά που προτιμάμε, δημιουργώντας το δικό μας πιάτο, ακριβώς όπως το θέλουμε, με ολόφρεσκα υλικά και αυθεντικές μεξικάνικες γεύσεις!

Πέραν της νοστιμιάς, στα Ancho να είστε σίγουροι ότι όλες οι πρώτες ύλες είναι ολόφρεσκες και προσεκτικά διαλεγμένες, από επιλεγμένους προμηθευτές, με όλα τα προϊόντα να παρασκευάζονται καθημερινά από τους ταλαντούχους σεφ σε κάθε κατάσταση. Στα Ancho το ζωντανό περιβάλλον και η φιλική εξυπηρέτηση των ανθρώπων τους θα ολοκληρώσουν την εμπειρία σας, κάνοντάς τα ιδανικό προορισμό για όλες τις ώρες της ημέρας.

Και ένα ακόμα extra tip για να κάνεις το γεύμα σου ακόμα πιο απολαυστικό: συνόδευσέ το με μια απολαυστική frozen margarita. Είτε προτιμάς lime, φράουλα ή mango, οι margaritas του Ancho πραγματικά ξεχωρίζουν και σίγουρα θα απογειώσουν τη γευστική σου εμπειρία!

INFO

- Πλατεία Αγίας Ειρήνης, Αιόλου 24, 6980436301 /
- Γλυφάδα, Γιαννισσπούλου 3, 2168001887 /
- Κηφισιά, Κασσαβέτη 9, 2111831882 /
- Χαλάνδρι, Κολοκοτρώνη & Γρ. Γυφτόπουλου 9, 2106801097 /
- Μαρούσι, The Mall Athens, επίπεδο 3, 2106180711 /
- Αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος»

www.ancho.gr
 f AnchoMexicanGrill
 @ anchomexicangrill

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

STREET FOOD

WOLFIE'S

Old school καντίνα, με φοβερό street food

Θα μπορούσες να πεις ότι είναι μια αυθεντική old school καντίνα, αλλά είναι κάτι (πολύ) περισσότερο. Με τη φοβερή τοιογραφία να σας προσκάλει για το πιο ιδιαίτερό σας story, το Wolfie's άνοιξε τον περασμένο Μάιο και άλλαξε τα δεδομένα στο street food. Οι άνθρωποι εδώ, πρώτα απ' όλα δίνουν μεγάλη έμφαση στην ποιότητα. Τα κρέατα τα προμηθεύονται από κρεοπωλείο της αγοράς, οι μαρινάδες είναι δικές τους, όπως χειροποίητες είναι και οι σάλτσες. Αλλά για να σας ανοίξουμε λίγο την όρεξη, πάμε στο τρομερό best seller: Fried chicken σάντουιτς, τηγαν-

τό κοτόπουλο δηλαδή, το οποίο φιλετάρουν οι ίδιοι, το μαρινάρουν και στη συνέχεια το πανάρουν. Θα το βρείτε με τσένταρ ή παρμεζάνα και διάφορα άλλα καλούδια, ανάμεσά τους και τραγανές τηγανητές πατάτες!

Οι διθυραμβικές κριτικές του κόσμου αφορούν, όμως, και σε άλλες προτάσεις, σαν το πεντανόστιμο Bacon cheeseburger, με bun γλυκοπατάτας, διπλό (!) μπιφτέκι μοσχαρίσιο 100% Black Angus, διπλό τσένταρ, διπλό μπέικον και χειροποίητη Wolfie's mayo. Δίπλα σε αυτά τα απολαυστικά θα βρείτε και άλλες προτάσεις, σαν τα Wolfie's signature boxes (όπως το Special, με τρία τεμάχια τηγανητού κοτόπουλου, μαριναρισμένου και παναρισμένου, τηγανητές πατάτες και καραμελωμένο μπέικον), τα απόλυτα χορταστικά old time classic σάντουιτς, με δύο καλαμάκια, χοιρινό ή κοτόπουλο, και άλλα πολλά. Να τσεκάρετε τις προσφορές μενού στα burgers και να επιλέξετε είτε ένα από τα στυλάτα βαρέλια για να απολαύσετε το γεύμα σας, είτε πάρτε το μαζί για το σπίτι, είτε παραγγείλετε το μέσω Efood και Wolt.

INFO

Κυριακή, Δευτέρα
 Τετάρτη και Πέμπτη
 19.00 με 02.00
 Παρασκευή και
 Σάββατο 19.00 με 06.00.
 Ιερά Οδός 37, 2103420127
 @ wolfies_streetfood

MOZZART PIZZA

Γνήσια ιταλική πίτσα

Αυθεντική, πεντανόστιμη ιταλική πίτσα, φτιαγμένη όχι μόνο με μεράκι αλλά και με τέχνη! Σε αυτήν, άλλωστε, χρωστάει και το όνομά της, το οποίο αποτελεί τον συνδυασμό των λέξεων mozzarella και art. Πολλές φορές η συνταγή της επιτυχίας είναι απλή, δεν χρειάζονται πολλά πολλά: ποιοτικές πρώτες ύλες, που στο Mozzart έρχονται τόσο από την Ιταλία όσο και από Έλληνες παραγωγούς, φαντασία και, όπως είπαμε, τέχνη. Χωρίς αυτήν, το χειροποίητο ζυμάρι, που ωριμάζει 48 ώρες, δεν θα γινόταν τόσο νόστιμο! Θα βρείτε 12 τέλειες επιλογές, σαν την Corra με σάλτσα ντομάτας, μοτσαρέλα, corra και προβολόνη, αλλά και τη Vegana με σάλτσα ντομάτας, μελιτζάνα, μπρόκολο και κρεμμύδι, αλλά και τρεις ολόφρεσκες σαλάτες! Καθημερινά 12.00 με 24.00, delivery με Wolt και Efood.

INFO

Χρυσοσπηλιωτίσσης 1
πλατεία Κλαυθμώνος
2103214183 / 25ης Μαρτίου 9
Χολαργός, 2106547190
f mozzartpizza
@ mozzart.athens

PASTA BOX

Αν είσαι μακαρονάς, πέρα από εδώ!

Άνοιξε το περασμένο Πάσχα και επαναπροσδιόρισε την έννοια του street food στο κέντρο της πόλης. Η φιλοσοφία του Θοδωρή Ξυπάκη, σεφ στην Ελλάδα και το εξωτερικό εδώ και 30 χρόνια, είναι ξεκάθαρη: ολόφρεσκα χειροποίητα ζυμαρικά από ελληνικό σιμιγδάλι, τα οποία φτιάχνονται καθημερινά εδώ, με κλασικές συνταγές από διάφορες χώρες αλλά και πιο μοντέρνες δημιουργίες. Το αποτέλεσμα είναι πραγματικά πεντανόστιμο και αληθινά value for money. Να δοκιμάσετε οπωσδήποτε την κλασική καρμπονάρα, αλλά και γεύσεις όπως τα εξαιρετικά λαζάνια, τα φοβερά Panini σάντουιτς, αλλά και τα υπέροχα γλυκά! Καθημερινά 12.00 με 02.00 – και delivery με Efood και Wolt.

INFO

Θεμιστοκλέους 78, Εξάρχεια
2103806558
f PastaBox

ROBIN BELGIAN STREET FOOD

Το hot spot για σάντουιτς στον Νέο Κόσμο

Το Ρόμπιν, το απόλυτο street food στέκι της γειτονιάς, που βρίσκεται ακριβώς απέναντι από το δημοφιλές Μπάτμαν, ενάμιση χρόνο τώρα έχει αποκτήσει τη φήμη του για κάποια από τα πιο νόστιμα σάντουιτς της πόλης. Υπεύθυνος για τη νοστιμιά είναι ο Γιώργος Τρουμουλιάρης, με σημείο αναφοράς το Βέλγιο, που προσφέρει την απόλυτη φιλοσοφία του homemade sandwich. Με εκλεκτά κρέατα και αφράτο ψωμάκι ημέρας, που προμηθεύεται από τον κρεοπώλη και τον φούρναρη της γειτονιάς, ετοιμάζει τις πιο γευστικές προτάσεις. Θα επιλέξεις ανάμεσα σε σιγομαγειρεμένο pulled pork, πανσέτα, μπιφτέκι μοσχάρι – υπάρχει και επιλογή vegan –, θα προσθέσεις μία από τις βέλγικες σαλάτες και οπωσδήποτε θα συνοδεύσεις με τηγανητές πατάτες ολόφρεσκες, που τηγανίζονται δύο φορές σε ειδικές συνθήκες, για να έχουν την απίστευτη γεύση που θα λατρέψεις!

INFO

Θεοδώρητου Βρεσθένης 31
Νέος Κόσμος, 2109224349
@ robin_athens

PIZZA YESS!

Η πίτσα όπως πρέπει!

Πίτσα από τις λίγες, φτιαγμένη από ανθρώπους που αγαπούν αυτό που κάνουν και βγάζουν όλο το μεράκι τους στην κουζίνα! Το πρώτο βήμα είναι οι άριστες πρώτες ύλες σε κάθε παρασκευή κι από εκεί και μετά δουλεύουν η τέχνη και η φαντασία. Φοβερές πίτσες σε τρία διαφορετικά μεγέθη, με εννέα διαφορετικές χειροποίητες ζύμες, με πεντανόστιμη home made σάλτσα ντομάτας. Κι αν οι πίτσες είναι οι πρωταγωνιστές του μενού, η ομάδα ολοκληρώνεται με κάποιες ακόμα γεύσεις που κι αυτές θα σας μείνουν αξέχαστες, όπως χορταστικά burgers, λαχταριστά γίγας πείνιρλί, τέλειες pasta, κλαμπ σάντουιτς, ολόφρεσκες σαλάτες και άλλα. Να πάτε, καθημερινά 12.30 με 00.30 ή να απολαύσετε όλα αυτά τα γευστικά θαύματα με delivery.

INFO

Αγωνιστών Στρατοπέδου
Χαϊδάρη 106, Χαϊδάρη
2105812624
www.yesspizza.gr

Ο ΝΙΚΟΣ

Οι χειροποίητες τυρόπιτες που λατρεύει η Νέα Σμύρνη

Κάθε γειτονιά έχει τον δικό της μύθο. Και η Νέα Σμύρνη έχει τον Νίκο. Ιστορικό τυροπιτάδικο από το 1977, που έχει μεγαλώσει γενιές και γενιές. Ακριβώς απέναντι υπάρχει σχολείο. Φανταστείτε πόσα παιδιά, όλα αυτά τα χρόνια, έτρεξαν με λατάρια στον Νίκο για να γευτούν τις νοστιμιές του. Αυτά τα παιδιά, που τώρα μεγάλωσαν, έρχονται ακόμα εδώ, με τα δικά τους πλέον παιδιά.

Τη νόστιμη αυτή ιστορία συνεχίζει σήμερα η τρίτη γενιά της οικογένειας, ο κύριος Πύργος, με απόλυτο σεβασμό στην παράδοση: άριστες πρώτες ύλες,

πολλές φορές από προμηθευτές της γειτονιάς, όλα χειροποίητα, φτιαγμένα καθημερινά εδώ, στο εργαστήριό τους, που τυλίγει τη γειτονιά με μυρωδιές ανενανάληπτες.

Τα must στον Νίκο είναι οι χειροποίητες τυρόπιτες και κρεατόπιτες, πάντα με τη συνταγή που έφερε μαζί του από τη Σμύρνη το 1977 ο παππούς Νίκος. Αλλά υπάρχουν κι άλλα πολλά, όλα τους εκλεκτά. Σαν την κρεατόπιτα με τυρί, την εξέλιξη της παραδοσιακής κρεατόπιτας που πάντα μαγειρεύεται με μοσχαρίσιο κιμά. Και ο κατάλογος είναι μακρύς. Βάλτε με το μυαλό σας αγαπημένες γεύσεις: αξέχαστες λουκανικόπιτες, φοβερά πείνιρλί, υπέροχες πίτσες, κασερόπιτες που θα αγαπήσετε, ζαμπονοτυρόπιτες των παιδικών μας χρόνων, αλλά και η εξαιρετική κοτόπιτα, φτιαγμένη με δική τους συνταγή, με φιλέτο κοτόπουλο και πολύχρωμες πιπεριές.

Φυσικά, θα βρείτε και κάποιες γλυκές επιλογές, σαν τη σπιτική μπλόπιτα, την μπουγάτσα, διάφορα κέικ και κρουασάν, τα οποία μπορείτε να συνοδεύσετε, όπως και τις αλμυρές γεύσεις, με καλοφτιαγμένο καφέ. Καθημερινά ανοικτά από τις 06.30 έως τις 21.00.

INFO

Κωνσταντίνου
Παλαιολόγου 36
Νέα Σμύρνη
2109356865
www.onikos.gr
nikostyropita

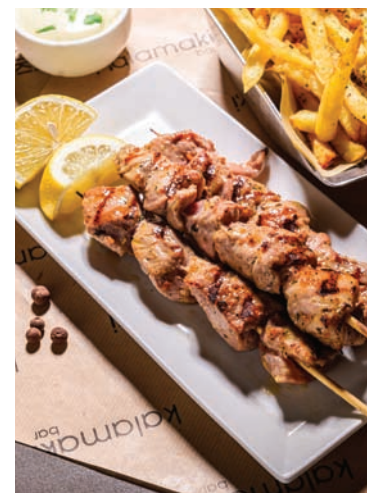
ΚΑΛΑΜΑΚΙ BAR

Εκλεκτή value for money
κρεατοφαγία στο Κουκάκι

Στο Κουκάκι, εδώ και 15 χρόνια, αποτελεί σημείο αναφοράς για ποιοτική, value for money κρεατοφαγική εμπειρία. Στον δημοφιλή πεζόδρομο της Δράκου, εκεί που σε αφήνει το μετρό στο σταθμό Συγγρού Φιξ, προσφέρει αυτό ακριβώς που λέει το όνομά του: νόστιμα, ζουμερά, λαχταριστά και σωστά ψημένα καλαμάκια με κρέας εκλεκτής ποιότητας, που προμηθεύονται από τα πιο καλά κρεοπωλεία της πόλης. Χοιρινό, κοτόπουλο, χειροποίητο κεμπάπ, αλλά και καλαμάκι μοσχαρί ή αρνί που φτιάχνονται στην κουζίνα, ό,τι κι αν αγαπάς, θα το απολαύσεις μέχρι την τελευταία μπουκιά.

Εκεί, στην όμορφη σάλα αυτού του μοντέρνου ψητοπωλείου με την minimal αισθητική, συναντιέται η παρέα τις καθημερινές και τα Σαββατοκύριακα. Από εκεί θα παραγγείλεις για το σπίτι τα καλαμάκια σου για να περιποιηθείς φίλους και οικογένεια. Ακόμα και η τηγαντή πατάτα είναι μεγάλη υπόθεση στο Kalamaki Bar. Φρέσκια, ημέρας, τηγανίζεται σε καθαρό λάδι, και αυτό το καταλαβαίνεις σίγουρα στη γεύση – ζήτησε τη πασπαλισμένη με τριμμένη φέτα! Αν προτιμάς τις μερίδες, σε περιμένουν εξίσου δυνατές επιλογές, όπως το βουβαλίσιο μπιφτέκι που καταφθάνει πληθωρικό και ασύλληπτα νόστιμο στο πιάτο σου. Το ίδιο ισχύει και αν επιλέξεις T-Bone γάλακτος. Θα συνοδεύσεις την κάθε επιλογή σου με πατάτες, ρύζι ή βραστά λαχανικά. Να θυμάσαι ότι όλα είναι χειροποίητα, ακόμα και οι αλοιφές – μεγάλη υπόθεση το σπιτικό τζατζίκι! Οι σαλάτες είναι πλούσιες, ολόφρεσκες και ιδανικές για να κάνουν παρέα στα ψητά σου. Θα συνοδεύσεις το γεύμα σου με εκλεκτό ελληνικό κρασί, μπίρες ή αποστάγματα και δεν θα φύγεις αν δεν γευτείς και τον φανταστικό σπιτικό κορμό σοκολάτας για επιδόρπιο. Το Kalamaki Bar το βρίσκεις σε όλες τις γνωστές πλατφόρμες για delivery ή και μέσω τηλεφώνου.

INFO

Δράκου 15, Κουκάκι
2110171862
www.kalamakibar.gr
kalamakibar.athens

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

STREET FOOD

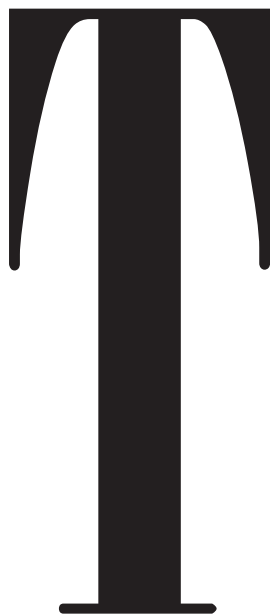

«Επιθυμώ
να είμαι
συνέχεια
ερωτευμένη»

ΕΛΕΝΑ ΤΟΠΑΛΙΔΟΥ

Πρωταγωνιστεί στο «*Αρκάντια*» του Γιώργου Ζώνη, μια ταινία που τολμάει να περιπλανηθεί σε μέρη ανοικτά για το ελληνικό σινεμά. Η γνωστή χορεύτρια και ηθοποιός μάς μίλησε για τον έρωτα, τη μεταφυσική και τα μυστικά της ταινίας, τις προκλήσεις στη ζωή και την καριέρα της.

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

Την πρώτη φορά που πρόσεξα την Έλενα Τοπαλίδου ήταν το 2014 στο «Interruption», το σκηνοθετικό ντεμπούτο του Γιώργου Ζώνη. Σε εκείνο το κινηματογραφικό πείραμα που αναζητούσε τα όρια μεταξύ ζωής και τέχνης, η «Ορέστεια» ξαναδιαβαζόταν με τρόπο που δεν είχε ξανασυμβεί στο ελληνικό σινεμά ή θέατρο. «Ήταν καταπληκτική εκείνη η εμπειρία», μας λέει η Έλενα Τοπαλίδου, «και για αυτό χάρηκα πολύ όταν ο Γιώργος μου ζήτησε να συνεργαστούμε ξανά. Μάλιστα για το «Αρκάντια» αρχικά είχε επιλέξει να μου δώσει έναν άλλον ρόλο –ήταν να κάνω το φάντασμα–, αλλά τελικά πήρα τον ρόλο της χήρας που προσπαθεί να διαχειριστεί την απώλειά της». Είναι η τρίτη φορά που μιλάμε με την Έλενα για κάποια ταινία της. Η πρώτη φορά ήταν πριν από 4 χρόνια για τα «Μαγνητικά πεδία» του Γιώργου Γούση.

Η ταινία, που γυρίστηκε στην εποχή της πανδημίας, ήταν βασισμένη στους αυτοσχεδιασμούς που έκανε η ηθοποιός με τον συμπρωταγωνιστή της, Αντώνη Τσιτσιόπουλο. Θυμάμαι ότι σε μια σκηνή των «Μαγνητικών πεδίων» η Τοπαλίδου οδηγεί το αυτοκίνητό της και ρωτάει τον Τσιτσιόπουλο (ο οποίος επίσης παίζει στο «Αρκάντια» και μάλιστα έχει συμμετοχή σε μια τρομερά τραγελαφική σκηνή) αν πιστεύει στον έρωτα. Εκείνος της απαντά με την εξής... ερώτηση: «Αν σου κόψουν το χέρι μια φορά, θα το έδινες ξανά για να στο κόψουν;» Η Τοπαλίδου χωρίς να το πολυσκεφτεί, με τον αυθορμητισμό και την αμεσότητα που την διακρίνει, απαντάει: «Καλά, άνετα μπορώ να το ξανακόψω».

Το στοιχείο του έρωτα είναι πρωταρχικό για την ηθοποιό. Το είχαμε θίξει και παλιότερα, οπότε το ξαναφέρνω στην κουβέντα μας, με αφορμή το φιλμ στο οποίο η απιστία και η απώλεια πάνε χέρι χέρι. Σε πολλά σημεία του «Αρκάντια» μάλιστα, το κόστος της απιστίας δείχνει πιο βαρύ για τον άνθρωπο που το βιώνει αντί της απώλειας. Είναι όμως έτσι στην πραγματικότητα ή πρόκειται απλώς για μια σεναριακή συνθήκη που εξυπηρετεί την εξέλιξη του δράματος;

«Είναι εξίσου δυνατά και τα δύο. Σε πολλές περιπτώσεις η ένταση και ο πόνος από την απώλεια του εραστή είναι πιο δυνατά συναισθήματα για τον ερωτευμένο, από τη φυσική απώλεια ενός αγαπημένου προσώπου. Κι ο λόγος που συμβαίνει αυτό είναι επειδή το αντικείμενο του ερωτικού πόθου είναι ακόμη εν ζωή. Υπάρχει δηλαδή με τον έναν ή άλλον τρόπο ακόμη στη ζωή του ερωτευμένου». Τη μέρα που κάναμε την κουβέντα μας με την Έλενα, έφυγε από τη ζωή ο Ντέιβιντ Λιντς. Δεν γινόταν να μην κάνω μια παρένθεση για να τη ρωτήσω αν ήταν από τους αγαπημένους της σκηνοθέτες. «Μα αστειεύεσαι; Ο Λιντς ήταν τεράστιος! Τον λάτρευα. Έχω στενοχωρηθεί πάρα πολύ με τον θάνατό του, κι ας ήξερα εδώ και καιρό ότι ήταν πολύ άρρωστος. Η αγαπημένη μου ταινία του είναι η «Ατίθαση καρδιά», επειδή θίγει αυτό που λέγαμε πριν. Έχω τρέλα με αυτό το φιλμ. Δεν υπάρχει

κάτι πιο δυνατό από τον απόλυτο έρωτα. Κι ο Λιντς το αποδίδει τέλεια. Μάλιστα ο χαρακτήρας της Λούλα, που παίζει η Λόρα Ντερν, είναι πολύ κοντινός στον εαυτό μου. Έτσι ακριβώς είμαι κι εγώ: επιθυμώ να είμαι συνέχεια ερωτευμένη. Ο έρωτας θεωρώ ότι είναι η πηγή των πάντων. Άντε, ας μην το παρακάνουμε. Ας πούμε των περισσότερων πραγμάτων στη ζωή. Όμως πραγματικά απορώ πώς μπορεί να ζει κάποιος χωρίς έρωτα...».

Το μεταφυσικό στοιχείο είναι δομικό για το «Αρκάντια». Η ίδια πιστεύει στα μεταφυσικά φαινόμενα; «Ναι, από παλιά είχα μια έλξη για το ανεξήγητο ή το μεταφυσικό. Μετά κι από την απώλεια του πατέρα μου, που ήταν ό,τι πιο σοκαριστικό μου είχε συμβεί στη ζωή, έγινα ακόμη πιο ανοιχτή σε αυτό το ζήτημα. Ακόμη ένας λόγος για την αγάπη μου στον Λιντς».

Όσον αφορά τα επόμενα σχέδιά της μας λέει: «Έχω παίξει σε ένα θρίλερ με τον Μίκι Ρουρκ που έκανε γυρίσματα στην Ελλάδα, ενώ παίζω και σε μία, κατά τη γνώμη μου, συγκλονιστική ταινία του Ηλία Γιαννακάκη, με συμπρωταγωνίστρια την Μπέττυ Βακαλίδου. Το φιλμ αυτό ονομάζεται «Μάχη» κι έχει ως θέμα μια διαφορετική σχέση πατέρα-κόρης. Επίσης παίζω και στην πρώτη ταινία του Ευθύμη Κοσεμούντ Σανίδη με προσωρινό τίτλο «Μικρός θάνατος», που επίσης πέρασα καλά και πιστεύω ότι είναι εξαιρετική. Όμως δεν έχω δει ακόμη υλικό από αυτό το φιλμ, ενώ τη «Μάχη» την είδα πρόσφατα και... έπαθα!» Η καριέρα της σήμερα περιλαμβάνει και αρκετή τηλεόραση αλλά και θέατρο. Μάλιστα, για χάρη μιας παραγωγής του Εθνικού θα κάνει μια προσωπική υπέρβαση. «Θα πάμε με την Κατερίνα Ευαγγελάτου στο Χονγκ Κονγκ για να παίξουμε τον «Ιππόλυτο»».

Της αναφέρω ότι μου μίλησε με θερμά λόγια μια θεατρόφιλη φίλη για την ερμηνεία της σε αυτό το έργο και εκείνη, αντί να κολακευτεί ή να πει κάτι ανάλογο, μου αναφέρει πόσο ανήμπορη νιώθει όταν πραγματοποιεί τέτοια ταξίδια. «Δεν μπορώ να ταξιδεύω τόσο πολλή ώρα με αεροπλάνο. Νομίζω ότι θα σκάσω. Ταξιδέψαμε και πέρυσι στην Κίνα για τον «Ιππόλυτο» και πίστευα ότι θα πάθω κάτι. Ταξίδι 25 ωρών με το αεροπλάνο δεν το αντέχω. Με πιάνει μεγάλη δυστυχία και απελπισία».

Άραγε θα άλλαζε κάτι στις επαγγελματικές επιλογές που έχει μέχρι σήμερα στη ζωή της; «Όχι, τίποτα απολύτως, επειδή θεωρώ ότι όλα γίνονται για κάποιον λόγο και χάρη σε αυτές τις επιλογές έχω φτάσει μέχρι εδώ σήμερα. Ακόμη και τον χορό θα κρατούσα παρ' ότι δεν διδάσκω φέτος στη Λυρική και μου λείπει πολύ. Ειδικά οι μαθητές μου μου λείπουν πάρα πολύ. Όμως δεν μπορείς να τα κάνει όλα μαζί. Αναγκαστικά έχω αποτραβηχτεί από τον χορό, που είναι η μεγάλη μου αγάπη, και τελικά, μάλλον είναι σωστό όπως γίνεται όλο αυτό, με την τωρινή ενασχόλησή μου με τον κινηματογράφο και το θέατρο». Αλλά ποιο από τα δύο προτιμά; «Μα και τα δύο. Και η τηλεόραση μου αρέσει πολύ. Νομίζω όμως ότι το σινεμά μου ταιριάζει περισσότερο, παρ' ότι και στο θέατρο βρίσκω στοιχεία που με ιντριγκάρουν αφάνταστα».

Τελικά το μπαμ στην καριέρα της έγινε με την επιτυχία των «Μαγνητικών πεδίων»; «Κοίταξε, στο θέατρο τα πράγματα είχαν πάρει τον δρόμο τους και δεν είχα πρόβλημα. Στο σινεμά είναι αλήθεια ότι δυσκολεύτηκε ο χώρος να με δεχτεί. Από αυτή την άποψη, ναι το φιλμ του Γιώργου ήταν ο καταλύτης για να μεταβληθεί αυτή η κατάσταση και να αλλάξει ακόμη και τη σχέση μου με τον κόσμο». Κλείνουμε την κουβέντα μας με τα γυρίσματα του «Αρκάντια». Το ξεχωριστό σημείο για εκείνη ήταν η συνάντησή της με τον Βαγγέλη Μουρίκη, που δεν τον είχε ξανασυναντήσει ποτέ. «Ήθελα να τον γνωρίσω, αφού είχα δει όλες σχεδόν τις ταινίες του και άκουγα πολύ καλά λόγια για εκείνον από κοινούς φίλους ή γνωστούς. Από την πρώτη στιγμή που βρεθήκαμε έγινε το μπαμ. Είχαμε τρομερό δέσιμο με κατευθείαν χιούμορ, όλα βρίσκονταν στο κόκκινο και κάναμε τρομερή πλάκα. Πραγματικά ήταν σαν να έγινε έκρηξη και περάσαμε καταπληκτικά. Αλλωστε οι σκηνές που έχω στην ταινία είναι με τον Βαγγέλη και όποτε πήγαινα για γύρισμα ήμασταν συνέχεια μαζί».

Σε πολλές περιπτώσεις η ένταση και ο πόνος από την απώλεια του εραστή είναι πιο δυνατά συναισθήματα για τον ερωτευμένο, από τη φυσική απώλεια ενός αγαπημένου προσώπου

critic's CHOICE

Όλα όσα φανταζόμαστε ως φως (ALL WE IMAGINE AS LIGHT) ****

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Παγιάλ Καπάντια ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Κάνι Κουσουρούτι, Ντίβια Πράμπα, Τοχάγια Κάνταμ, Χρίντου Χαρούν, Αζίζ Νεντουμανγκάτ

Τρεις γυναίκες διαφορετικών γενεών στη Βομβάη ψάχνουν να βρουν το φως στη ζωή τους. Η πρώτη είναι η σιωπηλή μεσήλικη νοσοκόμα Πράμπα, που έχει παντρευτεί από μικρή ηλικία έναν άντρα τον οποίο δεν ήξερε και έχει να μιλήσει στο τηλέφωνο μαζί του (εκείνος ζει και εργάζεται στη Γερμανία) παραπάνω από έναν χρόνο. Η δεύτερη είναι η εξωστρεφής νεαρή συνάδελφος της Ανού, που έχει ερωτευτεί έναν μουσουλμάνο προκαλώντας τα κουτσομπολιά του περιγυρου. Τέλος, η ηλικιωμένη Παρβάτι βλέπει να τη διώχνουν άδικα από το διαμέρισμά της, καθώς δεν έχει χαρτιά που βεβαιώνουν ότι ζει σ' αυτό εδώ και 20 χρόνια.

Από την Ινδία μάς έρχεται η πρώτη μεγάλη ταινία της χρονιάς. Το «Όλα όσα φανταζόμαστε ως φως» της ηθοποιού και εσκάτωσ σκηνοθέτριας Παγιάλ Καπάντια έγραψε ιστορία πέρυσι στις Κάννες. Δεν είναι μόνο η πρώτη ταινία γυναίκας από την Ινδία που προβάλλεται στο φεστιβάλ, αλλά παραλίγο να κερδίσει και τον Χρυσό Φοίνικα. Τελικά κέρδισε το δεύτερο σημαντικότερο βραβείο του φεστιβάλ, το Μέγα Βραβείο της Επιτροπής. Η Καπάντια υπογράφει ένα αριστοτεχνικό δράμα χαρακτήρων, που καταφέρνει χάρη στον λυρισμό και τη μεστή αφήγηση να μας βάλει βαθιά στην ψυχή αυτών των γυναικών αλλά και της ίδιας της Βομβάης (ή Μουμπαί όπως λέγεται σήμερα) των εικοσιεκατομμυρίων κατοίκων. Η Καπάντια απομακρύνεται αισθητά από την ντοκιμαντερίστικη αντίληψη του πρώτου της φιλμ «A Night of Knowing Nothing», προκειμένου να τονίσει τη γοητεία της νέας ιστορίας με μια ανυπέρβλητη μελαγχολία που δεν γίνεται ποτέ υπερβολική, μελό ή κιτς. Οι συγκινητικές πορείες των τριών γυναικών που κάποια στιγμή θα συγκλίνουν παρουσιάζονται με απaráμιλλη απλότητα αλλά κι ένα συναρπαστικό συγκερασμό ατόφιου κιούμορ, κοινωνικής δράσης και αφοπλιστικής ειλικρίνειας. Η φυσικότητα στην καθημερινότητά τους ενισχύεται με έντονα ονειρικά διαλείμματα (η θαυμάσια σκηνή της Πράμπα στην κουζίνα που αγκαλιάζει το δώρο του συζύγου της ή η σκεάνς με την μπούρκα που φοράει η ινδουίστρια Ανού προκειμένου να συναντήσει κρυφά τον αγαπημένο της), ενώ το σενάριο πετυχαίνει διάνο τον στόχο του. Το «Όλα όσα φανταζόμαστε ως φως» είναι μια διαφορετική ματιά στη θέση της γυναίκας στη σημερινή Ινδία. Σε μια χώρα όπου το ανεξέλεγκτο χάος και η μόνιμη απειλή συμβαδίζουν με τη μαγεία και το όνειρο, τρεις γυναίκες διεκδικούν το δικαίωμά τους στο φως της ζωής. Όλο το θαυμάσιο τελευταίο κομμάτι είναι βγαλμένο, θαρρείς, από το μεγαλειώδες σινεμά του Σατγιαζιτ Ράι και προσφέρει μια διάσταση απολύτρωσης που όμοιά της ίσως να μην έχουμε ξαναδεί τα τελευταία χρόνια στο σινεμά.

ΕΠΙΣΗΣ ▶▶▶ Η νέα ταινία του Ρομπέρ Γκεντιγκιάν τιλοφορείται «Και η γιορτή συνεχίζεται...» (Et la Fête Continue!) **1/2 και στρέφεται γύρω από την προσπάθεια της μεσήλικης Ρόζας (Αριάν Ασκαρίντ) να διεκδικήσει τη δημαρχία της Μασσαλίας. ▶▶ Το παραγωγής 2005 ισραηλινό φιλμ «Συγχώρεση» (Mechilot) του Ούντι Αλόνη περιγράφει την ιστορία ενός εβραϊκής καταγωγής Αμερικανού που αποφασίζει να καταταγεί στον ισραηλινό στρατό. ▶▶▶ Το «Στην κόψη του ξυραφιού» του Χρήστου Ν. Καρακάσιου είναι το πρώτο ελληνικό ντοκιμαντέρ για την πολεμική τέχνη του Κουγκκ Φου.

JUST THE NOTES

Όλα όσα φανταζόμαστε ως φως ****
Μαγικό φως από την Ινδία

A Complete Unknown ***
Bob Dylan like a rolling stone

Λυκάνθρωπος **
Αμαρτία γονέων παιδεύουσι τέκνα

Αρκάντια **1/2
Νεκρός ή και ζωντανός;

Και η γιορτή συνεχίζεται... **1/2
Τυπικός Ρομπέρ Γκεντιγκιάν

Συγχώρεση -
Ο πόλεμος Ισραήλ-Παλαιστίνης συνεχίζεται

Στην κόψη του ξυραφιού -
Ελληνικό Κουγκκ Φου

«ΓΙΑ ΝΑ ΤΡΑΒΗΣΕΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΜΙΑ ΤΡΕΛΛΑ» (A COMPLETE UNKNOWN)

A Complete Unknown ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Τζέιμς Μάνγκολντ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Τιμοτέ Σαλαμέ, Έντουαρντ Νόρτον, Ελ Φάνινγκ, Μόνικα Μπαρμπάρο, Μπρίντ Χόλμπρουκ, Νταν Φόγκερ

Ο 19χρονος Μπομπ Ντίλαν είναι στις αρχές των 60s το ανερχόμενο αστέρι της αμερικανικής φολκ μουσικής. Θα αγκαλιαστεί από τους διοργανωτές του περιφημου φεστιβάλ του Νιούπορτ αλλά και από το κοινό. Όταν όμως ο Ντίλαν αποφασίσει να... αλλαξοπιστήσει μουσικά, οι αντιδράσεις θα είναι σφοδρές.

Το φιλμ του Τζέιμς Μάνγκολντ δεν επιχειρεί –ευτυχώς– να γίνει μια ολοκληρωμένη βιογραφία για τον Ντίλαν. Ο σκηνοθέτης επιλέγει σωστά να ανιχνεύσει τα βασικά στοιχεία της προσωπικότητας του τραγουδοποιού, στην περίοδο της μετάβασής του από τη φολκ στη ροκ. Όμως ο κοφτός τρόπος με τον οποίο ο Ντίλαν άλλαξε μουσικό στρατόπεδο προκάλεσε την οργή των αρχικών θαυμαστών του. Ο Σαλαμέ μεταμορφώνεται θαυμάσια στον Ντίλαν χρησιμοποιώντας όλα τα εκφραστικά μέσα του, ενώ τραγουδά ο ίδιος τα εμβληματικά τραγούδια εκείνης της περιόδου.

Λυκάνθρωπος (WOLF MAN) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Λι Γουανέλ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Κρίστοφερ Άμποτ, Τζούλια Γκάρνερ, Ματίλντα Φερθ, Μπένετικτ Χάρντι, Ζακ Τσάντλερ

Ο άνεργος συγγραφέας Μπλέικ μαθαίνει ότι ο εξαφανισμένος εδώ και χρόνια πατέρας του θεωρείται νεκρός. Θα ταξιδέψει με τη σύζυγο και την κόρη του στο πατρικό του προκειμένου να διευθετήσει οικονομικές εκκρεμότητες, όμως φτάνοντας εκεί θα έρθει αντιμέτωπος με ένα μυστικό.

Είναι θεμιτή η προσπάθεια του Λι Γουανέλ να προσδώσει στη μυθική παράδοση του Λυκανθρώπου στοιχεία ανανέωσης. Δεν μας χάλασε η απόπειρά του να χτίσει την ιστορία του Λυκανθρώπου του πάνω στη σχέση του πρωταγωνιστή με την οικογένειά του. Ειδικά η ευαίσθησία με την οποία ο Μπλέικ δημιουργεί τη δυνατή σχέση με την κόρη του οδηγεί την πλοκή σε μια συνθήκη τρυφερότητας σπάνια σε θρίλερ. Όμως το δεύτερο μέρος παραδίδεται στην ωμή απεικόνιση της μεταμόρφωσης του ανθρώπου σε κτήνος με έναν ατσούμπαλο τρόπο που δεν μπορεί να υποστηρίξει επαρκώς την αρχική επιλογή.

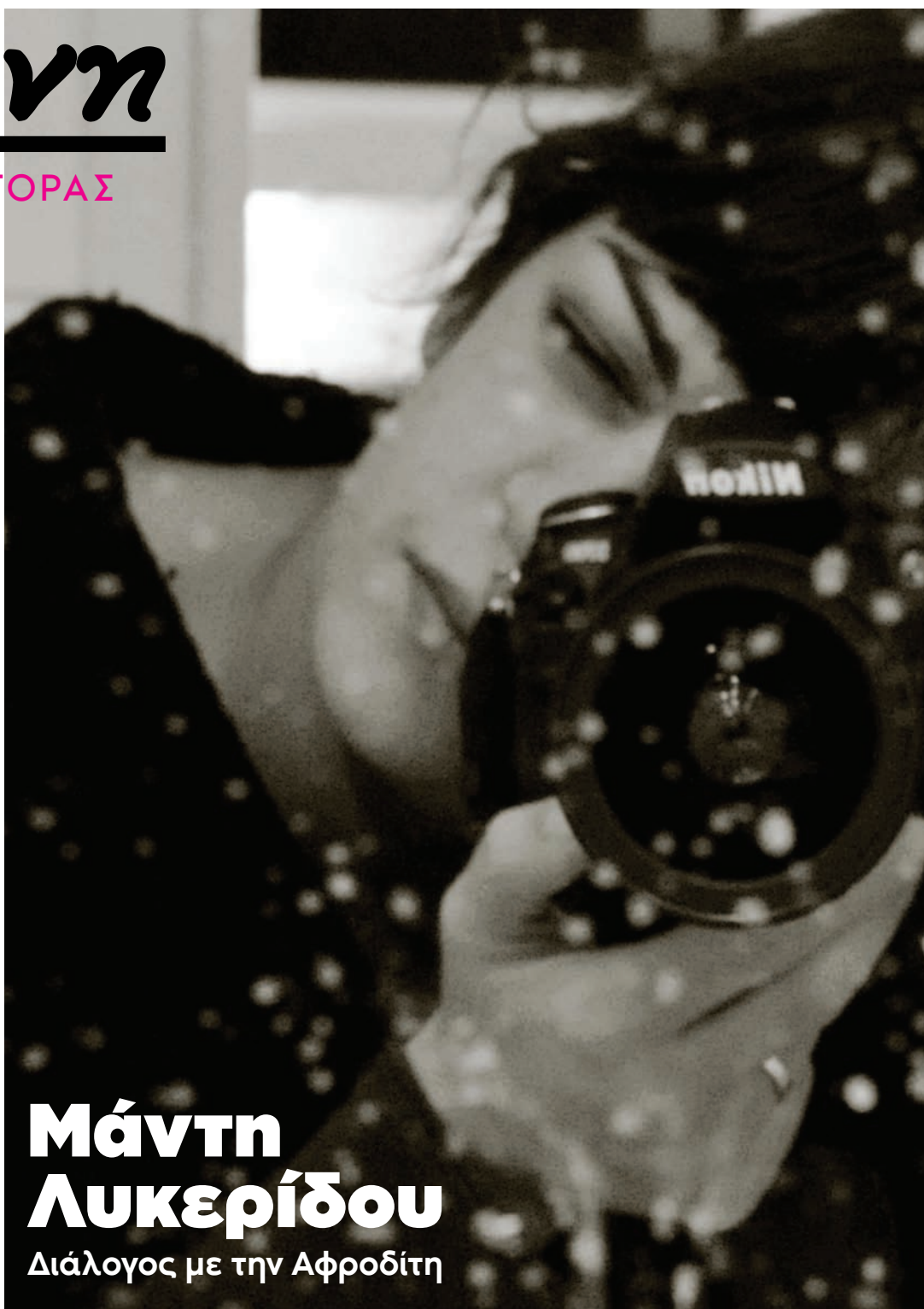
Αρκάντια **1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Γιώργος Ζώης ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Βαγγέλης Μουρίκης, Αγγελική Παπούλια, Έλενα Τοπαλίδου, Νικόλας Παπαγιάννης

Ένας άντρας και μια γυναίκα σκοτώνονται σε τροχαίο κοντά στη λίμνη του Μαρθάνα. Ο σύζυγος της νεκρής καλείται να αναγνωρίσει το άψυχο κορμί της, έχοντας σταθερά δίπλα του το ανήσυχο πνεύμα της, που δεν μπορεί να συνειδητοποιήσει τι ακριβώς έχει συμβεί.

Ο Γιώργος Ζώης υπογράφει ένα μεταφυσικό ερωτικό θρίλερ με θέμα την απώλεια και τις ενοχές. Η συνύπαρξη νεκρών και ζωντανών είναι το ζητούμενο σε τούτη την αλλιώτικη ρομαντική ιστορία, που χτίζεται πάνω σε μια συνεχή αναζήτηση των ορίων μεταξύ ζωής και θανάτου. Το θέμα του απόλυτου έρωτα που μπορεί να νικήσει ακόμη και τον θάνατο αξιοποιείται με ευρηματικότητα, αν και από ένα σημείο και ύστερα η ιστορία επαναλαμβάνεται ώσπου να φτάσουμε στο δυνατό και μελαγχολικό φινάλε.

Μάντη Λυκερίδου

Διάλογος με την Αφροδίτη

Για τους κατοίκους της Μήλου η Αφροδίτη είναι το χαμένο τους παιδί, το ξενιτεμένο

Λίγες μέρες πριν από την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα στην Ελλάδα, ο Γάλλος πρεσβευτής στην Πόλη πρόσφερε στον Λουδοβίκο ΙΗ΄ ένα άγαλμα της Αφροδίτης που Γάλλοι αρχαιολόγοι αγόρασαν από έναν αγρότη στη Μήλο, ο οποίος το είχε βρει στο χωράφι του. Έκτοτε η Αφροδίτη πήρε τη θέση της ανάμεσα στα εκθέματα του Μουσείου του Λούβρου που δεν βρήκαν ποτέ τον δρόμο της επιστροφής στον τόπο τους.

Κάποια χρόνια πριν, ένα κορίτσι από την Αθήνα, με σπουδές στη φωτογραφία, αποφάσισε να πάει για τριήμερο στη Μήλο και να παρακολουθήσει τα γυρίσματα μιας ταινίας, καλεσμένη ενός Γάλλου φίλου της που ήταν ο βοηθός σκηνοθέτη. Τη βραδιά της επιστροφής της στην Αθήνα δήλωσε στην παρέα της ότι δεν θα επιβιβαζόταν στο πλοίο, γιατί την επομένη θα γνώριζε τον έρωτα της ζωής της. Πράγματι, τον γνώρισε στο μικρό ιστιοπλοϊκό που τη μετέφερε στα γυρίσματα την επομένη. Από τότε, η Μήλος έγινε το σπίτι της Μάντης Λυκερίδου και η φωτογραφία ήταν το κομμάτι της παλιάς ζωής της που πήρε μαζί της στο νησί. Εκεί έφτιαξε την οικογένειά της κι αγάπησε τις Αφροδίτες του νησιού. Το φωτογραφικό αποτέλεσμα αυτής της αγάπης ταξίδεψε από τη Μήλο στη Γαλλία και πάλι πίσω, δίνοντας το έναυσμα στους κατοίκους του νησιού να συμμετέχουν σε έναν ανοιχτό διάλογο με τη θεά Αφροδίτη, 200 χρόνια μετά.

Φτάνοντας στη Μήλο, εντόπισες αντίγραφα της Αφροδίτης παντού. Την πρόβαλλαν ως τουριστικό προϊόν;
Δεν το έκαναν για λόγους προβολής, γιατί τη συγκεκριμένη εποχή το νησί δεν ήταν ανεπτυγμένο τουριστικά. Την ένωσαν και τη νιώθουν δική τους, ένα ξενιτεμένο, χαμένο παιδί τους, και με τα αντίγραφα προσπαθούσαν να καλύψουν το κενό της απουσίας του.

Και ξεκίνησες να τη φωτογραφίζεις...

Όπου την έβλεπα και με γούπευε το φως της, τη φωτογράφιζα. Όλο αυτό κατέληξε σε μια έκθεση στο Σπίτι της Αφροδίτης. Κατά τη διάρκειά της, από τις συζητήσεις με τους κατοίκους συνειδητοποίησα τη βαθιά συναισθηματική σύνδεσή τους με την Αφροδίτη. Στη συνέχεια οι «Αφροδίτες της Μήλου» ταξίδεψαν ως στη Γαλλία, στην Αρλ.

Πώς ήταν η υποδοχή τους από το γαλλικό κοινό;

Πολύ θερμή. Οι Γάλλοι αγαπούν την τέχνη και οι φωτογραφίες τούς άρεσαν, χωρίς όμως να τις συνδέουν απαραίτητα με την ιστορία της Αφροδίτης. Ήξεραν την Αφροδίτη της Μήλου, αλλά δεν γνώριζαν ότι Μήλος είναι το όνομα του νησιού της.

Μίλησέ μας για το πέρασμα από τις «Αφροδίτες της Μήλου» στο συμμετοχικό έργο «Διάλογος με την Αφροδίτη».

Το 2020, με αφορμή τα 200 χρόνια από την εύρεση του αγάλματος, είχαν προγραμματιστεί διάφορες εκδηλώσεις στο νησί, που ακυρώθηκαν λόγω της πανδημίας. Τότε έκανα ένα open call στις τοπικές εφημερίδες, όπου οι συμμετέχοντες καλούνταν να επιλέξουν μία από τις φωτογραφίες μου από τις «Αφροδίτες της Μήλου» και να επέμβουν

πάνω της με το μέσο που αυτοί ήθελαν. Οι φωτογραφίες πέρασαν από τον έναν στον άλλον και ο καθένας πρόσθεσε τη δική του «φωνή» σ' αυτόν τον δημιουργικό «διάλογο» με την Αφροδίτη.

Υπήρξε ανταπόκριση;

Συμμετείχαν 132 κάτοικοι και ήταν πολύ μεγάλη τιμή που με εμπιστεύτηκαν. Το καλοκαίρι, που τα περιοριστικά μέτρα χαλάρωσαν, ο «Διάλογος με την Αφροδίτη» παρουσιάστηκε στο «Δημοτικό Σχολείο Θηλέων 1875» και στη συνέχεια στο Παρίσι, στο Maison de la Grèce, ενώ αποτέλεσε μέρος του ντοκιμαντέρ «Venus de Milo - Disarming Beauty» της σκηνοθέτιδας Νατάσα Ζιλέρ.

Ακολούθησε το λεύκωμα «Dialogue with Aphrodite» με τη χορηγία της Γ.Γ. Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής προς το Μεταλλευτικό Μουσείο Μήλου, μια χορηγία που επέτρεψε ο κάθε συμμετέχοντας να αποκτήσει δωρεάν το δικό του αντίτυπο. Πώς αποφάσισες την έκδοσή του;

Αρχικά δεν είχα σχεδιάσει να το εκδώσω, στην πορεία όμως το ενδιαφέρον και η αγάπη του κόσμου με παρότρυναν.

Εκτός από την Αφροδίτη, τη «Μεγάλη Απούσα», όπως τη χαρακτηρίζει ο Ζαν-Φρανσουά Ντιμπός στο λεύκωμά σου, ο φακός σου εστίασε και στα πρόσωπα των παιδιών σου.

Τα παιδιά μου είναι ένα μεγάλο φωτογραφικό κεφάλαιο της ζωής μου, το οποίο ετοιμάζω για να παρουσιάσω σε ένα project που καταγράφει το μεγάλωμά τους στο νησί. Παράλληλα αποτελεί και την καταγραφή μιας εποχής που περνάει ανεπιστρεπτή, καθώς το νησί βρίσκεται σε μεταβατική περίοδο ραγδαίων αλλαγών λόγω του τουρισμού.

Παλαιότερα υπήρξες φωτογράφος γάμων, αλλά όχι συνηθισμένη. Η ματιά σου ακολουθούσε τη φιλοσοφία του πορτρέτου.

Δεν μπορώ να λειτουργήσω ψυχρά. Όταν συναντώ ένα ζευγάρι, προσπαθώ να δω την ομορφιά που βλέπει ο ένας μέσα στον άλλον, να μπω στο δικό τους συναίσθημα. Μετά είναι όλα εύκολα. Αγαπώ τα πορτρέτα και το τελευταίο διάστημα αναλαμβάνω φωτογραφίες ζευγαριών στις ιδιαίτερα μαγευτικές τοποθεσίες της Μήλου, κάτι που πραγματικά απολαμβάνω.

Θα μας μιλήσεις για τις επιμέλειες και τις συνεργασίες που έχεις κάνει;

Από το 2017 επιμελούμαι φωτογραφικές και εικαστικές εκθέσεις, όπως η εικαστική έκθεση «4 Μάν», που συνεπιμελήθηκα με τη Φιλίω Λούβαρη, η «Narratives of Milos», που συνεπιμελήθηκα με την Κατερίνα Καλούδη και κάποιες με τον Φαμπρί Βαλόν, όλες με συμμετοχές Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών. Από τις όμορφες συνεργασίες μου ήταν με την Anemon Productions το 2023, στο πλαίσιο των workshops της διοργάνωσης Foodprint Project, που παρουσιάστηκε στο ΕΜΣΤ, όπου δίδαξα φωτογραφία σε μαθητές στη Μήλο, την Κίμωλο και τη Σέριφο, καθώς και με το Μεταλλευτικό Μουσείο Μήλου, για τη φωτογράφιση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πολιτιστικών δράσεων. Στο Μεταλλευτικό Μουσείο φιλοξενούνται και τα πρωτότυπα του project «Διάλογος με την Αφροδίτη» από το 2021.

Υποστηρίζονται θεσμικά οι πολιτιστικές δράσεις σας;

Δεδομένου ότι απαιτούν κόπο και χρόνο, προσπαθούμε να κάνουμε το καλύτερο δυνατό, γιατί θέλουμε να γίνονται πολιτιστικά δρώμενα, και είναι ευχάριστο που υπάρχουν άνθρωποι που συμπράττουν σ' αυτό. Σημαντική φυσικά είναι και η βοήθεια και υποστήριξη του Δήμου Μήλου και της IMERYS Μήλου.

Υπάρχει κάτι που θα βοηθούσε στην περαιτέρω πολιτιστική ανάπτυξη του νησιού;

Η δημιουργία ενός μόνιμου χώρου τέχνης και πολιτισμού, όπου θα παρουσιάζονται εκθέσεις, θα διοργανώνονται σεμινάρια και ο οποίος θα διαθέτει βιβλιοθήκη φωτογραφίας και τεχνών και θα λειτουργεί ως πολιτιστική κυψέλη, δημιουργώντας ερεθίσματα, ιδιαίτερα στους νέους, για την ενασχόλησή τους με την τέχνη.

Και μια τελευταία ερώτηση. Τι θεωρείς σημαντικό στη φωτογραφία;

Αυτό που θεωρώ σημαντικό στη φωτογραφία είναι το τι επιλέγεις κάθε φορά να δείξεις. Είναι σαν τις σκέψεις. Ενώ κάνουμε χιλιάδες, τελικά επιλέγουμε ποιες θα εκφράσουμε. Όσο πιο ειλικρινής είσαι με τον εαυτό σου, τις σκέψεις και τις εικόνες σου, τόσο πιο απελευθερωμένος είσαι.

Δείτε τη δουλειά της Μάντης Λυκερίδου στο madylykeridou.com

Ροδούλα Γαϊτάνου «Αναπνέω με την όπερα, τη γουστάρω»!

Της ΛΕΝΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Είκοσι επτά χρόνια μετά το τελευταίο της ανέβασμα, «Η δύναμη του πεπρωμένου», η εμβληματική όπερα του Τζουζέπε Βέρντι, επιστρέφει στη Λυρική σε μια νέα εξαιρετικά φιλόδοξη παραγωγή, την οποία υπογράφει η Ροδούλα Γαϊτάνου, μια από τις πιο εμπνευσμένες σκηνοθέτριες όπερας της νεότερης γενιάς. Η δουλειά της χαρακτηρίζεται από βαθιά κατανόηση της μουσικής και του θεάτρου. Συνδυάζοντας την αισθητική με την ψυ-

χολογική εμβάθυνση στους χαρακτήρες, προσφέρει στο κοινό σύγχρονες και προσιτές προσεγγίσεις κλασικών έργων. Λίγες μέρες πριν την πρεμιέρα, η διεθνώς καταξιωμένη Ελληνίδα μοιράστηκε με την Athens Voice τη δική της ανάγνωση στο βερντιανό αριστούργημα και μέσα από μια απολαυστική, εφ' όλης της ύλης κουβέντα, μας ξενάγησε για λίγο στον κόσμο της, τον θαυμαστό κόσμο της όπερας.

«Η δύναμη του πεπρωμένου» με λίγα λόγια

Η ιστορία ξεκινά με τους ερωτευμένους Ντον Αλβάρο και Λεονόρα. Η Λεονόρα, παρ' ότι γνωρίζει για την αντίθεση του πατέρα της, του Μαρκισίου του Καλατράβα, για τον αγαπημένο της, είναι αποφασισμένη να φύγει μαζί του. Όταν όμως, κατά λάθος, ο Ντον Αλβάρο σκοτώνει τον Μαρκίσιου, οι δυο εραστές αναγκάζονται να χωρίσουν, ενώ ο Ντον Κάρλο, ο αδελφός της, ορκίζεται να πάρει εκδίκηση για τον θάνατο του πατέρα του. Χρόνια μετά, ο Κάρλο και ο Αλβάρο συναντιούνται τυχαία, αγνοώντας ο ένας την πραγματική ταυτότητα του άλλου. Οι δύο άντρες μονομαχούν και ο Αλβάρο τραυματίζει θανάσιμα τον Κάρλο. Η Λεονόρα φτάνει για να φροντίσει τον αδελφό της, ο οποίος όμως τη μαχαιρώνει στην καρδιά.

Ένα οικογενειακό τραύμα, ένας έρωτας στα χρόνια του πολέμου

— Στο κάπως μπερδεμένο λιμπρέτο της «Δύναμης του πεπρωμένου», ο Βέρντι θέλει τη μοίρα να κινεί τα νήματα της ιστορίας. Ποια είναι η δική σας ανάγνωση για το πεπρωμένο; Το έργο είναι ένα αριστούργημα. Έχει όντως αρκετές δραματουργικές δυσκολίες, από την άλλη όμως καταπιάνεται με τόσο ισχυρά θέματα που του προσφέρουν αφηγηματική ροή και σύνδεση. Για μένα, ο κεντρικός του άξονας είναι ψυχολογικός. Είναι μια τραυματική οικογενειακή ιστορία. Δύο αδέρφια που από λάθος αλληλοσκοτώνονται, φέρουν, ο ένας προς τον άλλο, δυνατά συναισθήματα: ενοχή, πικρία, μίσος, εμμονή για εκδίκηση – ιδίως από την πλευρά του Ντον Κάρλο.

Στη δική μας εκδοχή, η ιστορία ξεκινά από πιο πίσω, από τον πατέρα και τη μητέρα. Ο πατέρας είναι ένας καρδινάλιος (ενώ στο λιμπρέτο αναφέρεται ως μαρκήσιος) που έχει δημιουργήσει μια άνομη οικογένεια την οποία κρύβει. Όταν η μητέρα, με τον Κάρλο μωρό, αποφασίζει ότι δεν θέλει πια να ζει μακριά από τα μάτια του κόσμου, ο πατέρας τη φυγαδεύει και τη χωρίζει από τα παιδιά της. Έτσι η Λεονόρα, ένα παιδί, αναγκάζεται ουσιαστικά να μεγαλώσει τον μικρότερο αδερφό της. Όλη η ιστορία είναι εκεί, στην όπερα του Βέρντι. Εμείς απλώς παρουσιάζουμε το υπόβαθρό της στην εισαγωγή και έπειτα, η αφήγησή μας ακολουθεί πιστά το κείμενο του λιμπρέτου. Η αρχή της πρώτης πράξης βρίσκει τους ήρωες οκτώ χρόνια αργότερα. Η 20χρονη πλέον Λεονόρα (ο Κάρλο είναι 12) γνωρίζει τον Ντον Αλβάρο, ο οποίος υπόσχεται να της δείξει τον κόσμο, να ζήσουν μαζί έναν έρωτα ηγαίο, γήινο και δυνατό. Ο πατέρας τούς πιάνει, γίνεται μια συμπλοκή και, από λάθος, ο Ντον Αλβάρο τον σκοτώνει. Λίγο πριν πεθάνει, ζητά από τον μικρό του γιο να του ορκιστεί ότι θα εκδικηθεί για κείνον. Από τη μία λοιπόν, έχουμε τη Λεονόρα που δεν παύει να ψάχνει τη μητέρα της, γιατί θυμάται πάντα το τραυματικό γεγονός του αποχωρισμού τους. Από την άλλη, έχουμε τον Κάρλο που, με την εκπλήρωση του όρκου, ψάχνει την αποδοχή του πατέρα του. Για μένα, αυτή η ανάγνωση έχει να κάνει με το πώς τραύματα προηγούμενων γενιών που δεν δουλεύονται, αναπαράγονται, διαιωνίζονται και εντέλει γίνονται το πεπρωμένο μας.

Το πραγματικά ιδιοφυές στον Βέρντι είναι ότι τοποθετεί την ερωτική ιστορία της «Δύναμης του πεπρωμένου», σε πολεμικό σκηνικό. Παρακολουθούμε την αρχή, την εξέλιξη και το τέλος ενός πολέμου. Κι αν στο ιστορικό πλαίσιο του συνθέτη, ο πόλεμος ήταν κάτι θετικό, μια επανάσταση, στην εποχή μας έχει μια πολύ διαφορετική χροιά. Είμαστε αντιμέτωποι με τη φρικαλεότητα, τον μισανθρωπισμό, με τη μεταμόρφωση της ανθρωπίνης φύσης σε κάτι τερατώδες. Στην ανάγνωσή μας, ο πόλεμος αυτός είναι αντανάκλαση της εσωτερικής πάλης των ηρώων, δεν έχει να κάνει με αντίπαλα στρατόπεδα αλλά με το μεταξύ τους...

— Ποιος από τους τρεις χαρακτήρες θα λέγατε ότι έχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον;

Και οι τρεις ή μάλλον και οι τέσσερις χαρακτήρες, μαζί με τον πατέρα-Πάντρε Γκουαρντιάνο. Στη δική μας παραγωγή ο εξαιρετικός Πέτρος Μαγουλάς ερμηνεύει και τους δύο ρόλους. Έχεις δηλαδή και τον πατέρα και την εκκλησιαστική φιγούρα στην οποία η Λεονόρα βρίσκει σκέπη – μια πατρική φιγούρα, μη κακοποιητική, που της δίνει την ευκαιρία να λυτρωθεί. Είναι ένας παραλληλισμός που πιστεύω έχει μεγάλο ενδιαφέρον.

Παίζουμε επίσης πολύ με θρησκευτικά σύμβολα, τα οποία συνδέουν και την πλοκή, όπως και με την ανάγκη της πνευματικότητας. Έτσι όπως το έχω στο μυαλό μου, πάμε τη φρίκη του πολέμου στον εξτρεμισμό της, με δυνατές συνειρμικές εικόνες –ένα στιλ Ιερώνυμου Μπος– που σχετίζονται με τις σημερινές προβληματικές. Η ατμόσφαιρα που προσπαθούμε να δημιουργήσουμε με τα σκηνικά και τα κοστούμια, τότε θυμίζει Αγγελόπουλο και

πότε Φελίνι, πράγματα που μας είναι γνωστά, μια μνήμη κοινή, που τη μοιραζόμαστε.

Εκσυγχρονισμός ή όπερα - παραμύθι;

— Τοποθετείτε την ιστορία της «Δύναμης του πεπρωμένου» στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα, μεταξύ Α΄ και Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η χρονική μεταφορά της πλοκής μιας όπερας είναι ένα χαρακτηριστικό στοιχείο της δουλειάς σας. Πιστεύετε ότι διευκολύνει τη σύνδεση με το σύγχρονο κοινό;

Ένα έργο υπάρχει πάντα γιατί «συνομιλεί» με την εποχή του. Η όπερα, το θέατρο και γενικότερα, κείμενα τα οποία θεωρούνται μουσειακά, παραμένουν ζωντανά γιατί προσφέρονται για διαφορετικές αναγνώσεις. Πώς όμως παρουσιάζεις μια κλασική όπερα; Όπως την ανέβαζαν την εποχή που γράφτηκε; Όπως την ανέβαζαν το 1950; Δεν υπάρχει, πιστεύω, σκηνοθέτης που ετοιμάζει μια παράσταση όπερας και δεν έχει στον νου του το κοινό που θα έρθει να την παρακολουθήσει.

— Υπάρχει βέβαια, ακόμα ένα κοινό που περιμένει να δει στην όπερα εντυπωσιακά σκηνικά και παραμυθένια κοστούμια...

Η όπερα, ως μορφή τέχνης, είναι πολύ παραπάνω από αυτά. Είναι ένα μουσικό θέαμα βασισμένο στο συναίσθημα. Στην όπερα, όλες οι αισθήσεις μας θα πρέπει να βρίσκονται σε αρμονία αλλά και εγρήγορη. Η μεγάλη εικόνα σαφώς χρειάζεται να είναι πιστευτή και καλαίσθητη, ωστόσο η σύνδεση των πρωταγωνιστών με το κοινό γίνεται πάντα μέσω της ερμηνείας του χαρακτήρα που υποδύονται. Με το να δημιουργούν αυτόν τον ήχο, να γίνονται το όχημα για να εκφραστεί η μουσική, μεταμορφώνονται σε σούπερ ήρωες στη σκηνή και σε συνεπαίρνουν. Δεν είναι απλώς τραγουδιστές, είναι ερμηνευτές, ηθοποιοί σε ένα μαραθώνιο δυόμισι ωρών!

Σκηνοθεσία για φωνή, σώμα και ένστικτο

— Συχνά λέγεται ότι η όπερα ζει την περίοδο της «δικτατορίας του σκηνοθέτη». Εσείς πώς καθοδηγείτε τους τραγουδιστές ώστε να υπηρετήσουν το όραμά σας;

Δεν είμαι από τους σκηνοθέτες εκείνους που θέλουν να μεταμορφώσουν τον τραγουδιστή σε κάτι άλλο. Η δουλειά μου είναι μαζί με τους ερμηνευτές. Έχω μια ιδέα για τον χαρακτήρα, ψυχολογική, αλλά το σώμα, η ψυχή, η σκέψη, το ένστικτο είναι δικά τους. Τι σκηνοθεσία πρέπει όχι μόνο να την πιστεύουν, αλλά και να θεωρούν ότι δεν θα μπορούσαν να παίξουν τον ρόλο τους αλλιώς. Αυτό που επιδιώκω είναι να τους δώσω ένα πλαίσιο ώστε να βγάλουν το καλύτερό τους. Κάθε βράδυ θα πρέπει να νιώθουν ασφάλεια αλλά και ελευθερία. Οι σπουδές μου στο εκφραστικό σώμα με βοηθούν να καταλαβαίνω πώς δουλεύει το σώμα όταν κάποιος τραγουδάει, ποια είναι τα πλεονεκτήματα, ποιες οι δυσκολίες του, και να παίζω με αυτά. Κάθε σώμα έχει το δικό του ένστικτο, και στη δουλειά μου με τους τραγουδιστές, με γοητεύει να σμιλεύω αυτό που ενστικτωδώς μου δίνουν.

Η υποκριτική για τον τραγουδιστή της όπερας έχει να κάνει με το πώς συμπεριφέρεται το σώμα κατά την παραγωγή του ήχου και με το πώς ο ίδιος αισθάνεται τον μουσικό του χαρακτήρα. Γι' αυτό πρέπει να είναι πολύ καλά σκηνοθετημένος. Να σας δώσω ένα παράδειγμα: Στην όπερα, ο χρόνος είναι υπερρεαλιστικός, το συναίσθημα «τεντώνεται». Ο ήρωας θα πει το σ' αγαπώ σε 36 μουσικά μέτρα, πρέπει επομένως να βρεις έναν τρόπο ώστε να γίνει πιστευτό, να μη το νιώθεις ξένο. Όταν δεν υπάρχει σκηνοθεσία, ο τραγουδιστής

καταφεύγει συχνά στο λεγόμενο parkandbark, μένει ακίνητος ή κινείται ανάλογα με το πώς τον βλεπεί να τραγουδά, και όχι από μια σκέψη για τον χαρακτήρα ή για τη μουσική.

— Το γεγονός ότι γνωρίζετε σε βάθος τη μουσική, την έχετε σπουδάσει, σας δίνει ένα πλεονέκτημα σε σύγκριση με σπουδαιούς κατά τ' άλλα σκηνοθέτες του θεάτρου, που υπογράφουν παραγωγές όπερας αλλά δεν έχουν μουσικές γνώσεις;

Ο καθένας βρίσκει τον τρόπο του. Ξέρω σκηνοθέτες που έχουν μεγάλη μουσικότητα ενώ δεν ξέρουν μουσική. Προσωπικά πάντως, δεν θα σκηνοθετούσα όπερα αν δεν μπορούσα να διαβάσω την παρτιτούρα. Είναι σαν να κάνεις Σαίξπηρ χωρίς να μπορείς να διαβάσεις το κείμενο. Όλη η δουλειά με τη δημιουργική ομάδα μου είναι πάνω στη μουσική. Αυτή με καθοδηγεί.

Πάθος για την όπερα

— Προέρχεστε από καλλιτεχνική οικογένεια. Πώς επιλέξατε να ασχοληθείτε με την όπερα; Οι γονείς μας, δύο δάσκαλοι πιάνου, ήταν παθιασμένοι με την τέχνη και από πολύ νωρίς μας «εξεθροσαν», εμένα και τις αδερφές μου, στο θέατρο, στη ζωγραφική, στη γλυπτική και φυσικά στη μουσική. Ήμασταν μια οικογένεια που άκουγε διαρκώς μουσική, μιλούσε για μουσική. Όλα αυτά

γράφτηκαν στο υποσυνείδητό μας, επηρέασαν και τις τρεις μας - η μια αδερφή μου είναι βιολίστρια, η άλλη μέτζο σοπράνο. Ο πατέρας μου, για ένα διάστημα, ήταν διευθύνων σύμβουλος στη Λυρική και μας έπαιρνε κάθε βράδυ στο θέατρο. Από πολύ μικρή ηλικία, η όπερα μου ήταν κάτι οικείο, κατανοητό και ενδιαφέρον. Μέχρι τα 10 μου είχα δει καμιά δεκαριά Τραβιάτες κι άλλες τόσες Μπατερφλάι! Οι αναμνήσεις αυτές μου προκαλούν συγκίνηση, ανατρίχιασμα. Το συναίσθημα που είχα σαν παιδί, με καθοδηγεί και σήμερα, αυτό θέλω να μεταφέρω με τη σκηνοθεσία μου. Τι να πω, είμαι παθιασμένη, αναπνέω με την όπερα, τη γουστάρω!

— Πιστεύετε ότι η όπερα σήμερα αφορά ένα περιορισμένο κοινό; Η όπερα είναι πολύ παρεξηγημένη, υποφέρει από κρίσεις που διαμορφώνονται με βάση όχι την εμπειρία, αλλά τη φήμη. Δεν υπάρχει άνθρωπος που να έρχεται για πρώτη φορά στην όπερα και να φεύγει χωρίς να έχει συγκινηθεί. Το μόνο που χρειάζεται για να γίνει η όπερα fun, είναι απλά να έρθει κανείς στο θέατρο και να έχει τη δικιά του προσωπική εμπειρία. Γι' αυτό θεωρώ σημαντικό το να υπάρχει πρόσβαση, να είναι προσιτή για όλους.

— Ζείτε και εργάζεστε στο εξωτερικό. Πώς αισθάνεστε που επιστρέφετε στην Ελλάδα για μια νέα παραγωγή;

Στην Ελλάδα επιστρέφω και νιώθω ότι βρίσκομαι σε μια οικογένεια. Οι άνθρωποι της παραγωγής, οι τεχνικοί, η χορωδία είναι οι ίδιοι που συνάντησα πριν 12 χρόνια, απλώς σε καινούργιες εγκαταστάσεις και σε ένα πλαίσιο πολύ δυνατό και ελπιδοφόρο. Κάθε θέατρο όμως, όχι μόνο η Λυρική, είναι για μένα οι άνθρωποι με τους οποίους δουλεύω, περνάω καλά, κάνουμε όμορφες παραγωγές. Αυτό είναι το πιο συγκινητικό κέρδος στη δουλειά μας, να φτιάχνεις παντού μικρές καλλιτεχνικές οικογένειες. Παρ' όλα αυτά, το λαϊφστάιλ ενός σκηνοθέτη, όπως και ενός τραγουδιστή όπερας, δεν είναι εύκολο - ιδίως αν είσαι γονιός όπως εγώ. Με μια βαλίτσα στο χέρι, περνάμε από πρότζεκτ σε πρότζεκτ οκτώ μήνες τον χρόνο, αφήνοντας όλα τα άλλα πίσω. Η όπερα είναι μια μορφή τέχνης που απαιτεί πολλά από σένα. Πρέπει να δουλεύεις σκληρά, να την κυνηγάς, να έχεις τα μάτια σου ανοικτά, να μαθαίνεις κάθε μέρα, να έχεις επιμονή, αντοχές και, πάνω απ' όλα, γενναιοδωρία με τους ανθρώπους γύρω σου. Γι' αυτό όταν με ρωτούν αν αξίζει τον κόπο, λέω πάντα «κάν' το, μόνο αν δεν μπορείς να ζήσεις χωρίς αυτό». **A**

ΘΕΑΤΡΟ ΒΕΜΠΟ

Καρόλου 18, Πλατεία Καραϊσκάκη | Τηλ. 2105229519

Ο ΛΑΚΗΣ ΛΑΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΩΝ

ΑΛΕΚΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ & ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝΑΣ ΗΡΩΑΣ ΜΕ ΠΑΝΤΟΥΦΛΕΣ

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΕΖΟΣ

ΠΑΙΖΟΥΝ

ΠΑΥΛΟΣ ΟΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΡΘΕΝΑ ΧΟΡΟΖΙΔΟΥ
ΤΑΣΟΣ ΠΑΛΑΝΤΖΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΡΚΑΛΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΡΑΦΑΛΗΣ ΘΡΑΣΟΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΩΑΝΝΑ ΑΝΕΜΟΓΙΑΝΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
ΦΑΙΔΡΑ ΣΚΛΗΡΗ ΛΑΖΑΡΙΑ ΣΑΖΕΪΔΟΥ

ΣΚΗΝΙΚΑ ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΑΒΑΛΑΣ ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΦΩΤΙΣΜΟΙ ΝΙΚΟΣ ΒΛΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΕΖΟΣ
ΒΟΗΘΟΣ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗ ΣΤΕΛΙΝΑ ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΟΥ

ΠΡΟΠΩΛΗΣΗ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

more.com

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ATHENS VOICES ATHENS VOICES GR

© ALEX CHAROVAS

Γιώργος Βάλαρης

«Αισθάνομαι χρέος να μεταλαμπαδεύσω το έργο του Μίκη Θεοδωράκη και στις επόμενες γενεές»

Ο Γιώργος Βάλαρης μας μίλησε για την «Όμορφη πόλη», για την προσωπικότητα του Μίκη Θεοδωράκη, καθώς και για το μυστικό των επιτυχημένων παραγωγών του

Της ΝΙΚΗΣ-ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΣΚΙΝΑ

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «ΟΜΟΡΦΗ ΠΟΛΗ», ΠΟΥ ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ ΣΤΟ ΠΑΛΛΑΣ, από τις 31 Ιανουαρίου έως τις 9 Φεβρουαρίου με ένα επιτελείο κορυφαίων ερμηνευτών, σηματοδοτεί κατά κάποιον τρόπο το πρώτο μεγάλο αφιέρωμα με αφορμή τα 100 χρόνια από τη γέννηση του Μίκη Θεοδωράκη, μια και υπήρξε η τελευταία του παράσταση. Γι' αυτή την παράσταση μιλήσαμε με τον δημιουργό Γιώργο Βάλαρη, ο οποίος μοιράστηκε μαζί μας το πώς εμπνεύστηκε το έργο, τη σχέση του με τον Μίκη αλλά και την άποψή του για την εξωστρέφεια του ελληνικού πολιτισμού.

Η «Όμορφη πόλη» ανοίγει το αφιέρωμα για το Έτος Μίκη Θεοδωράκη. Πώς νιώθετε γι' αυτό; Υπάρχουν διαφορές σε σχέση με το ανέβασμα του 2020; Χαίρομαι που η «Όμορφη πόλη» ανεβαίνει ξανά με αυτή την αφορμή του αφιερωματικού Έτους Μίκη Θεοδωράκη, καθώς ήταν η τελευταία παράσταση που υπέγραψε και ο ίδιος αλλά και παρακολούθησε εν ζωή. Για μένα είναι τεράστια η συναισθηματική φόρτιση καθώς ανακαλώ τις εικόνες και τα συναισθήματα της πρεμιέρας του 2020, μια και είχα την τιμή να την παρακολουθήσω δίπλα του στο Μέγαρο Μουσικής στην πρεμιέρα.

Αισθάνθηκα, δεν σας κρύβω, ότι βίωσα πολύ μεγάλη χαρά και ευτυχία, κάτι που αποτύπωσε άλλωστε και στο κατοπινό σημείωμά του. Οπότε ήθελα διακαώς να ξανασυστήσω αυτή την εμβληματική παράσταση, που ο κόσμος και οι κριτικοί αγάπησαν τόσο πολύ, και τώρα με αυτή την αφορμή.

Στο δεύτερο αυτό ανέβασμα έχει γίνει ένα μικρό ρετούς στα κείμενα και στις επιλογές των τραγουδιών αλλά και στο εικαστικό του περιβάλλον! Άλλωστε, πέρα από τον Δημήτρη Μπάση, άλλαξαν όλοι οι ερμηνευτές, και αυτό από μόνο του σηματοδοτεί αλλαγή, μια και κάθε καλλιτέχνης φέρει το ειδικό του βάρος. Ευχαριστώ όλους τους εξαιρετικούς και σημαντικούς καλλιτέχνες που αποδέχτηκαν την καλλιτεχνική μου πρόταση και νιώθω ιδιαίτερα ευτυχής και τυχερός, καθώς αποτελούν ιστορία της πολιτιστικής μας σύγχρονης ιστορίας. Τέλος, έπρεπε να κρατήσω τη δομή του πρώτου ανέβασματος, που βρήκε συγκινητικά σύμφωνο και τον Μίκη Θεοδωράκη.

Πώς ξεκίνησε το όλο project; Η ιδέα να αναβιώσω τη θρυλική παράσταση του 1962 μου ήρθε αιφνίδια. Με συγκρατημένη αισιοδοξία, πήγα να συναντήσω και να ζητήσω τα δικαιώματα

από τον Μίκη Θεοδωράκη, έχοντας και τη βοήθεια της Μαργαρίτας, της κόρης του, που υπήρξε πάντα σύμμαχος και με την οποία εξακολουθούμε να έχουμε μια πολύ σπουδαία επαφή. Εκείνος μου έδειξε αμέσως εμπιστοσύνη, καθώς γνώριζε τον πρότερο επαγγελματικό μου βίο. Παράλληλα, η προσωπικότητά του –το γνωρίζουν όσοι τον είχαν συναντήσει– εμπειρείχε το αίσθημα της γενναιοδωρίας προς νεότερους ανθρώπους που τιμούν την τέχνη και τη μουσική.

Ήταν επιθυμία του ίδιου να μην κρατηθεί τίποτα από την πρώτη «Όμορφη πόλη» του 1962, καθώς ήταν επιθεώρηση και «θα ήταν πάρα πολύ ανεπίκαιρο», όπως ανέφερε. Η άλλη επιθυμία του ήταν να επανασυστήσω την «Όμορφη πόλη» με τις επιτυχίες που προέκυψαν στην πορεία και που αγαπά ο κόσμος. Έτσι για μένα ξεκίνησε ένα ταξίδι που διήρκεσε 8-9 μήνες. Μελέτησα όλα τα συγγράμματα, τις αυτοβιογραφίες του, την ιστορία του, το σύνολο του μουσικού του έργου. Και επέλεξα να δημιουργήσω μια σύγχρονη ελληνική τραγωδία με σπονδυλωτό χαρακτήρα, με την έννοια ότι υπάρχει χορός και παθόντα πρόσωπα, που είναι οι χαρακτήρες που υποδύονται οι ηθοποιοί. Αλλά ο κύριος κορμός είναι τα τραγούδια. Επίσης μια καινοτομία είναι ότι παρουσιάζεται για πρώτη φορά στη σκηνή η ποίηση του Μίκη Θεοδωράκη. Και αυτό ήταν κάτι που είχε ενθουσιάσει και τον ίδιο, μια και αποτελεί ένα απόσταγμα και έργο πολλών περιόδων ιδιαίτερων και δύσκολων για εκείνον. Η παράσταση οδήγησε σε μια πολύ ιδιαίτερη σχέση μαθητευόμενου-δασκάλου που εμπιστεύεται στον μαθητή του τη διάδοση του έργου του στο μέλλον. Γι' αυτό και, όσο υπάρχω καλλιτεχνικά, αισθάνομαι χρέος να υπηρετώ και να μεταλαμπαδεύω το έργο του στις επόμενες γενεές.

Πώς θα περιγράφατε την προσωπικότητα του Μίκη Θεοδωράκη όπως εσείς τον γνωρίσατε;

Θα μείνω στα πρώτα συναισθήματα της γνωριμίας μας, που είχαν να κάνουν με το δέος που νιώθει ένας συνθησιμένος άνθρωπος μπροστά σε μια συναρπαστική, σαγηνευτική προσωπικότητα με ιδιαίτερη ευστροφία και δεινότητα ρήτορα συνδεδεμένου με την ιστορία ενός ολόκληρου έθνους. Το δέος παρέμεινε πάντα και δεν θα τον ξεχάσω ποτέ. Όνειρό του να σκηνοθετήσω τα συμφωνικά του έργα και τις όπερές του, που αγαπούσε πολύ.

Τα επόμενά σας σχέδια;

Όλα αυτά τα χρόνια που καταπιάνομαι με μουσικά έργα, θέλω να προχωρώ κάθε φορά ένα βήμα παραπάνω και να δίνω στο κοινό, που με στηρίζει με συνέπεια πολλά χρόνια τώρα, κάτι καινούργιο, ώ-

στε να επαναπροσδιορίζω αυτή τη σχέση εμπιστοσύνης. Δεν μπορώ να κρύψω την αγάπη που έχω στο αμερικανικό θέατρο, στα μιούζικαλ, τα οποία με «μεγάλωσαν» καλλιτεχνικά. Προσπαθώ όμως να τα μεταφέρω με έναν τρόπο που να ενσωματώνονται στη δική μας κουλτούρα, με τη μέγιστη ποιότητα που μπορώ να παρέχω και ως παραγωγός. Το επόμενο μου βήμα είναι σίγουρα μιούζικαλ, ένας πολύ μεγάλος τίτλος –πάλι– από το εξωτερικό, όπως και ένα project δικής μου έμπνευσης με διεθνή χαρακτήρα, μια σύμπραξη διεθνών δυνάμεων.

Πώς συντελείτε με τις παραγωγές σας στην εξωστρέφεια του ελληνικού πολιτισμού;

Θεωρώ ότι το μεγάλο οπλοστάσιο της χώρας μας είναι ο πολιτισμός και προσπαθώ να τιμήσω με κάθε τρόπο την εξωστρέφειά μας, με το μουσικό θέατρο ως βασικό όχημα. Αυτό προσπαθούμε να πετύχουμε και με την παγκόσμια περιοδεία της «Όμορφης πόλης». Μετά τις παραστάσεις στο Παλάτι, θα ταξιδέψω σε κάποιες πόλεις της Ελλάδας (Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο Κρήτης) και κυρίως στο εξωτερικό, στην Αμερική, την Αυστραλία αλλά και σε μεγάλες χώρες της Ευρώπης. Να αναφερθώ εδώ ότι όλος αυτός ο προγραμματισμός είναι αποτέλεσμα ιδιωτικής πρωτοβουλίας, ενώ ευελπιστούμε και σε κάποια κρατική επιχορήγηση, ειδικά αφού εντάσσεται στο αφιέρωμα για το Έτος Μίκη Θεοδωράκη. Θα ήθελα να προσπαθήσω και με αυτή την ενέργεια της «Όμορφης πόλης» να γίνουμε ένας εκπρόσωπος του

σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού που θα δώσει το «παρών» στο εξωτερικό. Είναι πολύ ωραίο να φιλοξενούμε ξένους καλλιτέχνες, αλλά νομίζω ότι θα έπρεπε εμείς οι ίδιοι κατ' αρχάς να είμαστε περήφανοι για τα δικα μας πολιτιστικά προϊόντα και να καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια να τα παρουσιάζουμε στο εξωτερικό.

Ποιο είναι το δικό σας μυστικό για μια επιτυχημένη παράσταση;

Το ταλέντο να καταλαβαίνει τι θέλει να νιώσει, ακούσει, αισθανθεί ο κόσμος σε μια συγκεκριμένη χρονική και καλλιτεχνική στιγμή. Αυτό συνδυασμένο με τον απόλυτο σεβασμό στην αλήθεια, με τη σχέση εμπιστοσύνης με το κοινό και με την ωριμότητα που οφείλω στους σπουδαίους δασκάλους που είχα, οδηγεί στο να αισθάνομαι πώς μπορεί να υπάρξει μια συνταγή επιτυχίας. Αλλά είναι και το ένστικτο... Θα κλείσω λέγοντας ότι το μεγαλύτερο μυστικό επιτυχίας είναι να συνειδητοποιήσεις ότι το θέατρο είναι συνεργασία. Η ισότιμη συνεργασία με σημαντικούς συνεργάτες με οδηγεί πάντα στο σπουδαιότερο αποτέλεσμα.

© ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΦΑΜΑΝΔΛΗΣ

Ραφίκα Σαουίς

«Αυτό που με απασχολεί πιο πολύ είναι η έννοια και η σπουδαιότητα του ανήκειν»

Η καλλιτεχνική διευθύντρια του Μικρού Γκλόρια, με σπουδαία πορεία στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, μας μίλησε για το πώς ορίζει το θέατρο σήμερα

Της ΝΙΚΗΣ-ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΣΚΙΝΑ

Η Ραφίκα Σαουίς, βραβευμένη το 2018 με το βραβείο Ίψεν για την καλύτερη δραματουργία και σκηνοθεσία, έχει αποδείξει την αξία της ως καλλιτέχνης με διεθνή αναγνώριση. Με 15 χρόνια πορείας και σημαντικές συνεργασίες στο βιογραφικό της, έχει αναλάβει τα τελευταία τρία χρόνια τη θέση της καλλιτεχνικής διευθύντριας του Μικρού Γκλόρια, ενός θεάτρου που, χάρη στις επιλογές και την καλλιτεχνική της ηγεσία, έχει ξαναγεννηθεί. Ως ηθοποιό, πέρα από τον «Αγαμέμνονα», θα τη βρούμε σε μια διεθνή γερμανική σειρά, όπου υποδύεται μια Ιρακινή κατάσκοπο, μιλώντας αραβικά. Η σειρά –που προβλήθηκε με επιτυχία στο φεστιβάλ της Κολωνίας– θα είναι διαθέσιμη τον Απρίλιο στην πλατφόρμα Mediathek των ZDF και ARD.

Ραφίκα, από το 2022 είστε καλλιτεχνική διευθύντρια στο Μικρό Γκλόρια. Όταν το αναλάβατε, ήταν κλειστό για κάποιο διάστημα. Ποιες ήταν οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίσατε; Αποφάσισα να δημιουργήσω ένα σύγχρονο και εναλλασσόμενο ρεπερτόριο. Πολυπόσωπο και πολυφωνικό. Κυρίως φρέσκο, με νέες δραματουργίες, νέες και δυνατές φωνές. Κάθε χρόνο επιλέγω τις παραστάσεις βάσει θεματικής, ώστε η μία να οδηγεί στην άλλη, σαν τα κομμάτια ενός παζλ. Προσπάθησα να δημιουργήσω έναν χώρο με ποπ ρεπερτόριο σε έναν εμπορικό δρόμο, την Ιπποκράτους, και μάλλον αυτό λειτούργησε.

Φαίνεται ότι η στρατηγική σας πέτυχε. Μέσα σε λίγα χρόνια, ένας κλειστός χώρος κατάφερε να αποκτήσει μια ταυτότητα ισχυρή, αν κρίνουμε από τα απαντά sold out παραστάσεων όπως το «Μίξερ» ή οι «Στρακαστρούκες» αλλά και άλλες. Ποιο είναι το μυστικό της επιτυχίας σας; Όπως είπα, στηρίχτηκα στον πλουραλισμό και στην οριζόντια διάταξη μεταξύ καλλιτεχνών, κι έτσι επιτεύχθηκε ένα hub. Η δραματουργία στην επιλογή ρεπερτορίου είναι αυτή που δημιουργεί ταυτότητα. Είναι και αυτό ένα συνολικό έργο. Το επιμελητικό έργο, που είναι η καλλιτεχνική διεύθυνση, εμπεριέχει δημιουργία και απαιτεί πολλή δουλειά! Εφερα δράσεις εξωστρέφειας, έργα από ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. αλλά και συμπαραγωγές θεάτρων από το εξωτερικό, όπως το «Τέρας» της Αλεξάνδρας Βουτζουράκη και η «Νέα τάξη πραγμάτων» του Ιβάν Βιριπάγιεφ, αλλά και καινοτόμες νέες παραγωγές και νέους παραγωγούς και δημιουργούς. Μπήκαν πολλά καινούργια πράγματα, και μάλιστα διακαλλιτεχνικά. Περιφέρμας, σωματικό θέατρο, πολυμεσικές παραστάσεις, μουσικό θέατρο. Πολύ σημαντικά βήματα για έναν εμπορικό δρόμο! Αλλά είχαν μάλλον όλα απήχηση στο κοινό. Δημιουργήθηκε έτσι ένα πολυσυλλογικό πρόγραμμα. Η μια παράσταση παρέσυρε την άλλη κι έτσι προκλήθηκε ο θόρυβος που αναγνωρίζετε γύρω από το Μικρό Γκλόρια.

Πώς ορίζετε το θέατρο; Όλες οι παραστάσεις μου περιλαμβάνουν διακαλλιτεχνικά στοιχεία. Η εμπειρία μου στην εικαστική περφόρμανς και η έντονη σωματικότητα το προσδίδουν αυτό. Πολλές παραστάσεις μου έχουν έναν εικαστικό ή έναν πολυμεσικό χαρακτήρα. Έχει προχωρήσει τόσο πολύ η φόρμα του θεάτρου, που ευτυχώς μπορούμε να πειραματιζόμαστε ελεύθερα μ' αυτήν. Μου αρέσει πάρα

πολύ να δημιουργείται ένα σύμπαν και ο θεατής να μπαίνει μέσα στην παράσταση βιωματικά. Να αφαιρείται η απόσταση και να ενεργοποιούνται οι αισθήσεις του.

Ποια είναι η φιλοσοφία πίσω από την παράσταση «Αγαμέμνων: ο κύκλος του αίματος» και πώς αντικατοπτρίζει τη σημερινή πραγματικότητα; Η παράσταση ξεκίνησε το ταξίδι της από το La Mama στη Νέα Υόρκη και συνεχίζει με παραστάσεις στο Ακροπόλ, με στόχο να ταξιδέψει. Είναι μια πολυμεσική παράσταση που εξετάζει τη δομή του «Αγαμέμνονα» του Αισχύλου μέσα από την οπτική της Κλυταιμνήστρας. Η προσθήκη ηχητικών στοιχείων και πραγματικών μαρτυριών δίνει στον θεατή μια αίσθηση της τρέχουσας πραγματικότητας, αναδεικνύοντας θέματα όπως ο εγκλωβισμός και η βία. Η Κλυταιμνήστρα είναι ένας εγκλωβισμένος άνθρωπος, και η ανάγκη μου να αναμετρηθώ με αυτό το έργο πηγάζει από τη σημασία της οντότητας της ύπαρξης.

Γιατί σχεδόν όλα σας τα έργα ως σκηνοθέτρια έχουν στον πυρήνα τους την αρχαία τραγωδία; Αγαπώ πολύ τη φόρμα της αρχαίας τραγωδίας. Έχω σπουδάσει και Φιλολογία εκτός από υποκριτική και η πτυχιακή μου ήταν πάνω στη γλωσσολογική μετάφραση της αρχαίας τραγωδίας. Οπότε είχα την τύχη να έχω δουλέψει πολύ πάνω στην «Ορέστεια» και τις «Τρωάδες», τα κείμενα που μας έδωσαν στο πανεπιστήμιό τότε. Κείμενα που αγάπησα πολύ μέσα από την έρευνα και την κατανόηση και μου αποκάλυψαν έναν ολόκληρο κόσμο. Με ενδιαφέρει πολύ η αρχαία τραγωδία ως είδος, επειδή εμπεριέχει έντονη σωματικότητα και μουσικότητα. Επίσης δεν έχει συγκεκριμένους χαρακτήρες αλλά μιλάει για σύμβολα και έχει εννοιολογικό πλαίσιο.

Ποια θέματα σας εμπνέουν στα έργα σας και πώς αυτά συνδέονται με την εποχή μας; Το κύριο θέμα που με απασχολεί είναι η έννοια του ανήκειν, ειδικά σε σχέση με το προσφυγικό ζήτημα. Αναρωτιέμαι πού ανήκουμε και τι σημαίνει για εμάς η έννοια σπιτί, προσωπικά, κοινωνικά, υπαρξιακά, πολιτικά. Θεωρώ ότι πρώτη γη που κατοικούμε είναι το σώμα μας, και στην ουσία είναι ένα τεράστιο ταξίδι η καταβύθιση στην ύπαρξή μας. Στην παράστασή μου χρησιμοποίησα το ποίημα «Αγαμέμνονας» του Γιάννη Ρίτσου, το οποίο αναφέρεται στην αιωνιότητα που προκύπτει από την απόλαυση των στιγμών – κάτι που λόγω των γρήγορων ρυθμών της ζωής μας έχουμε ξεχάσει. Όπως λέει ο ποιητής, «Ούτε ένα δικό μας δευτερόλεπτο, μέσα στα τόσα μεγάλα καλοκαίρια [...] Δεν αρμενίσουμε». Αυτή η σκέψη ήταν καθοριστική για τη δημιουργία και την κατανόηση του Αγαμέμνονα, για παράδειγμα. Η πάλη του ανθρώπου να ηγηθεί, που συνεπάγεται τον πόλεμο. Πόλεμο μέσα μας, έξω μας, την αλλαγή συνόρων, τις διαρκείς μετακινήσεις, τη στιγμιαία αλλαγή των δικαιωμάτων μας. Πόσα πράγματα ορίζει το εγώ; Μια ελεγεία στο παράλογο. Γι' αυτό η απάντηση για να «αρμενίσουμε για ένα θαλα πιο σημαντικά και κατακτήσεις πιο ένδοξες», όπως λέει ο μεγάλος Γιάννης Ρίτσος, είναι η στάση. Να σταθούμε «να δούμε τον ίσκιό ενός πουλιού» που φαντάζει σαν «μικρή τριήρης [...] μπορεί μ' αυτήν ν' αρμενίζαμε»... Μεγάλο πράγμα ο χρόνος και η διαχείρισή του.

Μου αρέσει πάρα πολύ να δημιουργείται ένα σύμπαν και ο θεατής να μπαίνει μέσα στην παράσταση, να αφαιρείται η απόσταση αλλά και να του δημιουργούνται συναισθήματα και να επηρεάζονται οι αισθήσεις του

© ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ ΣΚΑΦΙΔΑΣ

«Το πήδημα»

Μια εκρηκτική κωμωδία που καταλήγει σε μη αναμενόμενο δράμα, με τρυφερή μουσική από τις Σκιαδαρέσες

Έχει λείψει τα τελευταία χρόνια από τις αθηναϊκές σκηνές αυτή η βίαια ανατρεπτική, νεανική έκρηξη αδρεναλίνης της in-yer-face βρετανικής δραματουργίας του τέλους του 20ού αιώνα. Δραματουργία ενός κόσμου κυνικής βίας, υπερβολών, ανομίας, που υποκρύπτει ανασφάλειες, αποξένωση, αλλοτρίωση και στο βάθος την αναζήτηση επαφής, φιλίας, τρυφερότητας. Μια δραματουργία που, με όπλο της το μαύρο χιούμορ, αντιμετωπίζει την παρακμή της κοινωνίας, σκιαγραφεί τη νεανική απόγνωση, αναδεικνύει την ευαλωτότητα.

Μάγκι Νέβιλ,
«Το πήδημα».
Σκηνοθεσία:
Δημήτρης
Αγιοπετρίτης-
Μπογδάνος.
Θέατρο Πόρτα
από το Θέατρο
του Νέου
Κόσμου.

Του ΔΗΜΗΤΡΗ
ΤΣΑΤΣΟΥΛΗ

Μια εκρηκτική κωμωδία που καταλήγει σε μη αναμενόμενο δράμα φέρνει στα ελληνικά η ζουμερή μετάφραση του **Αντώνη Γαλέου** στο έργο της **Μάγκι Νέβιλ** «*Το πήδημα*» («*The Shagaround*», 1999), την οποία σκηνοθετεί με εκρηκτικούς ρυθμούς ο **Δημήτρης Αγιοπετρίτης-Μπογδάνος**, ενώ τρυφερές νότες προσθέτουν οι μουσικές από τις Σκιαδαρέσες.

Πέντε νεαρές κοπέλες (οι αδελφές Σαλ και Μπεθ, η Ντίλι, η Τζί και η Λίζα), παραμονή Πρωτοχρονιάς, πηγαίνουν να διασκεδάσουν σε ένα μπαρ. Κάποια έχει ήδη χωρίσει, κάποια άλλη διαπιστώνει ότι το αγόρι της, ο Στίβ, την απατά, και τρέμει μήπως τον συναντήσει εκεί με την «άλλη», μια τρίτη βιώνει, υποτίθεται, τη μοναξιά, έχοντας χωρίσει έπειτα από 10 χρόνια γάμου. Μαζεύονται στις τουαλέτες γυναικών, όπου θα φέρουν σχεδόν διά της βίας τον Ματ, πρώην αγόρι της Τζί. Αυτή του ζητάει εκδικητικά να της ξεπληρώσει εδώ και τώρα ένα χρέος πενήντα λιρών. Μέχρι να ικανοποιηθεί το χρέος, καταφέρνει, με τη βοήθεια των φιλενάδων της, να τον κλειδώσει σε μία από τις τουαλέτες. Και ο παραλογισμός αρχίζει, με μια σειρά από κωμικές καταστάσεις που διαδέχονται η μία την άλλη: ο Ματ αντιπροσωπεύει όλους τους άντρες που απατούν με ευκολία τις κοπέλες τους, κι έτσι αρχίζει ένας πόλεμος των δύο φύλων. Είναι άλλωστε χαρακτηριστικός ο ιταλικός τίτλος του έργου, όταν ανέβηκε το 2000 στο Ούντινε: «*Lurido Schifoso Bastardo*», που θα μπορούσε ελεύθερα να μεταφραστεί ως «*Βρομερέ, σκαμμερέ μπάσταρδε*». Ταυτόχρονα, αποκαλύπτονται οι εσωτερικές αντι-

παραθέσεις μεταξύ των φιλενάδων, οι διαφορές τους, οι καλά κρυμμένες προδοσίες. Κι όταν τελικά όλα μοιάζουν να οδηγούνται σε συμφιλίωση, τότε επέρχεται το μη αναμενόμενο δραματικό γεγονός, που δείχνει την ασημαντότητα των όσων προηγήθηκαν.

Η **Μαριάνθη Ράδου** δημιουργεί ένα λειτούργημα όσο και απολαυστικό σκηνικό με γυναικείες τουαλέτες, όπου διαδραματίζεται όλη η δράση, με δυνατότητες μεταμορφωτικών εκπλήξεων, σκηνικό που φωτίζει άρτια στις εναλλαγές η **Σοφία Αλεξιάδου**. Ο **Μάριος Ράμμος** δημιουργεί σύγχρονα και ταυτόχρονα θεατρικά, διαφορετικά για την καθεμιά από τις κοπέλες κοστούμια, χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους.

Τους γυναικείους ρόλους, ισάριθμα μοιρασμένους ως προς τη δράση, αναλαμβάνουν οι πέντε διαφορετικές, αλλά πλήρως εναρμονισμένες μεταξύ τους νεαρές ταλαντούχες ηθοποιοί **Τζωρτζίνα Λιώση** (Τζί), **Νάνσυ Μπούκλη** (Ντίλι), **Νίκη Σκιαδαρέση** (Σαλ), **Όλγα Σκιαδαρέση** (Μπεθ) και **Λυδία Τζανουδάκη** (Λίζα), δημιουργώντας η καθεμιά έναν διαφορετικό κινησιολογικό και λεκτικό κώδικα. Στον αντρικό ρόλο του «φυλακισμένου» Ματ ο εκρηκτικός **Άγγελος-Προκόπιος Νεράντζης** ολοκληρώνει την επιτυχημένη διανομή, η οποία δημιουργεί με συνεχή ενέργεια και νεανικό σφρίγος απολαυστικές σκηνικές καταστάσεις. Η μελετημένη ενορχήστρωση της κινησιολογίας των ηθοποιών οφείλεται στον **Κωνσταντίνο Κουνέλλα**.

Στο όλον, οι ρομαντικές μελωδίες με τους αιχμηρούς στίχους από τις Σκιαδαρέσες, ωραία ενταγμένες στη δράση, προκαλούν αναγκαίες παύσεις, προσφέροντας την άλλη όψη του διάχυτου κυνισμού.

Ο Δημήτρης Αγιοπετρίτης-Μπογδάνος σκηνοθετεί ευφυώς ένα κείμενο γραμμένο προ 25ετίας, δίνοντάς του σύγχρονη λάμψη και καθιστώντας το απόλυτα επίκαιρο μέσω της ακριβούς διευθέτησης των ηθοποιών του, της ευθύβολης ατάκας, του ελεγχόμενου φαρσικού δρώμενου, που διατηρεί το χιούμορ του χωρίς να ξεπέφτει σε ευκολίες, της άμεσης απεύθυνσης προς το, κυρίως νεανικό, κοινό του, το οποίο υποδέχεται δικαιολογημένα ενθουσιωδώς την παράσταση.

Βιβλίο

Επιμέλεια: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

Γιάννης Μπούτος από τον Μελιγαλά στη Βουλή

Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΚΑΨΗ

Το 1944 ο Γιάννης Μπούτος ήταν ένα νέο αγόρι δεκαεννιά ετών. Του έμελλε να ζήσει μια από τις πιο συγκλονιστικές εμπειρίες που μπορεί να έχει ένας άνθρωπος. Ανήκε σε μια από τις ισχυρότερες οικογένειες της περιοχής του, του Μελιγαλά της Μεσσηνίας. Στους προγόνους του συγκαταλέγονταν αγωνιστές τ του 1821, βουλευτές και τοπικοί προύχοι. Ο πατέρας του ήταν βουλευτής, τελευταία φορά εκλεγμένος το 1936 με το κόμμα των Φιλελευθέρων, ενώ και ο ίδιος συνέχισε την οικογενειακή παράδοση. Εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής το 1950 με το κόμμα των Φιλελευθέρων. Το 1961 προσχώρησε στην ΕΡΕ. Στη μακρά θητεία του υπήρξε μέλος των κυβερνήσεων Καραμανλή πριν από τη δικτατορία αλλά και μετά, επί Νέας Δημοκρατίας. Τελείωσε την πολιτική του καριέρα ως βουλευτής επικρατείας του ΠΑΣΟΚ το 1989 και το 1990, ενώ το 1993 διορίστηκε διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος. Πρόσφατα εκδόθηκε ο πρώτος τόμος των απομνημονευμάτων του από τις εκδόσεις Κέδρος, με τίτλο «*Η ζωή μου*». Πρόκειται για μια συναρπαστική αφήγηση μιας ζωής αφιερωμένης στην πολιτική, γεμάτη από αποκαλυπτικά ανέκδοτα για την πολιτική κουλτούρα της χώρας αλλά και για τους πρωταγωνιστές της με τους οποίους είχε την τύχη να συνεργαστεί. Το πιο συναίσθημα φορτισμένο κεφάλαιο, ωστόσο, αφορά το πώς σώθηκε από τη σφαγή στον Μελιγαλά, μια από τις πιο βάρβαρες σελίδες των εμφύλιων συγκρούσεων της περιόδου.

Στον Μελιγαλά, όπως είναι γνωστό, μετά την απελευθέρωση είχαν συγκεντρωθεί περίπου 1.000 μέλη των δωσιολογικών Ταγμάτων Ασφαλείας της περιοχής. Μαζί τους ήταν και μέλη των οικογενειών τους, σε μια απέλπιδα προσπάθεια να γλιτώσουν τη ζωή τους από τα αντίποινα. Στα μέσα του Σεπτεμβρίου, ο ΕΛΑΣ περικύκλωσε την κωμόπολη. Έπειτα από σκληρή μάχη, που κράτησε τρεις ημέρες, οι αντάρτες την κατέλαβαν. Ακολούθησαν εκατοντάδες εκτελέσεις με συνοπτικές ή και καθόλου διαδικασίες. Κατά την επίσημη εκδοχή, έχασαν τη ζωή τους περισσότερα από 3.000 άτομα, κατά την εκδοχή του ΚΚΕ λιγότερα από 1.000. Το βέβαιο είναι ότι σφαγιαστήκαν πολλοί αθώοι. Ήταν η εποχή που το ΚΚΕ είχε στο στόχαστρο καθέναν που μπορούσε να αποτελέσει στήριγμα του αστικού καθεστώτος. «Τραγικό παράδειγμα ανάνθρωπης αγριότητας ήταν η θανάτωση του καλού μας γιατρού Γρηγόρη Μπερσή», γράφει ο Μπούτος. «Τον πήραν από το σπίτι του για να περιθάλψει τους τραυματισμένους αντάρτες, κι όταν πια είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που του επέβαλλε ο όρκος του Ιπποκράτη, τον συνόδευσαν μέχρι το σπίτι του, στην είσοδο του οποίου τον εκτέλεσαν μπροστά στα μάτια της οικογένειάς του». Ανάμεσα στα θύματα ήταν και ο πατέρας του Γιάννη Μπούτου, ο οποίος φυσικά δεν είχε την παραμικρή σχέση με δωσιολογισμό. Οδηγήθηκε μαζί με άλλους 15 στην κεντρική πλατεία της Καλαμάτας, όπου κυριολεκτικά λιντοαρίστηκαν.

Ο ίδιος ο Γιάννης Μπούτος βρέθηκε αποκομμένος από την οικογένειά του λίγο έξω απ' την κωμόπολη. Μαζί με δεκάδες άλλους, αναζήτησε τη σωτηρία, προσπαθώντας να φτάσει σε χωριά που δεν έλεγχε ο ΕΛΑΣ. Οι περισσότεροι συνοδοιπόροι του χάθηκαν, τους βρήκαν και τους εκτέλεσαν οι αντάρτες. Ο ίδιος, ωστόσο, σώθηκε, καθώς τον έκρυψε ένας βοσκός. Έπειτα από πολλές περιπέτειες, τις οποίες ο αναγνώστης παρακολουθεί με κομμένη την ανάσα, κατέφυγε στο σπίτι τοπικού υπεύθυνου του ΕΑΜ σε γειτονικό χωριό, ο οποίος δεν ήταν κομμουνιστής και, το πιο σημαντικό, ήταν οικογενειακός φίλος. Πρόκειται για το πιο δυνατό ισως κεφάλαιο του βιβλίου, η στιγμή όπου οι ανθρώπινες σχέσεις αποδεικνύονται ισχυρότερες από τις πολιτικές αντιπαλοότητες. Καθώς η ΟΠΛΑ έχει μάθει ότι έχει επιζήσει και τον αναζητούν για να τον εκτελέσουν, οι σωτήρες του, μέλη όλοι του ΕΑΜ, του δίνουν μια νέα ταυτότητα και τον κρύβουν. Σε μία από εκείνες τις απίστευτες συμπτώσεις μάλιστα, από αυτές που συμβαίνουν μόνο σε μυθιστορήματα, ο τοπικός υπεύθυνος της ΟΠΛΑ έρχεται μια μέρα στο σπίτι για φαγητό και ο Μπούτος, πετρωμένος, τον ακούει να περιγράφει τον θάνατο του πατέρα του.

Όταν κάπως ηρεμούν τα πράγματα, καταφέρνει να πάει στην Καλαμάτα. Και εκεί το σκληρό επαναλαμβάνεται. Ένας πάνοπλος γενειοφόρος αντάρτης του ΕΛΑΣ, οικογενειακός φίλος όμως κι αυτός, χτυπά την πόρτα του σπιτιού όπου εξακολουθεί να κρύβεται και τους λέει να μην ανησυχούν, θα μείνει φρουρός έξω από την πόρτα για να μην τον πειράξει κανείς! Πράγματι, το έκανε για τέσσερα ολόκληρα μερόνυχτα.

Αυτές οι ισχυρές προσωπικές σχέσεις, που φυσικά σε συνθήκες ειρήνης σήμερα θα τις ονομάζαμε πελατειάδες, αποτελούν τη βάση του πολιτικού συστήματος της εποχής αλλά και τη δύναμη του Γιάννη Μπούτου στην πολιτική. Γράφει χαρακτηριστικά σε ένα από τα πολλά σχετικά αποσπάσματα: «Μπορώ να πω έπειτα από 50 περίπου χρόνια πείρας και γνώσης, ότι η αντίληψή μου αυτή, θεμελιωκά πρωτόγονη αλλά βιολογικά στέρεη, χαρακτήρισε σε όλη την πολιτική μου σταδιοδρομία τη σχέση μου με τους εκλογείς μου. Ήταν σαν να είχα κληρονομήσει το οικογενειακό κόμμα που

είχε ιδρύσει ο αδελφός του παππού μου, Περικλής Μπούτος, στην αφηρημένη του έννοια, αλλά και επωμισθεί την ευθύνη για την ύπαρξη και την ευημερία κάθε συγκεκριμένου μέλους της ευρύτερης πολιτικής οικογένειας». Πολλές φορές βέβαια επιδεικνύει μια αμφιθυμία γι' αυτό το σύστημα. Παραπονιέται ότι τον υποχρεώνει «σε μια ατέρμονη διαδικασία εξηγητήσεων και συμβιβασμών» με σημαντικό «ψυχικό κόστος» και «μεγάλη σπατάλη χρόνου». Νιώθει, ωστόσο, μεγάλη «πικρία και απογοήτευση» όταν «με πολύ λίγες εξαιρέσεις, το σύνολο σχεδόν όσων υπηρέτησα με εγκατέλειψαν στη διαμάχη μου το 1985 με την ηγεσία της ΝΔ». Αλλά βέβαια μιλάμε για τη δεκαετία του '80. Οι σχέσεις ψηφοφόρων και βουλευτών διαμεσολαβούνται πλέον από το κόμμα που παίζει καθοριστικό ρόλο. Ο καιρός των προσωπικών «φέουδων», για να θυμηθούμε την ορολογία της δεκαετίας του '80, έχει περάσει. Αξίζει να σημειωθεί πάντως ότι εκείνα τα χρόνια οι εκλογείς επένδυσαν σε αυτού του τύπου τις σχέσεις, προσδοκούσαν συγκεκριμένα ανταλλάγματα για την ψήφο τους.

Σε ένα διάλειμμα της πολιτικής του καριέρας, ο Μπούτος πήγε στην Αγγλία για σπουδές. Όταν επέστρεψε, μετέφερε με έκδηλο ενθουσιασμό τις εντυπώσεις του από το πολιτικό σύστημα όπου η βασιλίσσα έχει διακοσμητικό ρόλο, τα κόμματα λειτουργούν δημοκρατικά, τηρούνται οι κανόνες και οι θεσμοί είναι σεβαστοί. Οι εκλογείς του τον άκουγαν μάλλον παραξενεμένοι και ακολούθησε ο εξής σχολιασμός από τους κομματικούς του φίλους: «Γιαννούλη, τι πάθαμε! Το χάσαμε το παιδί. Μας το 'φαγε η Αγγλία». Γρήγορα όμως, όπως ο ίδιος λέει, κατάλαβε πού βρίσκεται και φρόντισε να αλλάξει τακτική.

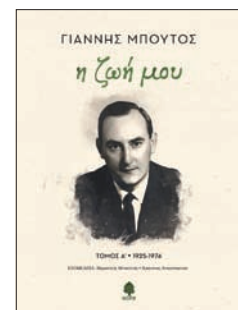
Στις εκλογές του 1946, ο Μπούτος κατεβαίνει για πρώτη φορά ως υποψήφιος της Εθνικής Πολιτικής Παράταξης (ΕΠΕ) των Σοφοκλή Βενιζέλου, Γεωργίου Παπανδρέου και Παναγιώτη Κανελλόπουλου στη Μεσσηνία, χωρίς να καταφέρει να εκλεγεί. Παιρνει όμως μια καλή γεύση της ακροδεξιάς τώρα βίας, καθώς, όπου πηγαίνουν, δεν τους αφήνουν καν να μιλήσουν, ορισμένες φορές και υπό την απειλή των όπλων. «Το πόσο ελεύθερα διεξήχθησαν αυτές οι εκλογές», θα γράψει, «το γνώριζα από πρώτο χέρι». Πρώτη φορά εκλέγεται βουλευτής το 1950, ενώ υπηρετεί στον στρατό, θα χάσει όμως την έδρα στις εκλογές του 1951. Θα εκλεγεί ξανά, με το κόμμα των Φιλελευθέρων, το 1956 και το 1958.

Ως βουλευτής παρακολουθεί πια από μέσα τις πολιτικές εξελίξεις. Στο επίκεντρο βρισκόταν τότε η Βουλή, όπου διεξάγονταν όλες οι μεγάλες αντιπαραθέσεις. «Η ατμόσφαιρα της Βουλής είχε μια πυκνότητα και ένα βάθος που σήμερα απουσιάζει παντελώς», θα γράψει. «Κυριαρχούσαν προσωπικότητες του ύψους του Κ. Καραμανλή, του Γ. Παπανδρέου, του Π. Κανελλόπουλου, του Γ. Καρτάλη, του Αλ. Σβώλου, του Η. Σιριμώκου, του Η. Ηλιού» και πολλών άλλων σημαντικών προσωπικοτήτων. Ορισμένους θα τους γνωρίσει από κοντά. Περισσότερο απ' όλους είχε εκτιμήσει τον Γεώργιο Καρτάλη, για το ήθος του αλλά και για την ευρυμάθειά του. Σε ανάλογα μεγάλη εκτίμηση είχε και τον Παναγή Παπαληγούρα, με τον οποίο συνηπρήξε ως υφυπουργός στο υπουργείο Συντονισμού μετά το 1961. Σ' εκείνες τις εκλογές κατέβηκε με την ΕΡΕ αποχωρώντας από το Κόμμα των Φιλελευθέρων. Στο πλαίσιο των κυβερνητικών του καθηκόντων είχε την ευκαιρία να γνωρίσει τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, που, όπως γράφει, «είχε το μεγάλο προσόν να διαθέτει κοινό νου, ο οποίος δεν ήταν τόσο κοινός, όπως πολλοί νόμιζαν». Σημειώνει

ΠΑΝΩ: Επίσκεψη του δισύδου Κωνσταντίνου στο Υπουργείο Συντονισμού.

ΚΑΤΩ: Επίσκεψη του πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Καραμανλή στο Υπουργείο Συντονισμού.

Γιάννης Μπούτος
Η Ζωή μου, Τόμος Α' 1925-1974
εκδ. Κέδρος

και αυτός τα περίφημα τηλεφωνήματα του Καραμανλή προς τους υπουργούς χωρίς το πρωί, που έδιναν την «εντύπωση στους υπουργούς του ότι από τις 6 το πρωί ήταν σε ενεργητική διέγερση και παρακολουθούσε τα πάντα». Όσο για τον Γεώργιο Παπανδρέου, θα γράψει ότι «πρέπει να ανατρέξει κανείς πολύ πίσω, στην εποχή του Δημοσθένη, για να βρει ρήτορα με τις ικανότητες του Παπανδρέου». Δεν τρέφει την ίδια εκτίμηση για τις αρχηγικές του ικανότητες, σημειώνοντας ότι «οι κυβερνήσεις του Κέντρου ήταν αποτέλεσμα ενός εξισορροπητικού συμβιβασμού μεταξύ των διάφορων ομάδων και των αρχηγίσκων που ήταν μέσα στο κόμμα – κάτι που ήταν βασική αιτία της δυσλειτουργίας τους και της δυσκινησίας τους».

Ξεχωριστό ενδιαφέρον έχει η εμπειρία του ως υποψήφιος με τους συνδυασμούς της ΕΡΕ στις εκλογές του 1961, που έμειναν γνωστές ως εκλογές της βίας και της νοθείας. Ενώ βρίσκεται σε περιοδεία, παίρνει ένα δακτυλογραφημένο έντυπο με κατευθύνσεις εκλογικής προπαγάνδας, στο οποίο, ούτε λίγο ούτε πολύ, ανάμεσα σε

πολλές άλλες μεθόδους επηρεασμού και ψυχολογικής βίας, στις οποίες περιλαμβάνεται και η «ρίψη γιαουρτιού» σε υποψηφίους, έχει ενσωματωθεί και η «πρόκληση τοπικών συρράξεων με ξυλοδαρμούς και άλλα μέσα». Έμεινα «εμβρόντητος», γράφει. Ήταν το σχέδιο Περικλής, για το οποίο πάντως, όπως υποστηρίζει ο Μπούτος, ο Καραμανλής ήταν φοβερά δυσαρεστημένος. Τον άκουσε μάλιστα να λέει στον αρχηγό της Χωροφυλακής Βαρδουλάκη «τι είναι αυτά τα πράγματα που έγιναν, στρατηγέ. Δεν καταλαβαίνετε ότι με κάτι τέτοια υποσκάπτετε το κύρος μου και δημιουργείτε μείζον πολιτικό θέμα;»

Ο Α' τόμος των απομνημονευμάτων καλύπτει την περίοδο ως το 1974. Αναφέρεται στα σημαντικά γεγονότα που απασχόλησαν την Ελλάδα, το μεγάλο του προσόν όμως είναι ότι μεταφέρει το κλίμα και τις συζητήσεις που γίνονταν εντός των τειχών σε όλη τη διάρκεια εκείνης της παραγμένης εποχής. Για όποιον ενδιαφέρεται για την πολιτική μας ιστορία, αποτελεί πολύτιμη μαρτυρία, που βοηθά να καταλάβουμε πολλές από τις σημερινές μας παθογένειες. **Α**

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΜΕ ΑΙΤΙΑ

Ένα ευαίσθητο μυθιστόρημα από τον Σατόσι Γιαγκισάβα

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Πρόσφατα επέστρεψαν από την Ιαπωνία δυο καλοί φίλοι. Καθώς μου αφηγούνταν το ταξίδι τους στη Χώρα του Ανατέλλοντος Ηλίου, καθώς εκτοξευόμουν μαζί τους στα σιωπηλά βαγόνια των bullet trains, καθώς χαϊδεύα τα ελάφια στους δρόμους της Νάρα κι ατένιζα τα κύματα στην Καμακούρα, τους ρώτησα αν είχαν περιπλανηθεί στα στενοσόκακα της συνοικίας Τζιμπόσο.

«Πού είναι αυτό;» ρώτησε ο Πάννης, φιλομαθής όπως πάντα.

«Μα, στο Τόκιο!» αναφώνησα. «Δεν μπορεί να παραλείψατε αυτό το μέρος». (Μεταξύ μας, ούτε εγώ το γνώριζα όταν είχα επισκεφτεί πριν από χρόνια το έθνος των Σαμουράι). «Το Τζιμπόσο», συνέχισα παραληρηματικά, «είναι η γειτονιά όπου βρίσκονται μαζεμένα όλα τα παλαιοβιβλιοπωλεία. Είναι το μέρος με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση βιβλιοπωλείων στον πλανήτη».

«Ε, δεν πήγαμε... Πν άλλη φορά» είπε η Αγγελική.

Εμ, βέβαια, ταξίδευαν πρώτη θέση. Έτσι πήγαινα κι εγώ ξανά, σκέφτηκα. Για την ώρα συνέχισα να τρώω σιωπηλός το σουσί μου.

Τα λέω όλα αυτά για να αναφερθώ στο βιβλίο ενός σύγχρονου Ιάπωνα που μόλις κυκλοφόρησε. Ο Σατόσι Γιαγκισάβα, πενήντα ενός ετών, έγραψε το ιδιαίτερα ευαίσθητο μυθιστόρημα «Οι μέρες στο Βιβλιοπωλείο Μορισάκι». Περιγράφει την ιστορία μιας νεαρής κοπέλας που μαθαίνει αϊφνης ότι ο αγαπημένος της πρόκειται να παντρευτεί μια άλλη γυναίκα. Νιώθοντας προδομένη κι έχοντας χάσει το έδαφος κάτω απ' τα πόδια της, καταφεύγει στο οικογενειακό βιβλιοπωλείο του θείου της στη συνοικία Τζιμπόσο. Είναι η γειτονιά των παλαιοβιβλιοπωλείων, εκεί όπου συχνάζουν οι λάτρες της ανάγνωσης, οι αναζητητές παλαιών τόμων, οι θηρευτές των εξαντλημένων μυθιστορημάτων, τα τρωκτικά των μouxλιασμένων εγχειριδίων μιας γνώσης ξεχασμένης τώρα (forgotten lore, που θα έλεγε κι ο Πόε στο «Κοράκι» του).

Η νεαρή κοπέλα βρίσκει καταφύγιο στο γεμάτο βιβλία δωμάτιο πάνω από το Βιβλιοπωλείο Μορισάκι, κι εκεί, στις ατέλειωτες νύχτες τις αγρύπνιας της, ανακαλύπτει τη συντροφιά της γιαπωνέζικης λογοτεχνίας. Αρχίζει μάλιστα να βοηθάει τον θείο της στη δουλειά του, καταφέρνει να βάλει σε κάποια τάξη το χάος που επικρατεί στο μαγαζί, και γνωρίζεται με τους

αλλόκοτους πελάτες που περιφέρονται εκεί μέσα. Αργότερα, νιώθοντας πια οικεία στη γειτονιά, αρχίζει να εξερευνά τους γύρω δρόμους και κάνει στέκι της ένα καφέ όπου κάποια στιγμή θα γνωρίσει ένα νεαρό άντρα που διαβάζει κι αυτός βιβλία. Θα τον ερωτευτεί και μαζί θα μιλήσουν για διάφορα μυθιστορήματα – που ο Έλληνας αναγνώστης μάταια θα ψάξει στο Google για τις ελληνικές μεταφράσεις τους.

Σταματώ εδώ γιατί θέλω να παραθέσω την αρχή του βιβλίου.

«Από τα τέλη του καλοκαιριού ως τις αρχές της άνοιξης του επόμενου έτους, έζησα στο Βιβλιοπωλείο Μορισάκι. Πέρασα εκείνη την περίοδο στο ελεύθερο δωμάτιο που βρισκόταν πάνω από το βιβλιοπωλείο. Είχα προσπαθήσει να

ξεχαστώ μέσα στα βιβλία που στριμώχνονταν στον ανήλιαγο εκείνο χώρο, που είχε ποτιστεί από μouxλιασμένους παλιούς τόμους.

Ποτέ δεν ξέχασα εκείνες τις μέρες. Επειδή εκεί ήταν που ξεκίνησε η πραγματική ζωή μου. Και ξέρω, πέραν κάθε αμφιβολίας, ότι, αν δεν υπήρχαν εκείνες οι μέρες, η υπόλοιπη ζωή μου θα κυλούσε μονότονα, ανιαρά και μοναχικά».

Κανόνισα με τους φίλους μου να πάμε κάποτε μαζί στην Ιαπωνία για να επισκεφτούμε το Τζιμπόσο. Εκείνοι βέβαια θα ταξιδεύουν πρώτη θέση, ενώ εγώ θα βράζω στο ζουμί μου στα πίσω καθίσματα παρέα με τον απλό λαό.

Σατόσι Γιαγκισάβα

«Οι μέρες στο Βιβλιοπωλείο Μορισάκι»

εκδ. ελληνικά γράμματα

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς

CCCVXI Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

Timothée Chalamet: Παίζοντας τον Bob Dylan

Βγαίνει αυτές τις μέρες στις αίθουσες το «A Complete Unknown», η ταινία που παρακολουθεί την καριέρα του Bob Dylan από τη στιγμή που φτάνει στη Νέα Υόρκη μέχρι τη στιγμή που αποφασίζει να βάλει ηλεκτρισμό στην country. Ο **Timothée Chalamet** γίνεται ένας εξαιρετικός Dylan αντιγράφοντας ακόμα και τη φωνή του.

Αν το σκεφτείς, ο Dylan ήταν πάντα ένα... fashion icon. Θυμήσου το νεανικό του καπελάκι, τα ατίθασα μαλλιά, το λεπτό μουστακάκι –όταν το άφνε–, τα γιλεκάκια του... Ενδεχομένως, αποκαλώντας fashion icon έναν τόσο μεγάλο μουσικό, βραβευμένο μάλιστα με Νόμπελ, τον υποβιβάζεις. Όμως αν ο Dylan ήθελε να δώσει την εντύπωση ότι δεν έριχνε δεύτερη ματιά στον καθρέφτη του, ο Timothée Chalamet, εκτός που κάποια στιγμή θεωρήθηκε «ο πιο καλοντυμένος άνδρας του Hollywood στο κόκκινο χαλί», δήλωνε ότι είχε πολύ «fun να ασχολείται με τη μόδα, απλώς... ως fan». Την ίδια στιγμή αρνιόταν ότι είχε ανάγκη από έναν στιλίστα. «Ακολουθώ σχεδιαστές όπως οι Raf, Haider Ackermann, Hedi Slimane... Είναι κάτι σαν rock stars. Είναι καλλιτέχνες», έλεγε.

Ο Chalamet ανήκει σε μια νέα κατηγορία ηθοποιών του Χόλυγουντ που θεωρούν ότι ο μικρόκοσμος της ηθοποιίας δεν είναι αρκετός. Ασχολούνται παράλληλα με

πολλά κοινωνικά ζητήματα, από την κλιματική αλλαγή μέχρι τη σχετικά πρόσφατη ευαισθητοποίηση στην ψυχική υγεία. Αμφισβητούν τις παραδοσιακές απόψεις και αντιτίθενται σε κάθε συντηρητική οπτική. Για παράδειγμα, η θέση του απέναντι στον **Τραμπ** πριν από τις αμερικανικές εκλογές ήταν καθαρή: «Vote that fucker out», έγραφε στα social media.

Η επιλογή του Chalamet για τον ρόλο του Bob Dylan στην ταινία «A Complete Unknown» δεν έγινε μόνο για τα κοινά τους στοιχεία: σχεδόν ίδιο ύψος, σχεδόν ίδιο χρώμα ματιών, παρόμοια μαλλιά. Έγινε πάνω απ' όλα επειδή ο Timothée έχει τη φήμη ότι δουλεύει σκληρά. Έχοντας πάρει τον ρόλο πριν από την πανδημία, είχε μάλιστα περισσότερο από τον συνηθισμένο χρόνο στη διάθεσή του. Τον χρησιμοποίησε για να μάθει να παίζει κιθάρα,

φουσαρμόνικα και, κυρίως, να μιλάει και να τραγουδάει ακριβώς όπως ο Dylan. Ακούγοντας τα τραγούδια που υπάρχουν στο soundtrack της ταινίας, τα οποία ακούγονται όπως έχουν παιχτεί ζωντανά από τον Chalamet, χωρίς overdubs στην ταινία, υπάρχουν στιγμές που τείνουν να μπερδέψουν ακόμη κι έναν επαρκή ακροατή του Dylan.

Για τις ανάγκες της ταινίας αυτής, ο Timothée Chalamet είχε κοντά του ειδικούς δασκάλους κιθάρας, φουσαρμόνικας, κίνησης –αυτό είναι συνηθισμένο–, διαλέκτου και λόγου –για τις λέξεις που προτιμά ο Dylan και για την προφορά στην ομιλία του– και φυσικά δάσκαλο φωνητικής, τον **Eric Vetro**, ο οποίος είχε διδάξει τον Ryan Gosling για το «La la land» και την Ariana Grande για το «Wicked». Ο Vetro ήθελε τον Chalamet να ακούγεται όπως ο Dylan, χωρίς όμως να τον μιμείται. Στην πραγματικότητα, του ζήτησε να ξεκλειδώσει όλες τις ιδιορρυθμίες της ερμηνείας του Dylan, να μάθει να ελέγχει την αναπνοή του με τον τρόπο που το κάνει εκείνος, να αποκτήσει το ίδιο εύρος και τις ίδιες φωνητικές αντοχές με τον μουσικό που υποδύεται. Όμως τελικά, και περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, του ζήτησε να μάθει να ΑΙΣΘΑΝΕΤΑΙ όπως ο Dylan όταν τραγουδάει. «Ο Timothée δούλεψε σκληρά κι αυτό ακούγεται», λέει ο Vetro. Τώρα, αν με ρωτάς ποιος είναι ο λόγος να ακούσεις σε δίσκο τον Chalamet να τραγουδάει Dylan σαν να ήταν ο Dylan, προσωπικά δεν βρίσκω κανέναν. Αν όμως ο Chalamet οδηγήσει μερικούς από τους χιλιάδες πιστοφίλους θαυμαστές του στο να ακούσουν τον ίδιο τον Dylan, τότε αξίζει όλος αυτός ο κόπος.

Όμως εκείνο που έχει πολύ μεγάλη σημασία είναι αυτό που είπε ο Dylan για τον ηθοποιό που τον υποδύεται στο «A Complete Unknown»: «Σύντομα θα προβληθεί μια ταινία για μένα με τίτλο "A Complete Unknown" (τι τίτλος!). Ο Timothée Chalamet βρίσκεται στον πρωταγωνιστικό ρόλο. Ο Timmy είναι ένας εξαιρετικός ηθοποιός, οπότε είμαι σίγουρος ότι θα είναι απολύτως πιστευτός ως εγώ. Ή ένας νεότερος εαυτός μου. Ή κάποιος άλλος εαυτός μου».

Το «A Complete Unknown» έχει σκηνοθετήσει ο **James Mangold** και βασίζεται στο βιβλίο του **Elijah Wald**, το «Dylan Goes Electric!», του 2015. Το cast περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, την **Elle Fanning** ως Sylvie Russo (ένας φανταστικός χαρακτήρας βασισμένος στην τότε σύντροφο του Dylan, Suze Rotolo), τη **Monica Barbaro** ως Joan Baez και τον **Edward Norton** ως Pete Seeger. Soon to a cinema near you...

Clubbing

#11 ΘΑ ΠΑΣ;

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΟΛΗ ΠΟΥ ΧΟΡΕΥΕΙ ΑΚΟΜΑ

Του ΓΙΑΝΝΗ Χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Πάλι μπουζούκια! Μήπως έχω αλλοτριωθεί;

Δεν έχει πάθει κάτι η στήλη, δεν υποσχέθηκα άλλωστε ποτέ ότι θα γράφω μόνο για βαρύ κλάμπινγκ. Το κόνσεπτ ήταν εξαρχής μια αφήγηση των νυκτοπερπατημάτων μου πασπαλισμένων με μπόλικο χορό. Η μαρκίζα μπήκε για λόγους search engine optimization και άλλων διαβολικών πραγμάτων της διαδικτυακής επικράτειας. Και τώρα που εξηγήθηκα θα σας το πω: την περασμένη Παρασκευή πήγα και είδα ζωντανά την **Ιουλία Καραπατάκη** στον **Σταυρό του Νότου**. Και ήταν ονειρεμένα.

Είχαμε κάνει κράτηση με την παρέα μου δύο μήνες πριν για να μπορέσουμε να βρούμε τραπέζι. Οριακά είχαμε ξεχάσει ότι είχαμε κανονίσει τέτοια έξοδο. Μας τοθύμισε ο καλός κύριος από τον Σταυρό του Νότου, που κάλεσε Δευτέρα πρωί για να μάθει «αν ισχύει». Ίσχυε φυσικά. Μια από τις καλύτερες λαϊκές φωνές που έχουμε σήμερα στη χώρα, η Ιουλία Καραπατάκη ανέβηκε στη σκηνή στις δέκα και μισή. Κατέβηκε στις δύο το πρωί, μ' ένα δεκάλεπτο διάλειμμα να παρεμβάλλεται.

Δυναμική, σίγουρη ερμηνεία, μωώδης, σε κάνει να νιώθεις ότι, όταν τραγουδάει «σώσε με, δώσ' μου να πω το δηλητήριο / είν' η ζωή μου ένα μαρτύριο», το εννοεί. Το πρόγραμμα ήταν εξαιρετικό και πλήρες, η μπάντα φανταστική, με τους **Άγιο Παπαναγιώτου** (στις κιθάρες) και **Καλογιάννη Βεράνη** (στην τρομπέτα και το βιολί) να μας εκπλήσσουν με τις πολύ ωραίες φωνές τους παισιώνοντας εμβόλιμα την Ιουλία. Το κέφι απογειώθηκε στον κατάμεστο Σταυρό του Νότου (όπου δεν κάνιζε κανείς, να το επισημάνω αυτό, γιατί έχει καταντήσει να είναι η εξαίρεση πια), ο κόσμος σπκώθηκε όρθιος. Όλο το μαγαζί να τραγουδάει συνοδεύοντας τον Καλογιάννη Βεράνη στην εξαιρετική ερμηνεία του «Πεχλιβάνη». Μυσταγωγική στιγμή.

Φεύγοντας από το κέντρο, θέλαμε να συνεχίσουμε. Φύγαμε για **Μπάτμαν**. Το κλασικό μπαρ του Νέου Κόσμου, που παίζει λαϊκά, έχει μια εξτραβαγκάντ διακόσμηση –πειρατική σημαία, ΛΟΑΤΚΙ+ σημαία, φωτό του Τσε και του Καζαντζίδη κ.λπ– και είναι το μόνο μέρος όπου μπορείς να φωνάξεις τον μπάρμαν «Μπάτμαν». Μουσική έπαιξε ο **Δημήτρης Χατζήδημητρίου**.

Μίλα μου Βρόμια - RELOADED

Της ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ

Αχ Τζένη μου, σου στέλνω αυτό το μήνυμα σε απελπιστική κατάσταση! Θέλω πολύ να προχωρήσει η φάση μας με τον δικό μου και αυτός δείχνει ότι με θέλει πολύ. Το hot πρόβλημα είναι ότι μιλάει συνέχεια για τη μάνα του... σε σημείο εκνευριστικό. Όποτε βγαίνουμε θα πούμε λίγο τα δικά μας και μετά θα ξεκινήσει με μια αφορμή, λες και το κάνει επίτηδες, και αρχίζει να λέει, η μάνα μου το ένα, η μάνα μου το άλλο... Προχθές που βγήκαμε, πάλι τα ίδια, και μάλιστα μπροστά στις κολλητές μου! Ξεκίνησε το θέμα με το αγαπημένο μας φαγητό και άρχισε να λέει ότι του αρέσουν τα γεμιστά, αναλύοντάς μας πώς κάνει η μάνα του τα γεμιστά, όλη τη συνταγή! Έχω την εξής απορία εγώ τώρα, αν θέλω να το προχωρήσω, είναι red flag λες αυτό με τη μάνα του; Τι να κάνω;

Αν γίνεται συνεχώς και σε εκνευριστικό βαθμό, δεν ξέρω σε ποια απόχρωση του κόκκινου να το κατατάξω. Προφανώς, λατρεύουμε τις μανούλες μας ασυζητητί και είναι σημαντικό να τις τιμάμε και να τις προσέχουμε. Άλλο αυτό και άλλο όσα μου περιγράφεις, που καταλαβαίνω ότι μπορεί να γίνουν κουραστικά. Βέβαια, η συνταγή για τα καταπληκτικά γεμιστά με ενδιαφέρει κάπως, οπότε θα σου έλεγα να πεις ξεκάθαρα ότι σε έχει ενοχλήσει αυτή η προσκόλλησή, με διακριτικό τρόπο όμως, για να είσαι ειλικρινής απέναντί του. Δεν θέλω να είμαι απαισιόδοξη, αλλά θα δεις και θα κρίνεις στην πορεία.

Έχω πάθει κάτι που δεν περίμενα να συμβεί στη ζωή μου. Έχω ερωτευθεί τρελά τον άντρα που βγαίνω αυτή την περίοδο. Γνωριστήκαμε μέσω εφαρμογής, αλλά αυτός έχει ένα κακό... είναι προσφάτως χωρισμένος και μένει ακόμη

στο ίδιο σπίτι με την πρώην γυναίκα του, λόγω οικονομικών θεμάτων. Δεν ξέρω τι να κάνω, μου το είχε πει ξεκάθαρα από το πρώτο μας ραντεβού. Έχουμε τρομερή χημεία μεταξύ μας. Ίδανικά θα ήθελα να φύγει χθες από 'κει και να μείνουμε μαζί, αλλά δεν μου έχει δηλώσει ποτέ κάτι τέτοιο, ούτε εγώ έχω πει κάτι...

Αχ, δύσκολα τα πράγματα, φίλη μου... Αυτές οι καταστάσεις δεν είναι απλές και απαιτούν χρόνο και υπομονή. Επειδή είσαι ερωτευμένη μαζί του, πρέπει να κάνεις μια σοβαρή κουβέντα για να δεις το μέλλον αυτής της σχέσης. Δεν πρέπει να υποβάλλεις τον εαυτό σου σε μια κατάσταση που θα σε φθείρει και εκκείνος από την πλευρά του χρειάζεται χρόνο και σοβαρότητα για να δει πού βρίσκεται και τι θα κάνει στη ζωή του. Σε συμβουλεύω, αφού πεις πώς νιώθεις, να σκεφτείς καθαρά.

Τζένη μου, έχω μπλέξει με άνθρωπο αρκετά επιπόλαιο και είμαι στη φάση να χωρίσω ή όχι. Αρχικά να πω ότι γνωριστήκαμε το καλοκαίρι και τότε ήταν κάπως διαφορετικός. Φαινόταν πιο σοβαρό άτομο. Ένα μήνα τώρα και παραπάνω, που ψιλομένω περισσότερο σπίτι του, τον βλέπω να παίζει όλη την ώρα παιχνίδια στο κινητό του, να γελάει με κάτι άθλια reels στα social, να μην έχει κανένα σοβαρό ενδιαφέρον, μοιάζει σαν να είναι 15 χρονών. Λες να μην τον ελκύω πλέον;

Μα τώρα κι εσύ γιατί σκέφτεσαι αρνητικά για τον εαυτό σου; Δεν το καταλαβαίνω. Βλέπεις ότι δεν έχετε κοινά ενδιαφέροντα, δεν είναι ότι είστε και τα άπειρα χρόνια μαζί, τι το πολυσκέφτεσαι; Πιθανότατα, δεν έδωσε το γλυκό. Δεν χρειάζεται να κρίνουμε ούτε εκείνον ούτε εσένα. Πάμε παρακάτω!

Μίλα μου βρόμια.
Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: [@melitajenny](https://www.instagram.com/melitajenny)

Κριός

20 Μαρτίου - 19 Απριλίου

Καλή εβδομάδα, αγαπημένε μου Κριέ! Με ένταση και -αλίμονο!- πολλά νεύρα ξεκινάς. Λίγο το σπίτι, οι φίλοι, αλλά και η οικογένεια, που σου πάει κόντρα, λίγο η ζήλια και η κτητικότητα σου, δεν θέλει και πολύ για να γίνει το κακό, σωστά; Τα επαγγελματικά σου απαιτούν προσοχή, το ίδιο και τα οικονομικά σου. Κάνε υπομονή μέχρι το τέλος της εβδομάδας, που θα αποφορτιστεί λίγο η ηλεκτρισμένη ατμόσφαιρα. Στα ερωτικά, αν είσαι ελεύθερο πουλί, δεν αποκλείεται μέσα από συγγενικά meetings να γνωρίσεις κάποιο αξιόλογο άτομο. Αν δεν είσαι ελεύθερο πουλί, κάποια θέματα που είτε έκρυβες είτε σου έκρυβε το αμόρε ενδέχεται να βγουν στο φως. Ουψ!

Ταύρος

20 Απριλίου - 19 Μαΐου

Καλή εβδομάδα, αγαπητό μου Ταυράκι! Αρκετά έντονο και παρασκηνιακό χαρακτήρα θα έχει αυτή η εβδομάδα! Κυρίως στα επαγγελματικά σου, όπου δεν θα λείψουν οι συνωμοσίες. Κακή η επικοινωνία γενικώς, είτε σε θέματα ρουτίνας είτε σε θέματα που αφορούν τις διαπροσωπικές και κοινωνικές σου συναναστροφές. Περίμενε το Σ/Κ για να πάρεις ανάσα! Στα θέματα καρδιάς, αν είσαι single, ίσως κάνεις κάποια νέα γνωριμία με καλές προοπτικές μέσα από τους κοινωνικούς σου κύκλους ή από κάποιες δραστηριότητές σου. Αν, πάλι, είσαι ήδη με κάποιο ταίρι, είναι ίσως από τις ιδανικότερες μέρες για να κάνεις πράγματα που θα σας φέρουν ακόμα πιο κοντά.

Δίδυμοι

20 Μαΐου - 20 Ιουνίου

Καλή εβδομάδα, φίλτατε Δίδυμε! Θα σε πιάσουν εμμονικές τάσεις και δεν ξέρω ούτε ποιος θα την πληρώσει ούτε και ποιος θα σε συνεφέρει. Αν σε απασχολούν θέματα νομικά, οικονομικά ή σχετικά με τη μόρφωσή σου, κινήσου λίγο πιο ήρεμα για να βρεις άκρη. Άσε κατά μέρος τους εγωισμούς και θα το περάσεις πιο αναιμάκτα όλο αυτό. Στα γκομενικά, αν είσαι ελεύθερος, έχει τα μάτια σου ανοικτά στη δουλειά ή σε κάποια έξοδό σου, γιατί караδοκεί νέο, πολλά υποσχόμενο crush. Αν, πάλι, δεν είσαι ελεύθερος, μην είσαι τόσο κτητικός με το ταίρι σου. Κοινώς, επίτρεψέ του να πάρει τον αέρα του και δείξε λίγο περισσότερη κατανόηση στα θέλω του.

Καρκίνος

21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου

Καλή εβδομάδα, Καρκινάκι μου! Δώσε βάση στο πορτοφόλι σου, γιατί η ανασφάλειά σου σ' αυτόν τον τομέα σου βγάζει έναν πιο κακό εαυτό, να το πω κομψά. Θες εμμονή και κτητικότητα; Απ' όλα έχει ο μπαξές, οπότε, αν προσθέσεις και τα νεύρα... τρέχα γύρευε... Προς τα τέλη της εβδομάδας, ωστόσο, καταφέρνεις να βρεις τα πατήματά σου. Στα αισθηματικά, αν δεν έχεις ταίρι, δώσε χρόνο σε νέες γνωριμιές - κάποια απ' αυτές ίσως σου ξυπνήσει έντονα συναισθήματα. Αν, πάλι, έχεις ήδη ταίρι, μπορείς να εκφραστείς πιο άνετα και να οργανώσεις δραστηριότητες που ίσως σας φέρουν αέρα ανανέωσης.

Λέων

22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου

Καλή εβδομάδα, Λέοντα! Πρόσεξε το νευρικό σου σύστημα, γιατί δεν το βλέπω καλά! Θες να ηρεμήσεις, όμως θέματα της καθημερινότητας θα σου πυροδοτήσουν αρνητικά συναισθήματα. Πάντως, λίγο αργότερα στην εβδομάδα, το τοπίο θα ξεκαθαρίσει, επαναφέροντάς σε στην τάξη και στην ασφάλεια που χρειάζεσαι. Στα γκομενικά, αν είσαι single, ίσως συναναστραφείς κάποιο άτομο λίγο διαφορετικό από εσένα, που, όμως, θα σου αλλάξει την κοσμοθεωρία. Δεν αποκλείεται μάλιστα να κεραινοβοληθείς. Αν δεν είσαι single, θα νιώσεις έντονα το ερωτικό στοιχείο και θα γίνεις πιο τρυφερός με το ταίρι σου.

Παρθένος

23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου

Καλή εβδομάδα, φίλε Παρθένε! Μήπως να περάσεις περισσότερο χρόνο με φίλους, παρά να τρώγεις όλη την ώρα με τα ρούχα σου; Πάντως η καθημερινότητά σου θα είναι γεμάτη νεύρα, σε προειδοσιώ. Παράλληλα, θέλω να είσαι πιο προσεκτικός στα οικονομικά αλλά και για μικροατυχήματα που μπορεί να προκύψουν λόγω βιασύνης. Στα αισθηματικά, αν είσαι ελεύθερος, είναι πολύ πιθανό να έρθεις πιο κοντά με ένα άτομο απ' τον περίγυρό σου και να το δεις τώρα κάπως πιο θερμά. Αν, πάλι, είσαι δεσμευμένος κι ωραίος, θα δεις το ταίρι σου κάπως πιο υποστηρικτικό απέναντί σου κι αυτό θα σας ανάψει τα αίματα.

Ζυγός

22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

Καλή εβδομάδα, αγαπητέ μου Ζυγέ! Θα σου τονίσω πως η υπερβολική ζήλια ή η εμμονή ούτε σε κολακεύουν ούτε σε ωφελούν! Οπότε κοντρόλαρέ τα! Πάντως τσακωμούς και παρεξηγήσεις δεν θα μπορέσεις εύκολα να τα αποφύγεις αυτή την εβδομάδα. Πολλές οι προκλήσεις, λίγη η ψυχραιμία, θα μου πεις και θα έχεις δίκιο... Κάνε λίγη υπομονή. Στα ερωτικά, αν είσαι χωρίς μόνιμο δεσμό, ψάξου λίγο στους επαγγελματικούς ή κοινωνικούς χώρους όπου κινείσαι, γιατί εκεί ίσως υπάρχει κάτι αρκετά αξιόλογο. Αν έχεις μόνιμο δεσμό, για να έρθεις πιο κοντά στο ταίρι σου, καλό θα ήταν να γίνεις πιο υποστηρικτικός και να του δείξεις λίγη κατανόηση παραπάνω.

Σκορπιός

23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου

Καλή εβδομάδα, Σκορπιέ μου! Ούτε εσύ θα τη γλιτώσεις από την ένταση των ημερών... πολλά νεύρα, ζήλια και obsessions θα σου χτυπήσουν την πόρτα, κυρίως σε σχέση με το σπίτι και την οικογένεια. Προσπάθησε να κρατήσεις κάποιες ισορροπίες, αλλιώς, πάρε κανον φίλο σου τηλεφώνω και ρίξ' το στις τσάρκες, μπας και ξελαμπικάρεις. Στα αισθηματικά, αν δεν έχεις σχέση, ίσως γνωρίσεις κάποιο άτομο που είτε θα σας χωρίζει ή απόσταση είτε θα προκύψει η γνωριμία σας σε κάποια εκδρομή ή ταξίδι. Δώσε χρόνο, για να δεις πώς θα πάει. Αν έχεις ταίρι, είναι ίσως η κατάλληλη στιγμή για δραστηριότητες που θα ενισχύσουν το συναισθηματικό σας δέσιμο.

Τοξότης

22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου

Καλή εβδομάδα, φίλε Τοξότη! Το κλίμα που επικρατεί θα σε κάνει να νιώσεις πως πρέπει να κινηθείς πιο επιφυλακτικά και προσεκτικά. Για αρχή, πρόσεχε τις μετακινήσεις, την οδήγηση, αλλά και την τσέπη σου. Ταυτόχρονα, μη χάνεις την αντικειμενικότητά σου, καθώς είναι μάλλον ο μόνος σύμμαχος που θα έχεις αυτή την εβδομάδα. Οι γύρω σου μπορεί να είναι λίγο παραπάνω κτητικοί απ' ό,τι συνήθως, μην τους μιμηθείς, λοιπόν. Στα γκομενικά, αν δεν έχεις ταίρι, ίσως επανέλθει κάποιο παλιό crush που το πάρε δώσε σας είχε μείνει μισό. Αν, πάλι, έχεις ήδη ταίρι, μπορείς να κοιτάξεις πώς η σχέση σας θα βελτιωθεί ή θα πάει ένα βήμα παραπέρα.

Αιγόκερως

21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου

Καλή εβδομάδα, φίλε Αιγόκερε. Μην γίνεις υπερβολικά εμμονικός γύρω από τα οικονομικά σου ζητήματα. Προκύπτουν έκτακτα έξοδα, το ξέρω, αλλά, αν ξεφύγεις στη συμπεριφορά σου, θα προκληθούν καβγάδες, και δεν νομίζω πως επιθυμείς κάτι τέτοιο. Στα αισθηματικά, αν είσαι ελεύθερος, ή που θα κάνεις μια νέα γνωριμία που θα σε συναρπάσει ή που θα επιστρέψει κάποιος από το παρελθόν και δεν θα ξέρεις πώς να φερθείς. Και οι δυο περιπτώσεις, πάντως, είναι υπέρ σου. Αν, πάλι, είσαι δεσμευμένος, ίσως προκύψουν παρεξηγήσεις από το πουθενά. Όχι κάτι το σημαντικό, αλλά πρόσεξε πώς θα το προσεγγίσεις για να λυθεί γρήγορα.

Υδροχόος

20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου

Καλή εβδομάδα, Υδροχόε μου! Ίσως είναι ώρα για αλλαγές. Κάν' το σιγά σιγά, γιατί η κούραση που νιώθεις δεν είναι αστέιο πράγμα. Πρόσεχε τις κινήσεις και τα λόγια σου, διότι κανείς δεν ξεννά έτσι απλά αυτά που λες ή κάνεις. Προς το τέλος της εβδομάδας, που καλμάρει κάπως η ένταση, βρες τρόπους για να αποφορτιστείς. Στα αισθηματικά, αν είσαι μπακουρομπάκουρο, ίσως κάνεις κάποια γνωριμία μέσα από τον χώρο εργασίας σου ή από κάποιο κοινωνικό event. Αν, πάλι, δεν είσαι μπακουρομπάκουρο, ίσως βρεις λύσεις σε θέματα που απασχολούν εσένα και το ταίρι σου, αλλά και να έρθετε ακόμα πιο κοντά - if you know what I mean!

Ιχθύες

18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου

Καλή σου εβδομάδα, αγαπητό μου Ψαράκι! Η ψυχολογία σου χτυπάει το καμπανάκι κινδύνου... Φταις κι εσύ, βέβαια, που καταπιάνεσαι -ξανά!- με το παρελθόν. Να τα λέμε όλα! Δεν θα λείψουν οι παρεξηγήσεις, αλλά προς τα τέλη της εβδομάδας θα υπάρξουν και καλές ευκαιρίες να ασχοληθείς με πράγματα που κάπως θα σε ηρεμήσουν. Στα προσωπικά, αν είσαι αδόμευτος, ετοιμάσου, γιατί κάποιο νέο γκομενάκι ίσως εισβάλει στη ζωή σου και σου ταραξεί τα νερά - καιρός ήταν! Αν ανήκεις στους δεσμευμένους, μπορείς να κάνεις πράγματα για να ανανεώσεις τη σχέση σου, καθώς σαν να βάλτωσε λίγο. Δείξε και τα συναισθήματά σου, δεν θα πάθεις κάτι...

Δεν μπορείς να μιλήσεις; Δεν χρειάζεται να μιλήσεις!

Ξέχνα τα τηλεφωνήματα. Στείλε στην ACiStant.

Ρύθμισε μαζί της τα πάντα για την αποστολή ή παραλαβή του δέματός σου μέσα από το site μας ή από το app με μερικά μόνο tap.

Τώρα, με ακόμα περισσότερες δυνατότητες:

- Επιλογή ACS Smartpoint Locker για παραλαβή μέσα σε 15", 24/7
- Επιλογή παράδοσης σε γείτονα
- Αλλαγή διεύθυνσης παράδοσης
- Προσθήκη οδηγιών παράδοσης, π.χ. όνομα σε κουδούνι, όροφο κ.ά.

Έδρα: ΠΕΤΡΟΥ ΡΑΛΛΗ 36-38, 122 41 ΑΙΓΑΛΕΩ,
τηλ.: 210 8190000, fax: 210 8190311, www.acscourier.gr

ACS
Τα πάντα, παντού.

everest
roasted - toasted - fresh

ΑΝΕΒΑΣΕ LEVEL ΣΤΗΝ ΑΠΟΛΛΑΥΣΗ!

**ZESTO
CLASSIC**
4 ΥΛΙΚΑ

**ZESTO
GRANDE**
6 ΥΛΙΚΑ

**ZESTO
EPIC**
8 ΥΛΙΚΑ

Follow us on [everest.gr](https://www.everest.gr)

